

שנה
ל יְמִים
לִרְשָׁן

תערוכת
בולים אירופית
ירושלים 3000
כד' - כח' כסלו התשנ"ו
16-21.12.1995

European
Stamp Exhibition
JERUSALEM 3000
16-21.12.1995

קטלוג

טלכרט - זה ממש בול בשבייל...

בתערוכת הבולים האירופאית "ירושלים 3000"

כ"ג - כ"ח כסלו תשנ"ו, 16-21 בדצמבר 1995

גם את הקפיל שיופק עבור המרטיס
המיוחד.

טלcart ארט -
ילדים מעצבים
כרטיסי טלcart
בזק עורכת תחרדיות
עיצוב טלcartים לילדים
ונוצר בנותאים שונים.
היעיצובים שיגיעו לשלב הגמר,
יעמדו ביום הטלcart לשיפוטכם, בנוסף
לצאות השופטים הארץ. בין הבוחרים יוגלו
מנויים על כרטיסי טלcart למשך שנה.

הרשמה לשירות המנוויים
ניתן יהיה להרשם במקום לשירות מניו טלcart.

אגודת אספני הטלcart בישראל
ביום הטלcart 19/12/95 יערךכנס ראשון של
האגודה, בה יבחו נושאי התפקידים. כרטיס
מיוחד של האגודה יימכר לרשותם באגודה.

בזק גאה להציג בתערוכה:

כרטיסי טלcart

עכשו יש מקום שבו
תוכל לראות את כל
כרטיסי הטלcart
שהופקו עד היום
ולכם קטולוג וcrcitis
טלcart מהמלאי.

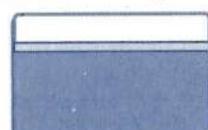
יום הטלcart

בין אם אתם אספני טלcart
מתעניינים, בזק מזמין אתכם
להפנינג טלcart שייערך ביום ג',
19/12/95 לאחר התערוכה.

בונוס לאספני

בזק תפיק כרטיסי טלcart מיוחד לכבוד תערוכת
הబולים. הcredits יימכר במקום, למבקרי
התערוכה בלבד. בנוסף תופק חותמת דואר
מיוחדת של טלcart,
שניתן יהיה להחתים בה

למידע נוסף חייג טל' בארץ: 2580-022-2580, טל' מחוץ לארץ: 972-2-395357, פקס מהארץ ומחוץ לארץ: 972-2-378128

אין כויס כל כייס

בזק איתך לאווך כל הווען

אגף השיווק

"ירושלים 3000"

תערוכת בולים אירופית

ישראל בולגריה גרמניה לוכסנבורג צרפת

בחסות

שרת התקשורת, המדע והאמנויות, הגבי **שולמית אלוני**

ראש העיר ירושלים, מר **אהוד אולמרט**

התאחדות האגודות האירופיות לבולאות **FEPA**

מאורגנת על ידי האגודה הבולאית הירושלמית

והתאחדות **בולי ישראלי**

ובשיתוף **רשות הדואר - השירות הבולאי**

מרכז הקונגרסים, בנייני האומה, ירושלים, כ"ד - כ"ח כסלו התשנ"ו

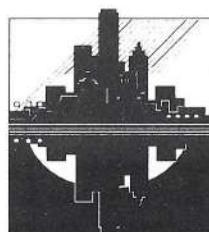
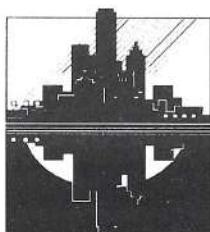
עד 21 בדצמבר 1995

תוכן העניינים

3	ברכות
10	הוועדה המארגנת, חבר השופטים והנציגים
14	תורמי הפרסים
16	פריטים שהופקו על ידי רשות הדואר - השירות הבולאי לכבוד תערוכת "ירושלים 3000"
19	מכتب דואר אוויר ראשון לירושלים
24	דואר הטמפלרים הגרמנים בירושלים
27	קשרי הדואר בין בולגריה וארץ הקודש במהלך מלחמת העולם הראשונה
29	ההכנות ופתיחת דואר "מנהלת העם" בירושלים בזמן המצור (1948)
39	עליה החמישית וקשרי הדואר שלח במהלך השחרור,מאי - יוני 1948
46	אריות בולאיים בירושלים
53	תמונות מירושלים
59	לוח האירועים
61	רשימת התצוגות
75	רשימת המציגים
80	רשימת הדוכנים

Contents

Greetings	3
The Organizing Committee, the Jury and the Commissioners	10
Award Donours	14
Items Issued by the Postal Authority - Philatelic Services to Commemorate the "JERUSALEM 3000" Exhibition	16
The First Air Mail Letter to Jerusalem	22
The Correspondence of the German Templars of Jerusalem	24
The Correspondence between Bulgaria and the Holy Land during World War I	27
The Preparations and Opening of the Minhelet Ha'am Jerusalem Post Office during the siege (1948)	31
Ma'ale Ha'hamisha and it's Postal Connections during the War of Independence. May - June 1948	43
Philatelic Lions of Jerusalem	51
Images of Jerusalem	57
The Exhibition - Day by Day	58
List of the Exhibits	61
List of Exhibitors	79
Dealer's Booths	80

ברכת שרת התקשורות, המזע והאמניות

שלום וברכות,

תערוכת בולים מהוות חגיגת לכל אלה המקורבים לעולם הבולאות וחוויה אסתטית גם לציבור שאינו עוסק ומւעניין בבולאות בכלל ימות השנה. למותה הטלפון והפקסימיליה עדיין פעיל הדואר ומדינות העולם ממשיכות להנפיק בולים. כל מדינה רואה בבוליה שגרירים להעברת מסרים בלשון בין-לאומית. שפת הבולים, המובעת בסמל, ברمز ובתמצית, מהוות אתגר לאמנים בעולם כולם, והוא גם חגיגת לאוהבי אמנות ולאספנים וכמוון גם לילדים ולנוער.

אני שמחה לברך בשalom את באיתנו, אורחיה מחו"ל, מארגניה ומציגיה ומأחלת הצלחה לכלם.

בברכה,
שולמית אלוני

Shalom and Welcome,

A stamp exhibition is a celebration for all those involved in the world of philately. It also offers an experience in aesthetics for those members of the general public who do not usually take an interest in the world of stamp collecting.

Despite the widespread use of telephones and fax machines, postal services are still very active and countries around the world continue to issue new stamps. Every country views its stamps as ambassadors, which relay messages in an international language.

Stamps use a language of symbols, innuendos and abstracts, presenting a challenge to artists around the world. The exhibition offers a rare opportunity for lovers and collectors of art as well as for the general public, including children, to view this unique art form.

I extend a warm welcome to the visitors to the exhibition, guests from abroad, the organizers and exhibitors. Best wishes for a successful exhibition to all.

Yours sincerely,

Shulamit Aloni
Minister of Communications, Science and the Arts

ברכת ראש העיר ירושלים

תערוכת הבולים האירופית מתקיים השנה בסימן "ירושלים 3000".

השנה, יותר מכל שנה, מזכה למבקרים בתערוכת הבולים חוויה כפולה - צפייה באוסףים, פרטיים ותצוגות רבות הופכים את התערוכה לאירוע בינלאומי, מגוון וחשוב, ומוביל ביקור בירושלים.

הבולאות מוגשות ומקשרות בין תרבותיות ועמים ומנציחה אישים, מאורעות ואתרים.

השנה בנוסף לבולאי ישראל יקחו חלק בתערוכה בולאים מארבע ארצות אירופאיות כמו גם אספנים וסוחרים רבים מהעולם כולו.

אני מזמין את באי התערוכה ומשתתפה לבקר באתריה הרבים של ירושלים הבירה ולהתרשם מיפותיה ומיתושביה.

בברכה
אהוד אולמרט

The European Stamp Exhibition will be held this year as part of the Jerusalem 3000 Celebrations.

This year, more than any other year, is a wonderful time to visit the exhibition. Not only are the displays, collections and stamps sure to be unique but there is the opportunity to visit Jerusalem during the celebration of its 3000th anniversary.

Stamp collecting can unite people across cultures for stamps can commemorate important people, sites and events.

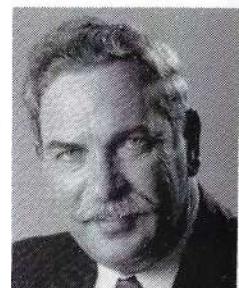
This year, in addition to Israeli stamp collectors and dealers, there will be participants from all around the world.

I invite all the presenters and visitors to the exhibition to enjoy the many sites of Jerusalem, the capital of Israel, and hope that you have an exciting and worthwhile exhibition.

Ehud Olmert
Mayor of Jerusalem

רן לוי
Ran Levin

עמוס מר-חAIM
Amos Mar-Haim

ברכת יו"ר מועצת רשות הדואר ומנכ"ל הרשות

לבאי תערוכת "ירושלים 3000" שלום וברכה,

ירושלים מונצחת על עשרות בולי ישראל המعبירים לכל העולם את סיפורה וייחודה כעיר המקודשת לשולש הדתות והמשמשת כמרכז רוחני, דתי וולמי שלאלו נשואות עיני מאות מיליוני בני אדם.

לכן, אך טבעי הוא שבמסגרת חגיגות 3000 שנה לירושלים בחרו הבולאים לציין את תחביבם ולתגוג בקיים תערוכת בולים אירופית "ירושלים 3000".

רשות הדואר רואה בערכות בולים חשיבות רבה לקיום הבולאות בישראל, וכך היא ממנהנת את התערוכות ועובדת בשיתוף פעולה הדוק עם התאחדות בולי ישראל והוועדה המארגנת.

רשות הדואר והשירות הבולאי מברכים את האורחים מחר'יל, את באי התערוכה, מארגניהם ומציגיהם ומאחלת הצלחה להם.

רן לוי
מנכ"ל רשות הדואר

עמוס מר-חAIM
יו"ר מועצת רשות הדואר

Jerusalem is commemorated on dozens of Israeli stamps which the world over, tell its unique story of the holy city of the three monotheistic religions. Jerusalem also serves as the global, spiritual and religious centre for millions who revere the city.

It is therefore only natural that within the framework of the JERUSALEM 3000 celebrations, philatelists have chosen to mark the occasion with a European stamp exhibition, entitled JERUSALEM 3000.

The Israel Postal Authority considers this exhibition to be most important for philatelic activity in Israel, and hence has decided to fund the exhibition and to cooperate fully with the Israel Philatelic Federation and the Organizing Committee.

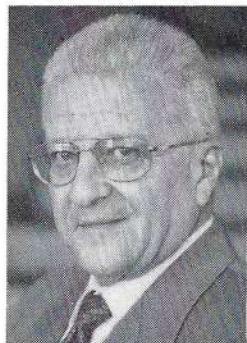
The Israel Postal Authority and the Philatelic Service extend warm greetings to our guests from abroad, the visitors to the exhibition, the organizers and exhibitors, and wish them all great success.

Amos Mar-Haim
Chairman, Board of Directors, Israel Postal Authority

Ran Levin
Director General, Israel Postal Authority

עו"ד אליהו ובר
Eliyahu Weber, Advocate

ינון ביילין
Yinon Beilin

ברכת מנהל השירות הבולאי

שלום רב,

השירותות הבולאי מהוות את החוליה המחברת בין הבולאות המאורגנת לבין רשות הדואר. מימונם פעולותיה של ה"קרן לקידום הבולאות" על ידי רשות הדואר, מאפשרות פעילותה השוטפת של התאחדות בולאי ישראל ואת קיומן של תערוכות הבולים לדרוגותיהן.

רשות הדואר משקיעה מאמצים רבים בהנפקת בולי ישראל ובתוך שתבי התאחדות בולאי ישראל וחובבי הבול הישראלי ימשיכו ואך יגבירו את התעניינותם בבולי ישראל.
ברכווי למבקרים, למציגים ולאורחים מהארץ ומהעולם.

ינון ביילין
מנהל השירות הבולאי, רשות הדואר

ברכת נשיא התאחדות בולאי ישראל

לקראת תערוכת הבולים האירופית "ירושלים 3000" הריני מברך בשם התאחדות בולאי ישראל ובשמי את כל משתתפי התערוכה, מארגניה והמבקרים בה. הנני תקווה כי האווירה של תערוכה זו ותנורותיה לאחווה ולחברות בין הבולאים בישראל ובאירופה ותציג את הערכיהם החשובים הטמונה בתחריב הבולאות.

אני מודה לרשות הדואר / השירות הבולאי על עזרותם ותרומתם הרבה להצלחת התערוכה וכן לעיריית ירושלים ולכל הגורמים השותפים לאירוע.

פתחת התערוכה היא תג לכל הבולאים, שיא הפעילות הבולאית לבולאי מהשורה הנהנה מתצוגת אוסףים מכל תחומי האיסוף, למציגים שיכולים להציג את אוסףיהם והישגים בתערוכה וגם להתאחדות בולאי ישראל שהתערוכה מהוות שיא פעלותה השנתית.

אני מאמין הצלחה לכל המציגים וסוחרי הבולים ומקווה שככל אורחינו מהארץ ומהעולם יהנו משלחות מעניינת וMbps נעים בירושלים עיר הקודש.

עו"ד אליהו ובר
נשיא התאחדות בולאי ישראל

Shalom and greetings,

The Philatelic Service is the connecting link between organized philatelic activity and the Postal Authority. The Postal Authority provides funding for the activities of the "Philately Promotion Fund", which enables the Israel Philatelic Federation to continue its ongoing activities and to hold a variety of exhibitions.

The Postal Authority invests great effort in issuing Israeli stamps and is confident that members of the Israel Philatelic Federation as well as amateur philatelists will continue to show an increasing interest in Israeli stamps.

I wish to extend warm greetings to the visitors to the exhibition, the exhibitors and our guests from abroad.

Yinon Beilin
Director, Philatelic Service

On the occasion of the "Jerusalem 3000" European stamp exhibition I greet all the participants, organizers and visitors in the name of the Israel Philatelic Federation. I hope that the atmosphere of this exhibition will contribute to the brotherhood and amity between the philatelists of Israel and of Europe and will enhance the positive values inherent to the hobby of stamp collecting.

I thank the Postal Authority and the Philatelic Service for their help and great contribution to making this exhibition a success and the Municipality of Jerusalem and all the bodies that are taking a part in this event.

The opening of the exhibition is a celebration to all philatelists, the apex of the year to the common collector who enjoys the exhibited collections from all the fields of philately, to the exhibitors who can display their collections and achievements in the exhibition and to the I.P.F. to which the exhibition is the climax of the year's activity.

I wish success to all the exhibitors and the dealers and hope that all our guests from Israel and abroad will enjoy a pleasant stay in Jerusalem.

Eliyahu Weber, Advocate
President of the Israel Philatelic Federation

ברכת יו'ר התערוכה

ברוכים הבאים לתערוכת הבולים האירופית "ירושלים 3000"!

תערוכת הבולים "ירושלים 3000" היא חגיגה עבורה כולנו. התערוכה מהווה מפגש לנו, אספני הבולים, עם כלל תושבי ירושלים ועם קהילת האספניים ואוהבי ישראל בעולם.

זכות גדולה נפלה לידינו לחתך חלק בחגיגות לכבוד 3000 שנות ירושלים, בירית הנצח של עם ישראל ועיר הרים.

אני שולח ברכות מקרוב לב כל המציגים והשופטים. תודה מיוחדת אני חייב לחבריו הוועדה המארגנת שעמלו וعملמים ימים בלילות למען הצלחת התערוכה.

הצלחת התערוכה והנאת המבקרים יהיה הפיצוי ההולם לעמלנו.

בברכת חג אורים שמח

משה בורשטיין

Welcome to the "JERUSALEM 3000" European stamp exhibition!

The "JERUSALEM 3000" stamp exhibition is a celebration to us all. The exhibition is a meeting place for us, stamp collectors, with the citizens of Jerusalem and with the world wide community of stamp collectors and lovers of Israel.

It is our privilege to be part of the celebrations commemorating the 3rd millennium of Jerusalem, the eternal capital of Israel and the City of Peace.

I extend heartfelt greetings to all the exhibitors and jurors. I owe special thanks to the members of the organizing committee who made tireless efforts towards the success of the exhibition.

The success of the exhibition and the enjoyment of the visitors will be the just reward of our endeavours.

Season's Greetings to one and all

Moshe Burshtein, Exhibition Chairman

האגודה הבולאית הירושלמית מזמינה אותך להצטרף לשורותיה!

במועדון האגודה מתקיים מדי יום ראשון
פגישות חברים להחלפת בולים.

mdi פעם מובאות לחבריו המועדון
הרצאות בנושאים בולאיים
מפי טוביה המרצים בארץ.

לרשوت החברים עומדת ספרייה בולאית עניפה.

לפרטים והרשמה נא לפנות לדוכן מס' 19

או

למועדון האגודה, רח' בצלאל 15א'
טלפון 248202
בימי ראשון בין השעות 16⁰⁰ - 18³⁰

The Organizing Committee

Michael Adler, FEPA Coordinator
 Yigal Nethanel, I. P.F. Coordinator
 Moshe Burshtein, Chairman
 Moshe Vigodsky, Hon. Chairman
 Nahum Shereshevsky, Secretary
 Mordechai Sondak, Treasurer
 Haim Bassan, Certificates and Medals
 Menahem Lador, Mounting and Dismounting
 Ozer Rottenberg, Public Relations
 Dr. Zvi Shimony, Publications
 Danny Grinberger, Chairman, Youth committee
 Zvi Semadar, Youth committee
 Shlomo Shtern, Youth committee
 Tibi Yaniv, I. P. F. Director
 Lea Rasilevsky, Secretariat
 Ron Berger, Catalogue Editor

הוועדה המארגנת

MICHAEL ADLER, מותאם מטעם
 יגאל נתנאל, מותאם התערוכה
 משה בורשטיין, יו"ר כבוד
 משה ויגוצקי, יו"ר כבוד
 נחום שרשבסקי, מזכיר
 מרדכי סונדק, גזבר
 חיים בסן, תעוזות ומדיות
 מנחם לדור, הרכבת ופירוק התערוכה
 עוזר רוטנברג, יחסוי ציבור
 דרי צבי שמעוני, פרסומים
 דני גרינברגר, יו"ר ועדת הנוער
 צבי סמדר, ועדת הנוער
 שלמה שטרן, ועדת התאחדות
 טיבי ייבוב, מנכ"ל התאחדות
 לאה رسילבסקי, מזכירות
 רון ברגר, עורך הקטלוג

The Jury

Christo Nikolschev, Bulgaria
 Robert Deroy, France
 Walter Marchart, Germany
 Jos Wolff, Luxembourg
 Menachem Lador, Israel
 Dr. Edi Leibo, Israel
 Yaakov Shabtai, Israel
 Yaakov Tsachor, Israel
 Eliahu Weber, Israel
 Danny Fischer, Israel, Apprentice
 Yoel Slutzki, Israel, Apprentice

חבר השופטים

CHRISTO NIKOLTSCHEV, BULGARIA
 ROBERT DEROUY, FRANCE
 WALTER MARCHART, GERMANY
 JOS WOLFF, LUXEMBOURG
 MENACHEM LADOR, ISRAEL
 DR. EDI LEIBO, ISRAEL
 YAACOV SHABTAI, ISRAEL
 YAACOV TSACHOR, ISRAEL
 ELIAHU WEBER, ISRAEL
 DANNY FISCHER, ISRAEL, APPRENTICE
 YOEL SLUTZKI, ISRAEL, APPRENTICE

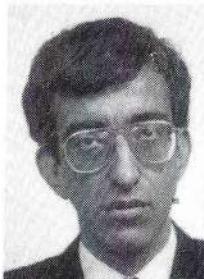
The Commissioners

Nahum Shereshevski, General Commissioner
 Bogdan Stefanov, Bulgaria
 Bernard Jimenez, France
 Wolfgang Fendler, Germany
 Jos Wolff, Luxembourg
 Blusztein Symcha, Beer Sheba
 Shalom Berger, Haifa
 Joel Slutzki, Tel Aviv
 Zohar Noy, AYELET

הנציגים

NAHUM SHERSEHESVSKI, Nציג כללי
 BOGDAN STEFANOVS, BULGARIA
 BERNARD JIMENEZ, FRANCE
 WOLFGANG FENDLER, GERMANY
 JOS WOLFF, LUXEMBOURG
 BLUSZTEIN SYMCHA, BEER SHEBA
 SHALOM BERGER, HAIFA
 JOEL SLUTZKI, TEL AVIV
 ZOHAR NOY, AYELET

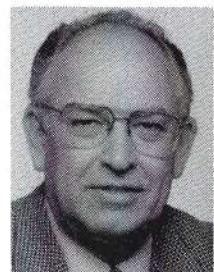
הוועדה המארגנת
The Organizing Committee

יגאל נתנאל
Yigal Nethanel

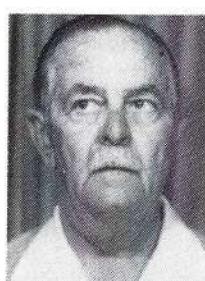
משה ברושטיין
Moshe Burshtein

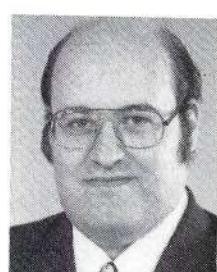
邇יכאל אדר
Michael Adler

מרדכי סונדק
Mordechai Sondak

משה ויגודסקי
Moshe Vigodsky

נהום שרשבסקי
Nahum Shereshevsky

ד"ר צבי שמעוני
Dr. Zvi Shimony

עוזר רוטנברג
Ozer Rottenberg

חيم באסן
Haim Bassan

שלמה שטרן
Shlomo Shtern

דני גリンברגר
Danny Grinberger

צבי סמדר
Zvi Semadar

חבר השופטים

The Jury

ヨシ・沃尔夫
Jos Wolff

沃尔特·马尔卡特
Walter Marchart

克里斯托·尼科茨切夫
Christo Nikoltschev

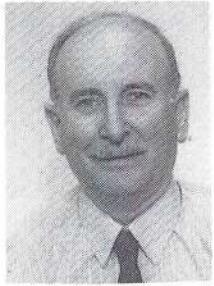
曼纳姆·拉多
Menachem Lador

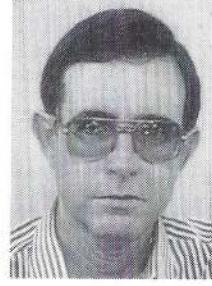
艾利胡·韦伯
Eliahu Weber

罗伯特·德罗伊
Robert Deroy

雅各布·沙夫泰
Yaacov Shabtai

雅各布·察可
Yaacov Tsachor

德里·爱迪·莱博
Dr. Edi Leibo

丹尼·费舍尔, 学徒
Danny Fischer, Apprentice

约书亚·斯洛茨基, 学徒
Joel Slutzki, Apprentice

הנציגים

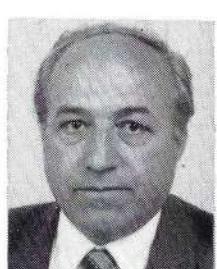
The Commissioners

ולפגנג פנדלר
Wolfgang Fendler

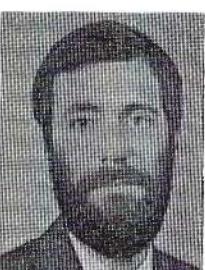
ナחום シレシェフスキ
Nahum Shereshevski

בוגדן סטפנוב
Bogdan Stefanov

שמעה בלושטיין
Blusztein Symcha

ברנארד חימנס
Bernard Jimenez

יוש וולף
Jos Wolff

זוהר נוי
Zohar Noy

יואל סלוצקי
Joel Slutzki

שלום ברגר
Shalom Berger

סיווע טכני

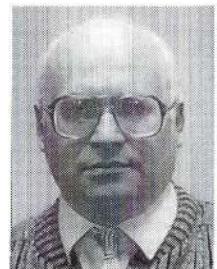
Technical Assistance

רון ברגר
Ron Berger

לאה רסילבסקי
Lea Rasilevsky

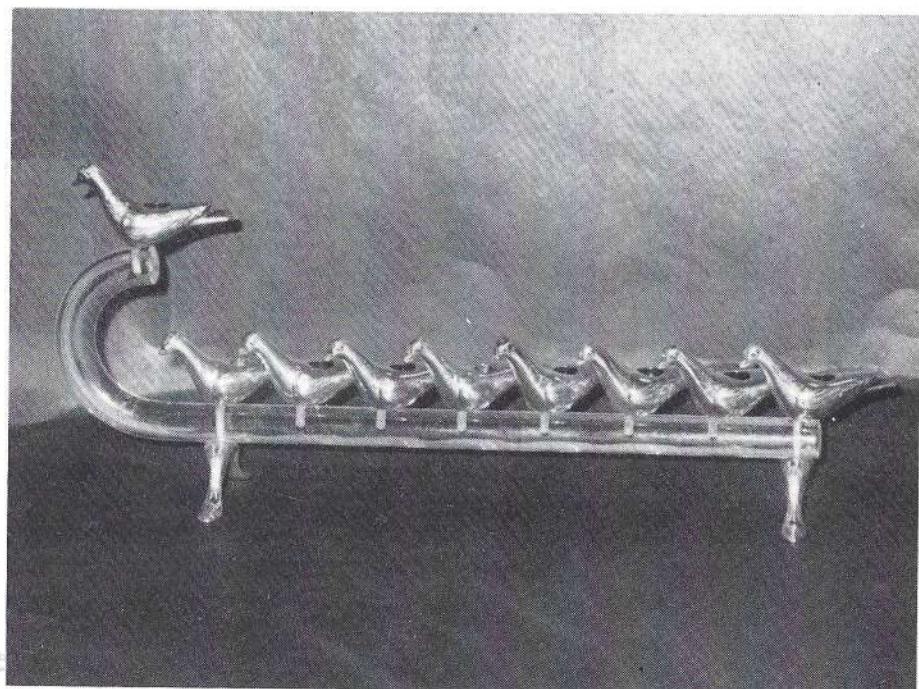
טיבי יניב
Tibi Yaniv

Award Donours

The Minister of Communications, Sciences and Arts
The Mayor of Jerusalem
The Chairman of the Board of the Postal Authority
The Director General of the Postal Authority
The Director of the Philatelic Service
The Israel Philatelic Federation
The Philatelic Federation of Bulgaria
The Philatelic Federation of France
The Philatelic Federation of Germany
The Philatelic Federation of Luxembourg
The Jerusalem Philatelic Society
The Haifa Philatelic Society
The Tel-Aviv Philatelic Society
The Holy Land Postal History Society
The Israel Thematic Philately Society
World Philatelic Congress of Israel, Holy Land and
Judaica Societies
Koren Memorial Fund
El-Al
M. D. Lewenstein Ltd. (Representative of Landis &
Gyr)

תורמי הפרסים

שרת התקשורת, המדעים והאמנויות
ראש העיר ירושלים
ויר' מועצת רשות הדואר
מנכ"ל רשות הדואר
מנהל השירות הבולאי
התאחדות בולאי ישראל
התאחדות בולאי בולגריה
התאחדות בולאי גרמניה
התאחדות בולאי לוסטמברוג
התאחדות בולאי צרפת
האגודה הירושלמית לבולאות
עמותת בולאי חיפה
עמותת בולאי תל-אביב
האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל
האגודה הישראלית לבולאות תימאית
הكونגרס הבולאי העולמי של עמותות אספני
ארץ ישראל ויוזאיקה
הקרן ע"ש ד. קורן ז"ל
חברת אל-על
Landis & Gyr (נצחית
בישראל)

פרס שרת התקשורת, המדע והאמנויות
Award of the Minister of Communications, Science and the Arts

ירושלים
עירו של דוד המלך
שלוחת אלפים שנה
סידרת שבע בגדות ירושלים
תבונה ובכישור
לבזבז ולעכשוויה ברב
הדרים ורבים נרמזים
הנתקב והבזבז נטול

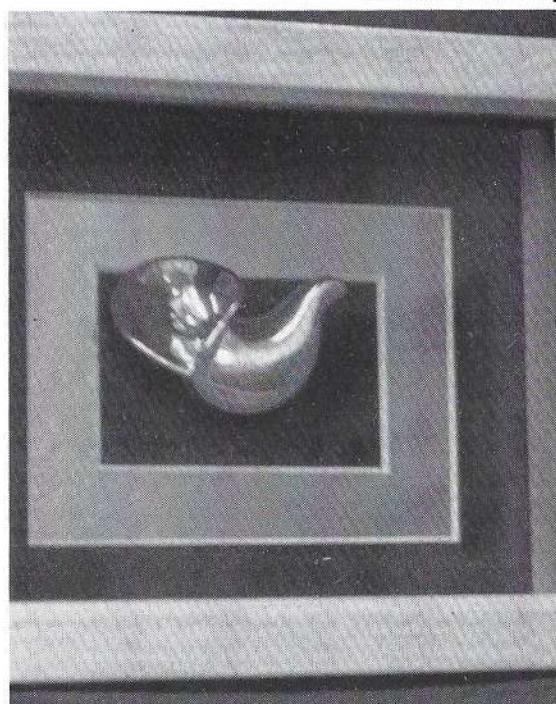
תערוכת בולים ארכיאולוגיים

"ירושלים 3000"

פרס ראש העיר ירושלים
ד"כ אהוד אולמרט

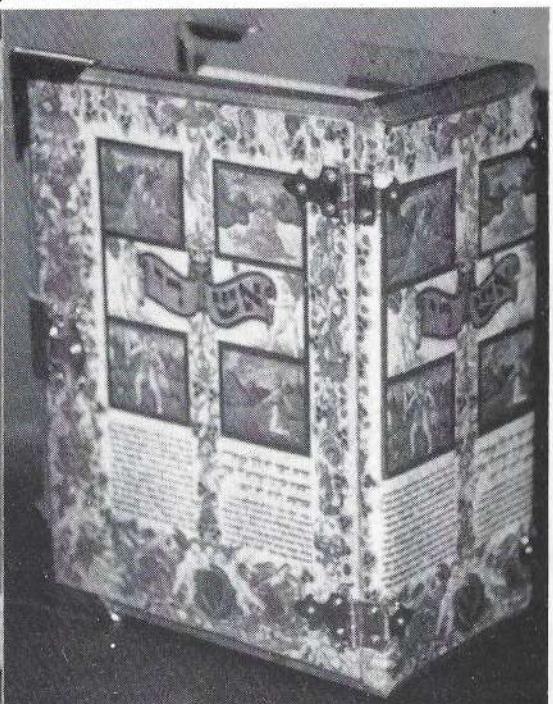
כסלו התשנ"ז דצמבר 1995

פרס ראש העיר ירושלים
Award of the Mayor of Jerusalem

פרס מנכ"ל רשות הדואר

Awards of the Director General and the Chairman of the Board of the Postal Authority

פרס יו"ר מועצת רשות הדואר

פריטים שהופקו על ידי רשות הדואר - השירות הבולאי
לכבוד תערוכת ירושלים "3000" והתערוכה

Items Issued by the Postal Authority - the Philatelic Service
To Commemorate the "JERUSALEM 3000" Exhibition

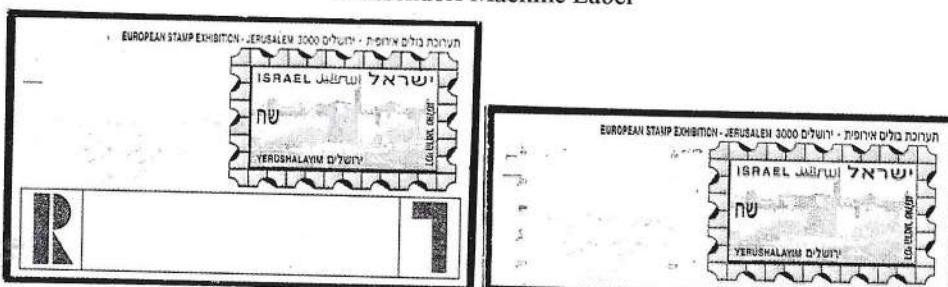

Souvenir Sheet

גלוונית מזכרת

תוית ביוול קלוסנדורף
Klussendorf Machine Label

דבקיות ביוול (מסד) לדואר רגיל ורשות

"Massad" Computerized Self-Adhesive Franking Labels - Registered and Regular mail

Special Handstamps חותמות מיוחדות

Youth Day 17.12.1995 יום הנוער

Opening Day 16.12.1995 יום הפתיחה

Telecard Day 19.12.1995 יום הטלכרט

Europe Day 18.12.1995 יום אירופה

Jerusalem Day 21.12.1995 יום ירושלים

20.12.1995 יום הבולאות ורשות הדואר
Philately & Postal Authority Day

**Ronald Bouscher
Professional
Philatelist**

G. v. d. Veenstraat 123
1077 DW AMSTERDAM
The Netherlands
Tel.: +31-20-679.5952
Fax: +31-20-679.4780

**Ronald
Bouscher
Amsterdam**

in
association
with

**Argyll Etkin Ltd
London**

During "Jerusalem 3000" we are presenting a high-quality stock of

Judaica
Holyland Forerunners
Palestine Mandate
Israel Interim Period and Israel
The Netherlands and Dutch Colonies

**We also buy high quality material in the above mentioned
categories for top market prices**

We look forward to your visit at our

stand # 18

at the Binyaney Ha'ooma Convention Centre

מכתב דואר אוויר ראשון לירושלים
עו"ז רוטנברג

בשנים 1871-1870, תקופה של מלחמת צרפת פרוסיה, פאריס הייתה במצור, הופגזה על ידי הפרוסים ותושביה סבלו מרעב וצמא. המצור החל ב- 18 בספטמבר 1870 והמצטב בעיר הילך וחמיר. בנוסח להפוגות, לרעב ולצמא, פאריס גם הייתה מנותקת לחלוון מהעולם החיצון: כל קשרי הדואר עם יתר ערים צרפת ושאר מדינות העולם הפסקו לפעול.

מר נדר, אוירונאוט צרפתי ידוע, בעזרתו מנהלת העיר פאריס וראשי הצבא, הפעיל את שירותיו הדואר על ידי כדורים פורחים מאושים. בדרך זו הצליחו ליצור קשר מחדש עם העולם החיצון. הדואר הפאריסאי הדפיס איגרת אוויר מיוחדת, קלט משקל, ועליה הודפס המשפט "צרפתית" על ידי כדור פורה מאושם (Par Ballon Monte). האיגרת נמכרה תמורת 20 סנטימטים ונשלחה לפי תעريف הדואר רגילים.

האיגרת, המצלמת בעמוד הבא, נשלחה בכדור הפורה ע"ש "גריבאלדי" אשר המרי מפאריס ב- 22 באוקטובר 1870. תארכך ומקום הנחיתה לא ידועים, אך ידוע לנו מחותמאות הדואר שהמכتب הגיע למרסיי ב- 3 בנובמבר, הדואר ים לאלכסנדריה ב- 12 בו, ליפו ב- 15 בו ולירושלים בודאי למחמת היום.

המכتب, שנשלח לדרי לונדון, מנהל בית החולים מאיר רוטשילד בירושלים, היה בעל חשיבות רבה ביותר. הוא נראה המכتب היחיד שנשלח באמצעות כדורי פורה לירושלים, ובין הבולאים הוא נחשב למכתב דואר אוויר הראשון שנשלח לארץ ישראל.

המכتب נשלח על ידי דרי אלברט כהן, נאמן קרנות הצדקה של בית רוטשילד בפאריס, תלמיד חכם ומלמד ידוע. דרי כהן היה בין מייסדי מוסדות שונים בארץ ישראל וביניהם בית החולים ע"ש מאיר רוטשילד בירושלים. הוא ביקר בארץ ישראל ארבע פעמים והוא מעורה היטב בעיליות השונות של מוסדות רוטשילד. במכتبו אל דרי לונדון, נכתב ב- 19 באוקטובר ונשלח ב- 20 בו, מבקש דרי כהן להודיע למכתב שהוא מצא דרך להעביר 5,000 פרנקים מכיספי הצדקה לירושלים, למורות המצור על פאריס.

כדי לציין שהכسف הועבר דרך דרי לונדון. דרי כהן שלח המכتب באמצעות בלון למשפחת רוטשילד בלונדון וביקש לדאוג להעברת הכسف לירושלים. גם המכتب זה הגיע לידי וنمצא באוסף של אספן ידוע.

הוועדה המארגנת גאה בכך שנפל בחלקה הבודד להציג המכتب היסטורי זה בפעם הראשונה בתולדות הבולאות בארץ התערוכת בולימ. בהזמנתו זו ברצוני להודות לבעל המכتب על שיתוף הפעולה והכנות להציג את המכتب בתערוכת "ירושלים 3000" (מסגרת מס' 3).

*** מבחר הספר ***

ספרות יפה, ספרי עיון, פרסומי ממשלה
ספרי האוניברסיטה הפתוחה ועוד ...

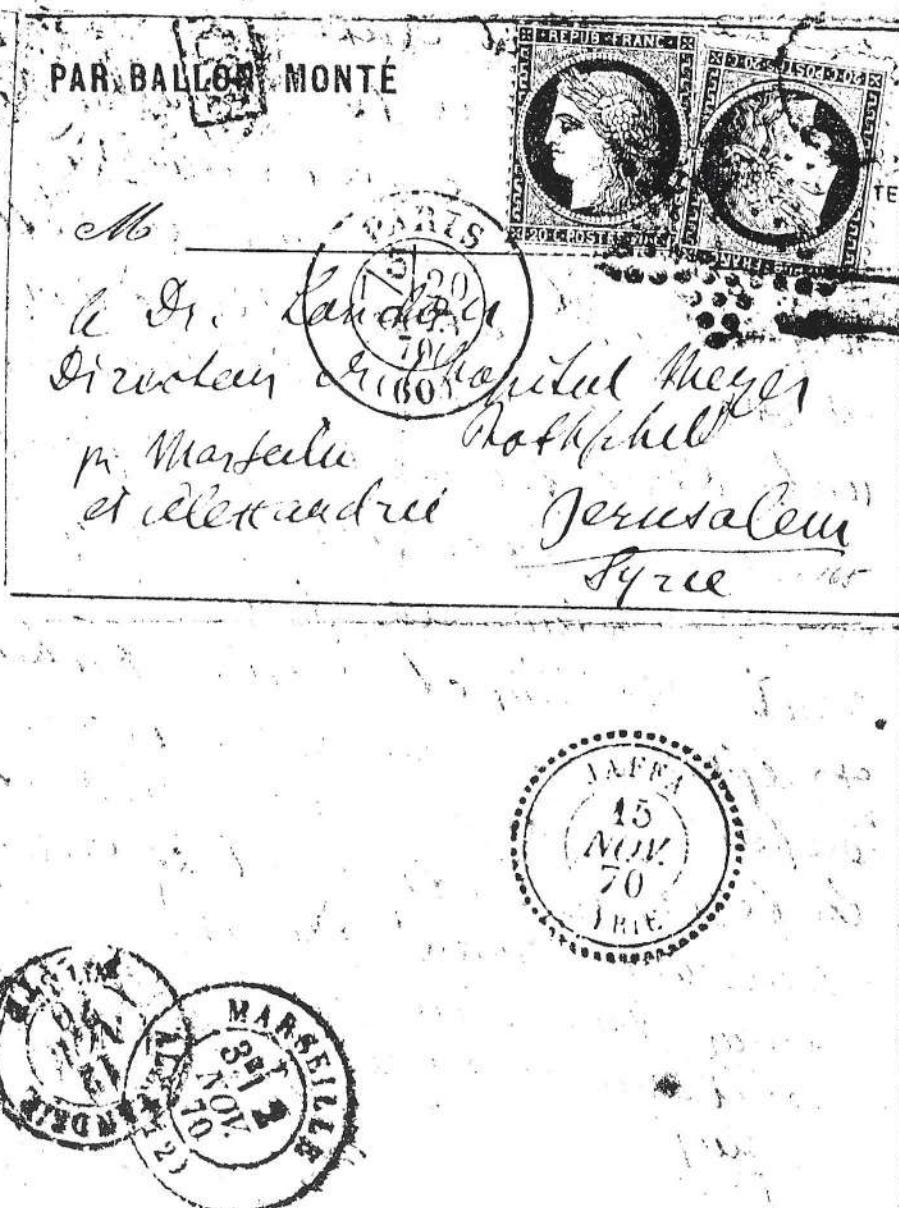
*** חנות לאוהבי הספר ***

רחוב הלל 4, ירושלים

שעות פתיחה: ימים א' ב' ד' ה' 08.30 - 16.00, 13.00 - 19.00

יום ג' 13.00 - 08.30

יום ו' 14.00 - 08.30

מעטפת "בלון מונטה" מפאריס הנצורה לירושלים, נובמבר 1870
"Balloon Monte" cover from besieged Paris to Jerusalem, November 1870

תרגום המכתב של דר' כהן

דר' יקר,

אני שולח אליך מכתב זה באמצעות כדור פורח, מאמין אני שהוא הגיע אליך בביטחון.
אנו חיים בתנאי מצור מאז יום ראשון ה- 18 בספטמבר, היום הוא היום ה- 33 למצור. אנו בראים,
תודה לאל. שני בני, שהאל הגן עליהם עד כה, משרתים בצבא. בן אחר וחתני משרתים במשמר הלאומי.
אשרי וbatis הנשואה נמצאות עמי.

שלחתני מכתב באמצעות כדור פורח לנונדו ובקשה מהגב' ליאול דה - רוטשילד להעביר אליך באמצעות
הבנק של ולירו סכום של 5,000 פרנסים אותו אחזר איז'ה בתום המצור.
אני מקווה שני מכתבי אכן יגיעו לעודם. כל בני משפחתי רוטשילד בפאריס בראים.

מכתבך האחרון מה- 2 בספטמבר הגיע אליו, אחורי שעבר דרכים עקלקלות, ב- 15 בספטמבר. מאז לא
קבלתי שום ידיעה ממש ואני שורי בחשכה בכל הנוגע לכם. אני מקווה שאתה, אשתק וילדיך היקרים
בראים ושלמים וכן הדבר לגבי אחינו בירושלים. אני העבר את ברוכותיי להם, וכן לבנים ולשאר
האוכלוסייה היהודית, ספרדים ואשכנזים כאחד. את החגיג נחגג כרגיל - אך ללא אתרוג ו lulav.

שלך,
אלברט כהן

Translation of Dr. Cohen's letter

Dear Doctor,

I am sending this letter to you by balloon, and I trust that it will reach you safely.
We have been living in a state of siege since Sunday, September 18th. Today is the 33rd day of the
siege. We are all well, thank God. My two sons, whom God has up to now protected, are serving in
the army. One of my sons and my son-in-law are serving in the National Guard. My wife and my
married daughter are here with me.

I have sent off a letter by Balloon to London, requesting Mrs. Lionel de Rothschild to send you via
the House of Valero, a sum of 5,000 Francs, that I will return, God willing, after the siege. I hope
that both these letters will reach their destinations.

All members of the Rothschild family, presently in Paris, are well.

Your last letter, dated September 2nd, which has followed a round-about route, arrived here on
September 15th. Since then I have had no news from you, and I am in the dark about what is
happening with you. I hope that all is well with you, your esteemed wife, and your dear children, as
well as with our brethren in Jerusalem.

Please convey my greetings to them, to the rabbis and to the general population, both the Sefardim
and the Ashkenazim. We shall celebrate the Holy Days as usual. Only the Ethrog and the Lulav are
missing.

Yours,
Albert Cohen

The First Air Mail Letter to Jerusalem

Ozer Rottenberg

In 1870-71, during the French-Prussian war, Paris was under siege, bombarded by Prussian canons while its citizens suffered from hunger and thirst. The siege started on September 18, 1870, and the situation in the city was very grave. In addition to the bombardments, hunger and thirst, Paris was completely cut off from the entire world. As a result of the siege all mail services with the rest of France and with the surrounding countries were nonoperational.

To overcome the difficult situation of lack of communications, Mr. Nadar and the city administration came up with a brilliant idea. They started a new mail service via mounted balloons. A special light weight lettersheet was issued, with the "Par Ballon Monte" imprint. The new lettersheet was sold for an additional charge of 20c and regular postage rates were applied.

The letter that is reproduced on page 20 traveled probably by the Balloon "Garibaldi" that took off on October 22, 1870. The landing place and date are unknown, but we know from the first transit postmark that it arrived in Marseilles on November 3, 1870, and was forwarded to Alexandria on November 12, 1870. The letter reached Jaffa on November 15, 1870, and arrived in Jerusalem probably on the next day.

The letter, addressed to Dr. London, the director of the Rothschild Hospital in Jerusalem, is of great importance. It is probably the only letter that was sent via "Ballon Monte" to Jerusalem; it is considered in philatelic circles to be the first air mail letter to the Holy Land.

The letter was mailed by Dr. Albert Cohen, a trustee of the Rothschilds' charity funds, a scholar and a teacher. Albert Cohen was actually the one to establish, among other institutions, the Rothschild Hospital in Jerusalem. He visited Eretz Israel four times and was quite involved in the operational aspects of the various institutions. In his letter to Dr. London written on October 19, 1870, and mailed on the next day, Dr. Cohen informs him that he found a way to transfer, despite the siege of Paris, the sum of 5,000 francs to Jerusalem.

It should be mentioned that the money transfer to Jerusalem was made via London, England. To be able to perform the transfer, Dr. Cohen had to dispatch a letter via "Ballon Monte" to the Rothschilds' bank in London. It is interesting to notice that the letter to England also reached its destination and has been kept by a collector.

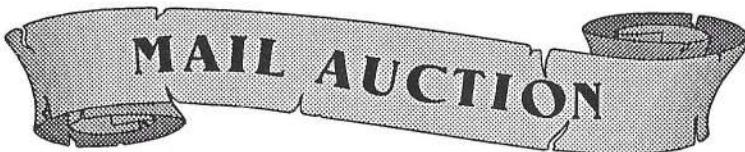
The organizing committee is proud to be able to display, for the first time, this important historic letter. I personally would like to thank the owner for his cooperation and readiness to assist us in displaying this letter (frame # 3).

References:

1. Various values, *Encyclopaedia Hebraica*.
2. *The Holy Land Philatelist* Volume I, No. 1 (November 1954).
3. Various values, *International Encyclopedia of Stamps*.
4. Genichowsky, Dov, "A letter via balloon" *Kol Yerushalayim*, (Jerusalem, 16.10.1981).

TEL-AVIV STAMPS (Y. TSACHOR) LTD.

בולי תל-אביב (י. צחור) בע"מ

Holyland, Foreign Countries, Israel, Judaica, Coins

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב

מוקדים ומונדים, מנהלת העם, ישראל,
ארצות ח"ל, יודאיקה, אמצעי תשלום

Sold by us at record prices:

נמכרו על-ידיינו במחירים שייא:

\$ 18,000
(1994)

\$ 3,750
(1995)

\$26,200
(1993)

The Auctions are conducted twice a year
Illustrated Catalogue - Free on request
קטלוג מאoir חינם

Postal Address: P.O.Box 16218, Tel-Aviv, Israel
Tel: 03-5226294, Fax: 03-5245088

דוואר הטמפלרים הגרמנים בירושלים

יואל אמיר

הטמפלרים היו קבוצה נוצרית פרוטסטנטית מאיזור שטוטגארט שבגרמניה שמסוף שנות הששים של המאה התשע-עשרה ועד לשנות השלושים של המאה העשרים התysiיבו בארץ ישראל והקימו קהילות, בין השאר במושבה הגרמנית בעמק רפאים בירושלים. חיבותם בתפתחות הארץ ישראל בשליח התקופה העות'מאנית רבה למדי. קרני הדואר שלהם באזץ ישראל ומחוץ לה מטעדים היטב את מישורי פעילותם השוניים. תצוגה של תולדות הדואר של מושבות הטמפלרים מוצגת במסגורות 43 - 46.

The Correspondence of the German Templars of Jerusalem

Yoel Amir

The Templars were a Christian Evangelic group from the area of Stuttgart am Main in Germany who settled in the Holy Land from the late 1860's to the 1930's. They established a few communities in Palestine, including one in the "German Colony" in Jerusalem. They played an important role in the modernization that took place in the late Ottoman period. Their postal connections inland and abroad reflect the various fields of their activities. An exhibit of the postal history of the Templar colonies is displayed in frames 43 - 46.

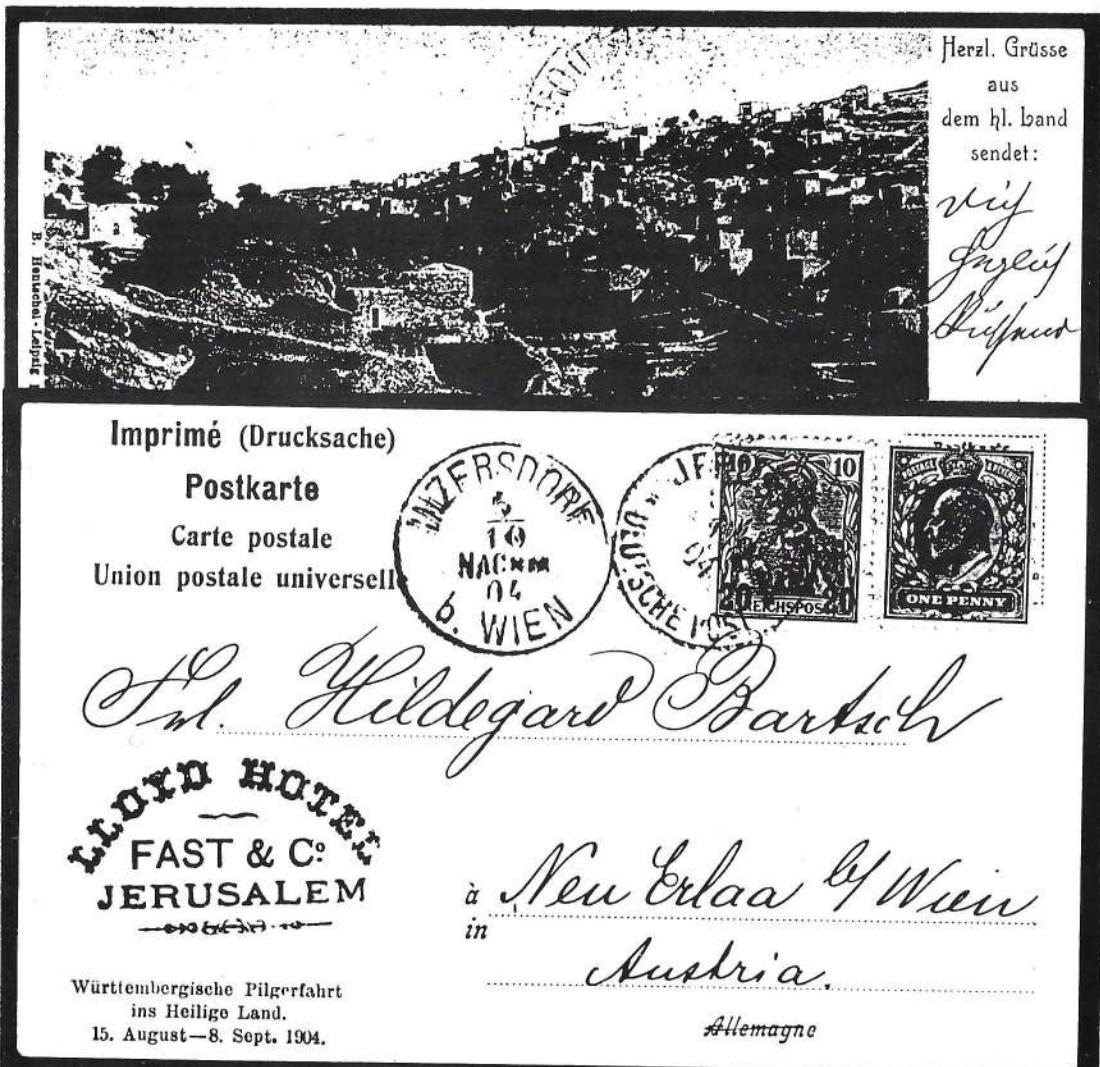

עייתון הטמפלרים Die Warte ("הצופה") ליווה את פעילות הקהילה בארץ לאורך כל דרכה.

העיתון הופיע בירושלים בין השנים 1912 - 1917 תחת הכותרת Jerusalemer Warte.

המעטפה המופיעת כאן היא קליל שנשלח אל מניי העיתון ד"ר קראוס, מנהל בסניף ה- Deutsche Palastina Bank בהמבורג. המעטפה, מעטפת דואר פרטית של עיתון הטמפלרים לשימוש הדואר הגרמני בארץ ישראל בתקrif דברי דפוס (5 סנטימס), הוחתמה בירושלים ב- 1914.

The Templars' newspaper Die Warte accompanied the activity of the community throughout its history. The newspaper was issued in Jerusalem in 1912 - 1917 under the title Jerusalemer Warte. The envelope was sent to a subscriber, Dr. Krauss, manager in the Hamburg branch of the "Deutsche Palastina Bank". The envelope, a "printed to private order" envelope of the newspaper for use in the German postal service in Palestine franked with an imprinted 5 Centimes stamp (printed matter rate), was cancelled in Jerusalem in 1914.

מלון "פאסט", המפורסם במלונות שהקימו הטמפלרים בארץ ישראל, הוקם בעיר העתיקה בירושלים בסוף המאה התשע-עשרה ופעל עד לפrox מלחמת העולם השנייה. הגליליה, הנושאת את חותמת המלון, נשלחה לוינה על ידי אחד המשתתפים ב"מסע הצלייניות הווריטטנברגי לארכ הקודש", 15 באוגוסט עד 9 בספטמבר 1904" כפי שמצוין בחותמתה בשוליה. הגליליה מבוילת בבל גרמני של 20 פראר, החותמה על ידי הדואר הגרמני בירושלים ב- 4 בספטמבר והגיעה ליעדה ב- 2 באוקטובר. בול בריטי בערך של 1 פニー הודבק בטעות על הגליליה.

The "Fast" hotel, the best known hotel of the Templars in Palestine, was established in the Old City of Jerusalem at the end of the 19th century and operated until the beginning of World War II. The view side shows the valley and village of Shiloah at the beginning of the 20th century. Bearing the hotel's seal, it was sent by a participant in the "Wurttemberg Pilgrimage in the Holy Land, August 15 - September 8, 1904". It was franked with German 20 para stamp, postmarked by the German Post in Jerusalem on September 4, arriving in Vienna on October 2. A British 1^d stamp was erroneously affixed to the postcard.

- ★ ALL THE LATEST ISSUES
- ★ MOST COMPETITIVE PRICES
- ★ VAST STOCKS
- ★ FAST, FRIENDLY SERVICE
- ★ CLEAR, PRECISE LISTINGS
- ★ TOP DISCOUNTS
- ★ INTEREST FREE CREDIT
- ★ OVER 200 COUNTRIES LISTED

SEND NOW

FOR YOUR

FREE

1995/6 BUMPER
EDITION
OF OUR LATEST

148 page

ILLUSTRATED
COLOUR BOOKLET
No. 65

Each month we publish our POSTAL
BID SALE, which includes
approximately 1500 specialized
items, priced from £30 - £5000
FREE UPON REQUEST

CHANNEL ISLAND STAMP CO

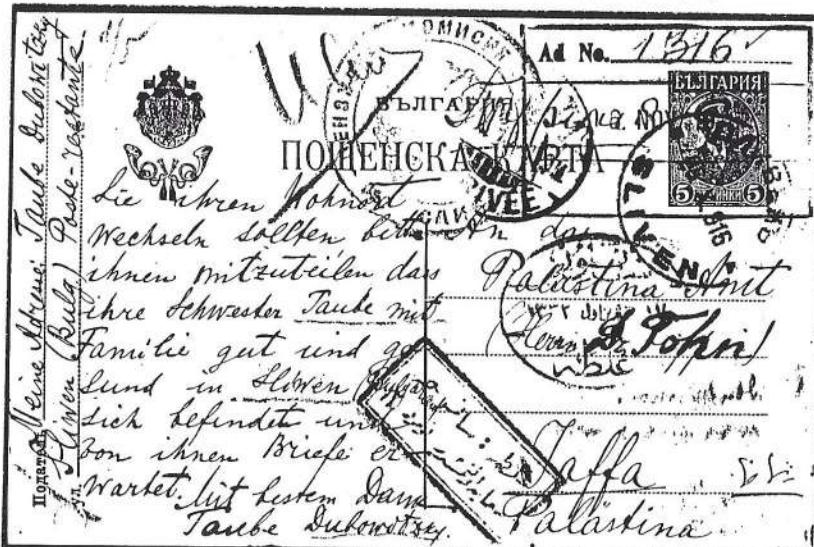
4 HAVILLAND ST, ST. PETER PORT,
GUERNSEY, CHANNEL ISLANDS,
UNITED KINGDOM

0044-1481-725560 (FAX 711012)

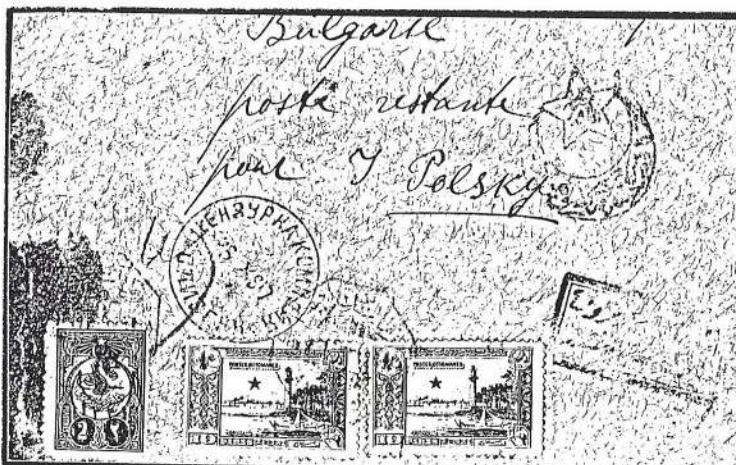
קשרי הדואר בין בולגריה וארץ הקודש במלחמת העולם הראשונה
משה שמעלי (מהתצוגה במסגרות מס' 294 - 298)

The Correspondence between Bulgaria and the Holy Land during World War I
Moshe Shmuely (From the exhibit in frames 294 - 298)

25 באוקטובר 1916, גלויה מסליבן, בולגריה ליפו; מוחתמת בחותמתה דו-מעגלית (38/27 מ"מ) של ועדת
czniora בסליבן וחותמות מעבר וצנזרה עות'מאניות.

25 October 1916. A card from Sliven, Bulgaria to Jaffa; with the double circle 38/27 mm cachet of
the Sliven Censor commission and Ottoman transit cancels & censor marks.

8 בספטמבר 1917, מכתב מזכרון יעקב (זמרין) לסליבן עם חותמת "זמרין" (פולק סוג 14). התאריך לפי
הלוח הטורקי המתוואם הוא 8.9/1333. המעטיפה הגיעו לסליבן ב- 26 באוקטובר, עברה צנזרה וחוותמה
בחותמת החד-מעגלית (29 מ"מ) של ועדת הצנזרה בסליבן.

8 September 1917. From Zamarin (Zikhron Yaakov) to Sliven with Zamarin cancel (Pollack type 14). The Turkish date, according to their synchronized calendar, is 8.IX.1333. Arriving in Sliven
on 26 October, censored and cancelled with the 29 mm single circle Sliven Censor Commission
handstamp.

**JUDAICA SALES REG'D
WONDERFUL WORLD OF STAMPS**

Montreal, Canada

are proud to announce their participation at the

**JERUSALEM 3000
EUROPEAN STAMP EXHIBITION.**

JUDAICA SALES is the largest dealer in Judaica stamps, covers and cancellations in the world. Our 3000 + customer clientele in all types of Judaica paper collectibles can be found in over 21 countries worldwide. We have just issued our most comprehensive price list ever comprising over 45 pages of Judaica stamps, covers, and cancellations. This price list will be available at the show or can be ordered from us at the address listed below.

We will be bringing a large part of our stock to **JERUSALEM 3000** and look forward to meeting many of our customers and friends and making new ones.

WONDERFUL WORLD OF STAMPS is one of the largest Disney dealers in the world, & a major dealer in topical stamps & covers. At **JERUSALEM 3000** we will have a complete stock of Disney stamps & souvenir sheets, including short sets for children and beginners. We will take orders for Disney Albums and supplements, and the **HANDBOOK OF DISNEY PHILATELY** which we publish and distribute worldwide. Our latest 28 page price list of Disney philatelic material will be available at the show or you may write us at the address listed below.

We will also have with us an extremely large stock of mint topical stamps and souvenir sheets, as well as topical short sets and used sets for children and beginners.

JUDAICA SALES IS BUYING

We are interested in almost everything in
JUDAICA & ISRAEL PAPER COLLECTIBLES

- Autographs and Documents
- Zionist Paper Memorabilia
- Holocaust Memorabilia
- Anti-Semitic Material
- Maps and Prints of the Holy Land
- Armenian Documents
- Judaica Paper Ephemera
- Judaica Philatelics

WE ARE MEMBERS OF THE ISRAEL STAMP DEALERS ASSOCIATION

Please include \$2 postage for each price list requested, refundable with your first order.

JUDAICA SALES REG'D or WONDERFUL WORLD OF STAMPS

P.O.B. 55 - St. Martin,
Laval, Quebec, Canada, H7V 3P4
Tel & Fax: (514) 687-0632

הכנות ופתחת דואר "מנהל העם" בירושלים בזמן המצור (1948) צבי שמעוני

שירותי הדואר בירושלים בתקופת "מנהל העם" נבדלו מבחינות רבות מבאר חלקי הארץ, והואיל ירושלים הייתה במהלך דוארי במשך כל התקופה הנידונה, 9 במאי - 21 ביוני, ורק לאחר זאת חודשו קשיי הדואר הסדריים של העיר עם שאר חלקי הארץ.

לאחרונה, נמצאו מסוימים מקוריים בקשר לתוכנו ולהchnerה להפעלת שירות הדואר בירושלים - 9 במאי 1948. אחדים מהם מגלים לנו צדדים חדשים שלא היו ידועים ואחרים מאיריים באופן חינמי ועובדות שכבר היו ידועות מזמן.¹

לא רבים ידעו, למשל, שהצעו את ארגון שירות הדואר בירושלים בזמנם המצב' - היה מוסד אחר - החקק'ל - שהצעו את עצמו תחילה לא ידועים ואחרים מאיריים באופן חינמי ועובדות שעבדו תחתו. מר. י. דרצינסקי מהלצת הירושלמית של החקק'ל כתוב ב- 29 באפריל לשכת הראשית בת"א:

... הלשכה המקומית בירושלים מוכנה לקבל על עצמה את עניין הדואר בתוך העיר העברית ירושלים ותשמש לתכנית זאת בボלי החקק'ל, לפי תכנית שעבדה עצלה וכן ע"י העסקת הדורווים הקבועים.

לא מן הנמנע שכעבור זמן קצר תהייה האפשרות להעביר דואר גם מתי"א והסיבבה... בקשנותנו מכם כעד ואשון לבוא בדברים עם הנוגע הבא בחשבון על הסדר הדואר בתוך העיר וממן ייפוי כוח לנו להגשה העניין מיד. לפי דעתנו כדי העניין להחקק'ל ורצו... ונכל מיום אי/ 5/ 2 ש.ג. להתחליל בפועלה.

לא ידוע לנו האם ההצעה הזאת של הלשכה המקומית ידועה ע"י הנהלת החקק'ל והועברה למנהל העם אבל עובדה היא שרק חלק קטן מתכניות זאת בוצע למעשה לפי יוזמת החקק'ל - והוא השימוש בボלי החקק'ל לצורכי הדואר - בעוד שככל הארגון של שירות הדואר החירום בארץ נעשה ע"י מנהלת העם - ובירושלים, בפרט, ע"י יעודת המצב'.

במסמך שכותרתו "הצעה לשירות דואר בירושלים", פרש. רן, שהיה הממונה על שירות הדואר מטעם ועדות המצב', את הצעתו בפני הוועדה. הנקודות העיקריות במסמך זה כדלקמן:

הכרחי להקים שירות מינימלי, ז.א. חלוקת המכabbim הנכנסים ומשלוח מכתבים בלבד ולא דברי דפוס) מירושלים ליתר המקומות בארץ ישראל. כל שירות דואר בירושלים רק כדי, אם הובעת המשלוח לת"א וממש להאה לכל המקומות בארץ, ובתאזריך ייתנו מאווח, לחוץ הארץ.

יש לפתח משרד דואר מרכזי, ... שבו תשב גם הפקודות הקטנה הדורשת להנהלת הדואר המקומי. כן ימכרו באותו משרד בולים ויתקבלו מכתבים וושומים. ההצעה היא לשכדר עצורך זה את קפה אירופה ברוחב מלך ג'ורג' או בניין דומה זהה במרכז השטח היהודי. נוסף לזה יש לפתח את 3 סניפי הדואר הקיימים ברוחבה,מאה שעריהם וממחנה יהודה... כל המשרדים יהיו פתוחים 8 שעות ביום. נהג עם מכונית יאסוף את המכabbim מהנסיפים ומתייבות הדואר פומיים ביום ויביא אותן למשרד המרכזי.

בולים: יש כמה פתורונות לשאלת הזאת:

1. המדינה היהודית תדפיס בולים ואנחנו משתמשים בהם במסמך, אולי עם הדפסה נוספת.
 2. שימוש בボלי קק'ל באופן עראי, גם כן עם הדפסה מיוחדת.
 3. הדפסת בולים מיוחדים בשביב ירושלים. אין ספק שבולים אלה יהיו יקרים להיות מקוון להכנסה, היה ופיליטיסטים בכל העולם היו מעוניינים ביותר בהשגת בולים אלה.
- מחיר משלהן. מחיר המשלח צריך להיות נמוך ואסור שיעלה בהרבה על מחיר הקנים של 10 מיל, בתנאי שמכabbim שלחים בחוותה בדורכים.
- יש לקבע תוספת למכabbim שנשלחים דרך האויר.

כמו כן נדונים במסמך צוות העובדים הדרושים ועניניהם כדי לסניifi הדואר. לבסוף מצין רנן בדו"ח: "לשם ברור המכעב שלחנו מכתב לת"א עם שאלות כדלקמן...". היוות שהעתק של אותו המכתב מצוי גם הוא בידינו, נביא בזאת את צילומו של המכתב (צילום 1) שנשלח ב- 27 באפריל לטל אביב אל זאב שרף, שהוא אז מזכיר מנהלת העם.

כשבוע לאחר זאת, ב- 5 במאי, כותבת חנהaben-טוב, מזכירת "וועדת המכב", מברך לאב שרג' שבו, בגין שאר הדברים, הבקשה הדוחפה: "שלח מיד בולטים י'בולי הכנסה" וגם בשbill הדואר...". מדהים הדבר, שארבעה ימים לפני פתיחת הדואר בירושלים לא ידעו עדין המארגנים באלו בולים ישמשו; ולא רק זאת, אלא שיצטרכו לדאוג בעצם להספקת בולים אלו! מצב זה אופייני לתנאים "הבלתי אפשריים" שאתם התמודדו אנשינו.

ואז, ב- 9 במאי 1948, הגיע הרגע הדרמטי של פתיחת שלושת סניifi הדואר (ומשרד המיוון) לקהל היישומי ומזכירת "בולי הדואר היהודי" הראשיים הראשונים בעולם". הם הציעו קשיי דואר לקהל הירושלמי המשתוקק, שנמצא כבר בשבועות אחדים תחת מצור כולל והיה מנע מזה זמן רב מכל קשר עם חברות וקרובי משפחה מחוץ לירושלים. ידוע לא ידעו שמכתביהם יישארו "תקועים" בירושלים עד לסוף יוני!

את השמחה של ה- 9 במאי בירושלים ואת המאמצים שעשו המארגנים, נוכל לתאר באופן הטוב ביותר ע"י הצגת מספר מסמכים מקוריים מאותה תקופה. צילום 2 מראה את ההודעה שנמסרה לפרסום ע"י "וועדת המכב" לשירותי השידור העבריים ולעיתונות הירושלמית³. אנו רואים ממשך זה, שהמארגנים חשבו, איפלו בתאריך זה, שה דואר יכול להגיע אל מחוץ לירושלים לכל חלקי הארץ (ולהיפך) למרות המצור. העובדה היא, כיدواו כל גודלה שלא יוכל למש את הבתחים לציבור - קשיי הדואר במשך שבועות רבים ואכזבתם הייתה גודלה שלא יוכל למש את הבתחים לציבור - קשיי הדואר בתל אביב "שירות הדואר" הראשונה, אבל היא העבירה רק חלק מהמכתבים שהצטברו במשך הזמן (צילום 3) ולא היה זה עדין דואר סדר. צילום 4 מראה מברך דוחר ממנה aben-טוב אל זאב שרג' וצבי פרידברג (מנהל הדואר הכללי של מנהלת העם) בתל אביב, המציג מאמצים אלו.

שני המברקים הבאים מפתחת הדואר מראים בחיות את התוצאות של הנוגעים לדבר מהARIOעים המתוארים. צילום 5 מראה מברך מרגש ממנה aben-טוב לדוד בן-גוריון וצילום 6 הוא מברך המופיע לשרג' ומירען גם לקפלן (שהיה אז גוזבר מנהלת העם) ולרמז' (לימים שר הדואר של מדינת ישראל).

בעית הבולים נפתרה ברגע האחרון בכך שנמצאה כמות גודלה של בולים במחסן הקהקל' בירושלים, שעלייהם ציר אחד של "מפת החלקה" והכתובה "מדינת היהודים". הבולים, שהיו בעלי שלושה צבעים, נקבעו מהקהקל' ע"י מנהלת העם, והודפסו בהדפס רכב "זרא" וערך הבול בהתאם לצבע: 5 מא"י, 10 מא"י, 25 מא"י; כך הפכו לבולי דואר המוכנים היום "בולי ירושלים" (צילום 7⁴).

את אכזבתם של המארגנים Mai-הצלחtmp לספק שירות דואר אל מחוץ לעיר הנצורה, דבר שהבטיחו ציבור כאמור לעיל, ניתן לחוש בעיל מתווך מכתב שלחה aben-טוב בשם "מצירות מנהלת העם בירושלים" לצבי פרידברג ב- 14 במאי. לפי הקטע הבא הלאו מותווך מכתב זה, עדין לא איבדו את תקנות:

העד הסדר מעולם ביחס לקבלת הדואר מירושלים, כפי שהובנת בהוראותיכם מה- 5.5.48, מחייב במפעל הזה באופן ניכר. הקhal אשר קיבל בהתקhbות את בשורת חידוש הקשיים עם שאיר חלקי הארץ, יתאכזב מורה כאשר יידע לו דבר כישלוננו זה. מונן מאליו שאנו מסתויים את העבדה שעדיין לא נלקת אף שכך דואר אחד מירושלים. אולם ברור שדבר זה אי-אפשר להשתיג הרבה זמן. ומה גם שהדואר המובטח על ידכם מתי'א גם הוא אין בא.

אנו מבקשים מכם לעשות את כל הסידורים אצל הרשות האתורiot بعد שירות האוירוניים כדי להתחיל בהעברת הדואר. אנא הודיעינו מיד מה הסיכויים, ואילו ימים נקבע עבור קבלת ומסירת המכתבים.

מאומה לא נראה מתאים יותר לסייע פרק זה בתולדות הדואר מאשר מכתב של חנה אבן-טוב שהיתה, כך נראה, "הרוח החיה" של המפעל כולם. המכתב המוצג בצלום 8 נכתב אל זאב (שרף) ביום הכרזת המדינה, 14 במאי 1948.

הערות וביבליוגרפיה:

- .1 תודתנו נתונה לגונץ המדינה על הרשות לצלם מסמכים אלו ועל החישש הנאה והעוזרה שקיבלו שם.
- .2 "זעדה המכבב", שנקרה לעממים גם "זעדה ירושלים", הייתה ועדת שמונתה ע"י מנהלת העם אחראית על העניינים האזרחיים בירושלים.
- .3 נפלה במקור של מסמך זה טעות בתאריך: כתוב "10 במאי" במקום "9 במאי".
- .4 כיצד, בסופה של דבר היו שלוש הוצאות של "בולי ירושלים", השונות זו מזו בעיקר בקורס הדפס הרכב.

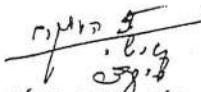

**The Preparations and Opening of Minhelet Ha'am Jerusalem Post Office
during the Siege (1948)**

Zvi Shimony

The postal services in Jerusalem during the Minhelet Ha'am period were different from the rest of the country in many respects, as Jerusalem was under a postal siege throughout the prescribed period, May 9 to June 21, 1948. We use the phrase "postal siege" to indicate that there were no regular postal connections with other parts of the country, even though the general siege ended somewhat earlier, when the "Burma Road" to Jerusalem became passable. Therefore, the "Minhelet Ha'am Period" in Jerusalem, as defined in the postal sense, differed significantly in its dates and characteristics from the rest of the country.

A few original documents have recently come to light concerning the preparations and planning to renew Jerusalem postal services on May 9. Some of them reveal interesting new points not reported before and some portray very vividly the known facts of the services' renewal. Some of these documents are shown here in Figures 1-8, except Figures 3 and 7 which are a Convoy letter from the end of the siege and the first issue of "Jerusalem Stamps", respectively.

 ירושלים, י'ח בכסון תש"ה
 27.4.48, ג.
 מ.ב.א.
 מ.ב.א.
 מ.ב.א.

אל : ז. שרף
מאת: א. רבן

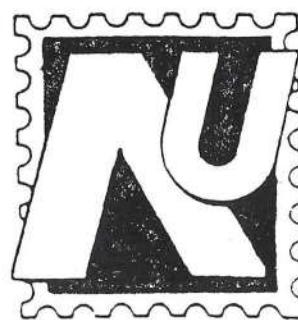
בקשר עם סידור דואר מושך הדואר-בירושלים אנו מבקשים לענות על פשאלות כדלקמן :

1. מה הם הסידוריים להעברת דואר מירושלים לתל-אביב ומשם להלאה לשטח המדינה ולחוץ הארץ ?
2. מה הם הסידוריים להעברת דואר מן הארץ ומחוץ לארץ לירושלים ?
3. האם מדריכים במדינה בולים, שאפשר יהיה להשתמש בהם גם בירושלים (אולי עם חפסה נספח מיווחה), או עלינו לדאוג להדפסת בולים ? מה המחיר לפטלוח מכתבים בארץ ?
4. האם נקבעו סידוריים ביחס למכתבים ושומים ?
5. האם יוקם קשר טלגרף לשימוש הציבור בין ירושלים והמדינה בקרוב ?
6. מה עמדתך של שירות דואר מקומי בירושלים בתחום ושת הדואר במדינה. נא להציגו לנו בקשר עם שאלת זו את החומר שהוכן לשם הקמת רשות הדואר. אנו מבקשים לשוחותיכם בהקדם האפשרי בדרך זו.

צילום 1: שאלות לזאב שרף בעניין סידורי הדואר המתוכננים

Fig.1: A letter from the Jerusalem future Postmaster to the Minhelet Ha'am Secretary in Tel Aviv asking for information about the establishment of postal services in Jerusalem. Some of the questions concern which stamps will be used and what will be the arrangements for mail overseas...

OUNISTAMPS אוניסטומפס

21 Hasharon St.
2nd floor, room 201
P. O. Box 32120, Tel-Aviv
03-5376756

רחוב הרמן 21
קומת 2, חדר 201
ת. 32120, תל-אביב
03-5376756 ☎

מכירות פומביות - בולי ישראל וחו"ל

PUBLIC AUCTIONS - ISRAEL & WORLD WIDE STAMPS

חו"ט, י"ג, מינון המשינה
9.5.48

אל : "קוקי ירושלמי"
אל : "קוקי חמאן העברי"
מאת : צוות הדואר וועדת המזג

בבקשותכם לאפרתם את ההודעה הבאה בזמן קרייתו של מושב הדרכ
ומטהר בברוך.

כלכלה רם

ו. אבן-טור
מצדירות וועדת המזג

אורותה החודשה גטראת דרך הפלמן לפקידות תחבורתים זיומרים
בירושלים.

טנהלה העט מרדיאה :

נחו, יום ואותו 10 נסאי 1948, עתידי לטעוט סירזוני ברוך
בירושלים.

הייזירותים כללו לדרונותךך ודק פלון בטוחם מירוחים לכל
חולקי הארץ ומתחוץ העיר עצמה, וכן חולוך מכבית הטעות במקומם
טרוגם בארץ.

טלאות המטבחים יקלול מטבחים רגילים ומכובדים רצויים - ובם
רבץ דבש כחוך העז. אין עדין טלאות מכובדים להוזע-לאזר.

לאיזנות מקהל ייחודה א מזרדי והר :

א) ברוחם יפה, נביין "אגז" איסן.

ב) ברוחם הקדום הקדום מט' 25.

ג) ברוחם בגולה מט' 40.

האטוריים היינו מטבחים טעה 1-8 לנט' ג' וט' 6-4 אונ' א כל' 40;

נעד ימחר האטוריים בעיטה 10.

במאזדים ימכו בזילט מטבחים עטירות דבש, לאף התקופתים.

תקופתים, וימתבל מטבחים רטומים.

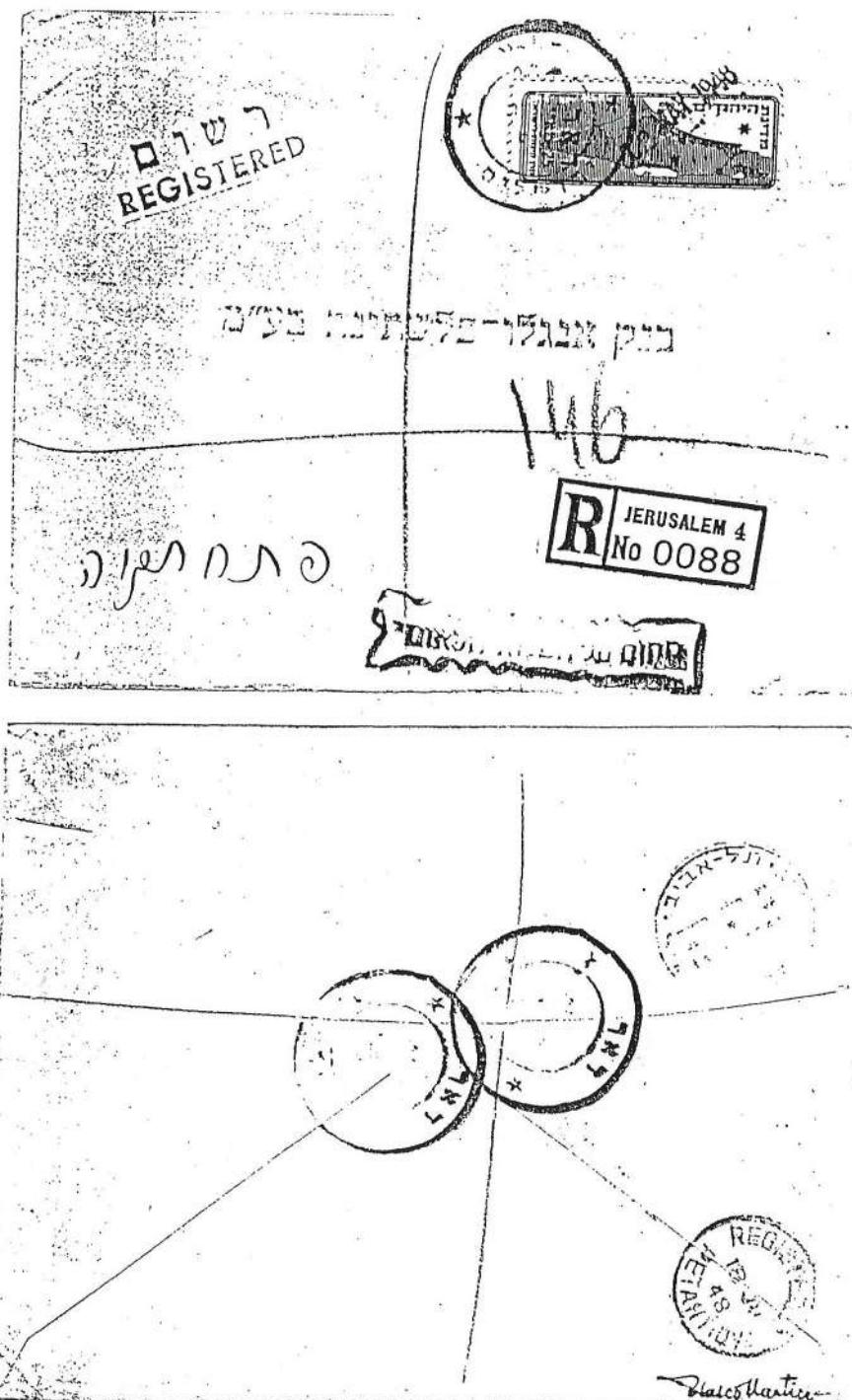
עלוקה והטילות מהתיאל לגדי הוודת מנהל. מירוחם הכללי בסביבה.

הזרע צחאה יערום, תיעתת גnil מיום ב' גט בסביבה רחבה וסבבה-הזרע
לטוט נזירות האבрод.

הקל טבוק לא להאטסוק ולעוזר לעובדים במלוי התקופתים.

צלום 2: ההודעה לעיתונות על פתיחת משרדי הדואר בירושלים הנוצרה

Fig. 2: The announcement submitted by the Emergency Committee to the Jewish broadcasting services and to the Jerusalem newspapers about the opening of the three branch post offices of Jerusalem on May 9, 1948.

צילום 3 : מעטפה מסחרית שעברה בשירות הראשונה מירושלים נצורה למשור החוץ

Fig. 3: A First Convoy commercial cover from besieged Jerusalem to Petah Tiqwa. Posted on May 12, backstamped Tel Aviv, June 18 (transit) and Petah Tiqwa, June 18 (arrival). Mixture of three period postmarks: Minhelet Ha'am (Jerusalem), Israel (Tel-Aviv) and British Mandate (Petah Tiqwa). (Courtesy Y. Rimon).

9.5.48

מִינְהֶלֶת הַעֲמָם

אל : סדרך
מחתו: מכה

. ביטול צבי פרידברג מסדרדי ואזראך בפתחו מידום

(ג) דרומה תטובה מידות מפקד ביהם לטידור עם תאוירון פאללו ימים
* מחק את חסיקים מירושלים ובאיילן יכין נפה חם כתת הווארה למסדר
חסכים לעפוד לרשות הדואר את המקום באווירון עיפית בצברא

(ב) מה הסידוריים אחרי א-ט' פאמ אאט עלייבו לארמייה נטה זמאנדר
כROL מבעל נלטעביז לאיסודרכם מ' ישם את המטה ומחוזות
בצעיר אחראיל לדואר בירושלים תחמיין להתקדר עתי ולטפר
זראות על ידי

צילום 4: מברק מ"זועדת המכב" בירושלים למינהל הדואר בתל אביב בעניין הדואר בין עירוני
Fig. 4: An urgent telegram from Jerusalemt Ha'am Postmaster General in Tel Aviv informing of the opening of the Post Offices and urging him to haste the arrangement of air mail with Jerusalem.

וועדת-המצב

ל"ג ניסן תש"ה

9.5.48

לכבוד

ה' ד. בן-גוריון
ת. א. ב. י. ב.

בשם מזכירות וועדת-המצב אני מאושרת

לברך אורך, המאמין הבDEL של ימינו, לפתחת

שירותי הדואר העברי הראטורן בירושלים.

ח. אבן-טרוב

מזכירות וועדת-המצב

צילום 5: מברק מ"זועדת המכב" לדוד בן גוריון המודיע לו על תחילת הפעלת הדואר בירושלים הנוצרה
Fig. 5: A telegram from the Emergency Committee to David Ben-Gurion reading: "On behalf of the Emergency Committee I am delighted to congratulate you, the great believer of our time, on the opening of the first Hebrew postal service in Jerusalem".

9.5.48

זאב זרף

חנה. רבן

מ.ד. 1

נא למסור לקפלן ורמז

שתחים להודיעכם כי לפני שעה נפתחו סארדי הדואר
ה-זרדי בירושלים קהן קונה בחתולות את הבול העברי הזמני המבואר
את עזמאוננו.

מחכים להוראותיכם ביתם לפרטת הסিירות

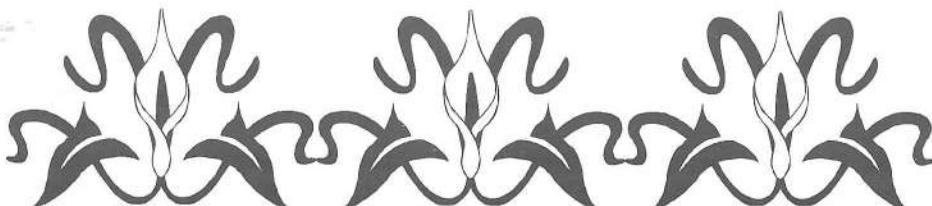
ציילום 6: מברך מ"יועצת המכב" לkaplan ורמז המודיע על תחילת הפעלת הדואר בירושלים הנצורה

Fig. 6: A telegram from the Emergency Committee to Messrs. Kaplan and Remez reading: "Glad to inform you that an hour ago the Hebrew post offices in Jerusalem were opened. The public buys enthusiastically the temporary Hebrew stamps which foreshadow our independence..."

ציילום 7: סדרת "בולוי ירושלים" - ההוצאה הראשונית

Fig. 7: The First Issue of the Minhelet Ha'am emergency "Jerusalem Stamps".

8271/914

ירושלים, ה' אייר תש"ח / 25 במאי 1948
14.5.48

אל : זאב
מאת : חנה

פרשת הדואר בירושלים - לידתה והפעלה תשא"ר
בדרכוני באתה החווית העטומות בחיי. זה היה המקרה הראשון
כאשר האות המתמה של מכוניתנו המתבשלה במפעל החשוב אלל בלבד
לא מתכון חברה מרכזית; ובאשר זה היה המפעל העברי המפלכתי
הראשון הוא הביא ההרגשות דבה לקבוצה ערבדים קטנה אשר הקינה
ויטפלה בו בדחיפתו... .

חיה גם גרמה רוב נאת לכל הרחוב היהודי בירושלים -
החל מהיהודי תחרדי מטה-ערבים, אשר ברך "שהחיינו" שסידרו
רוצודות בהדיקון את הבול העברי הראשוני למכתב - וגמר בפיליטליזטים
המודרניים אשר תחיכסו בהיסוס מה לערכו של הבול החדש באספינים שלהם
כולם היו מאושרים, ופחיתה הדואר העמיהן באוטו היום באצל כל שאור
הפאוורוות.

רבנן לא נח עד אשר הוכיח את כל פרוטי המכנית, והודאות
לו החגיל ה"עסק" אשר הפך באמצעות לעסוק לא רוע.
יחד עם כל אלה, פגעי התחבורת גרמו ללא מעת קלה
ועיכוביים בעניין, ובאחד מרגעיו האכזב שתקפה אותו בחבל "דו'ח'" זה.

ציילום 8: מכתב מchnna אבן-טוב לזאב שרף על תוצאות כל הקשיורים בהפעלת הדואר בירושלים הנצורה
Fig. 8: A letter of May 14, from Mrs. Hana Even-Tov (the Emergency Committee secretary) to Mr. Z. Sherf (the Minhelet Ha'am secretary), describing in short the efforts, successes and points of failure of "The adventure of the post in Jerusalem - its birth and operation."

האגודה הבולאית הירושלמית מזמין אותך להציג לשורותיה!

במועדון האגודה מוגנה מידי יום ראשון פגישות של החברים להחלה בולימ.

מידי פעם מוגאות לחבריו המועדון הרצאות בנושאים בולאיים מפי טוביה המרצים בארץ.

לרשوت החברים עומדת ספרייה בולאית עניפה.

לקבלת פרטים נא לפנות לדוכן מס' 19.

Telecard - With Your Stamp of Approval

At the European Stamp Exhibition "Jerusalem 3000"

December 16-21, 1995

Bezeq is proud to present: Telecard
The pre-paid card used in public
pay-phones. Now you can
see a display of the
entire range of
telecards produced to
date, and to purchase
the catalogue and cards.

Telecard Day

Whether you are an avid
collector or just interested,
Bezeq invites you to a telecard
happening on Tuesday, December 19, 1995.

Bezeq has invited children and youths
to design telecards on a variety of
themes. The designs that reach the
finals will be on
display during
Telecard Day.
Visitors will be
invited to choose the
winning entries
together with a
panel of judges. The
winning designs

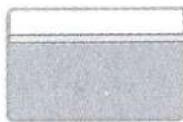
will appear on new telecards. A
number of annual telecard subscriptions will
be awarded to participants in the judging.

Collectors' Bonus

Bezeq will be issuing a special
commemorative card for the

Stamp Exhibition. This card can be purchased
at the exhibition only. In addition, a special
postmark will be produced. This postmark
can be stamped on the special exhibition
telecard folder.

Telecard - Art Children Design Telecards

Registration for Subscriber Services
Visitors can join the telecard subscriber
service at the exhibition.

Israel Telecard Collectors Association
On Telecard Day December 19, 1995,
the first convention of the Israel Telecard
Collectors Association will be held
during which officers will be chosen.
A special card will be
produced exclusively for members
of the association.

For further information, call: 177-022-2580 (in Israel) 972-2-395357 (from overseas),
or fax from any location: 972-2-378128.

EVERY POCKET PACKS A CARD

BEZEQ The Israel Telecommunication
Corp. Ltd.

MARKETING DIVISION

מעלה החמישה וקשרי הדואר שלה במלחמות השחרור, מאי-יוני 1948
מרדי סונדק, מעלה החמישה

שירותי הדואר של ירושלים בתקופת מלחמת השחרור ידועים ומתועדים במסמכים, מכתבים ומארמים רבים. כל פרט קטע של התהווות שרות דואר זה נבדק, נרשם ופורסם. אלו יודעים הרבה על משלוחי הדואר מירושלים, ע"י דואר אוויר מסוג או בדרך-על קלקלות, ע"י אנשי צבא ובזדים שוכנו לצאת מירושלים בזמן המצור ולבסוף ע"י שתי שירות הדואר אחורי פתיחת "דרך ברוממה". אך מעט מאוד ידוע לנו על הדואר שהגיע לירושלים ובמיוחד לשני קיבוצים בסביבת ירושלים, קריית ענבים ומעלה החמישה.¹

קשרי הדואר של קיבוצים אלה התחנו באמצעות דואר ירושלים עוד בתקופת המנדט. לקריית ענבים היה סניף דואר מקומי ולמעלה החמישה היה תא דואר (מספר 5032) בסניף מאה שערים. סניף זה, שכנן בשכונות גאולה, היה נוח עבורנו היהות "תנובה", ששימשה כמרכז העברת התוצרת החקלאית, שכנה אף היא באותה שכונה.

לפני פרוץ מלחמת השחרור נשכר תא דואר המרכזי ברחוב יפו שמספרו היה 1067 ושימש את קיבוץ מעלה החמישה עד לפתיחת קו דואר נסעה בשנת 1954. עם גידור האזור הידוע בכינוי "בונויגראד", כלל גם את הדואר המרכזי במילון המנדטורי, נשתנה הגישה לתא דואר זה בלתי אפשרית, פרט לפחות לפקידי הדואר היהודיים שהיו מוצאים את המכתבים מהטא ומביאים אותם אליו או לכתובות אחרות בירושלים. עקב עובdot ב"תנובה" ונסייתו יום יום לירושלים, נעתיתו " דואר" של הקיבוץ. מדי יום היו הינו לוקח את המכתבים מהקיבוץ ובערב הינו יטב עם המכתבים שנמסרו לו דואר באותו יום. סידור זה, למורת הקשיים הרבים, פעל עד לפתיחת משרד הדואר של מנהלת העם בירושלים ב- 9 במאי, כאשר המכתבים הגיעו שוב לסניף מאה שערים הקרוב ל"תנובה".

את המכתבים שהגיעו בתקופה זאת של מצור על ירושלים יש לחלק לשני סוגים: דואר אזרחי עבר הקיבוץ וחבריו, ו דואר חילילס" עbor חיליל גודוד "הפורצים" של הפלמ"ח, שכנו בקיבוץ באוהלים או ב"בית פרטן" של בית ההארחה, שבמלחמות השחרור הפק למקומות מגורי החילילים.

דואר אזרחי

רק ארבעה מכתבים מסווג זה נשמרו באוסף מתקופה זו, וזאת רק משום העובדה ממונעים לזכירות הקיבוץ ולא פרטים. המכתבים נושאים חותמת מוצאה של תל אביב וחותמת הגעה של סניף דואר מיון ירושלים ("רשותה"). בשלושה מהם תומכת המוצאה היא מתקופת מנהלת העם, והוביל הוא בפועל קק"ל טירצת צבי" בערך 3 מא"י עם הדפס רכב " דואר" בסגול (צללים 1). כדי, 3 מא"י היה תעקב המשלו של חומר מודפס או "דרכי דפוס", כפי שצוין על חלק מהמעטפות. המעטפה הרביעית מוחתמת בחותמת התלט-לשונית של תל אביב מ- 18 במאי.

לשאלה, הנשאלת מalias, איך הגיעו מכתבים אלו לירושלים בתקופת המצור ננסה לענות להלן, לאחר שיתאר מעطפות ממונות לוחמי הפלמ"ח מגודוד "הפורצים" אשר התגוררו אז במעלה החמישה ובקריות ענבים.

דואר חילילס

צלום 2 מראה מעטפה שנשלחה מחייב בגודוד "הפורצים" בתל-אביב ב- 16 במאי.² מעטפה זאת מראה אחת מדריכי הקישור הדורי של הלוחמים עם החוץ, וצוין בה מקום וריכוז של המכתבים לנמען. על המעטפה למקרה נכתב ונמחק "לחבר יעקב שטור, תחנה המרכזית קומה ב', חדר מס 5". מאחור נכתב: "בכתובות תחנה המרכזית יש להציג עbor אריה צ גודוד הפורצים קריית-ענבים".

כמו כן מצויים בספר הפלמ"ח:

חוית ירושלים, 13.5.48 . . . ובכן, כתבי חיש קל והכיני מעטפה עם כתובות ובסמנים
 מכתב רב משקל וערך) מעלה החמישה, ב. פרידמן, ושמי למשרד "אגד" תחנה המרכזית,
 חדר מס 5 . . . יהודה. (יהודה לה צפת נפל בקרבות המسلطים בסביבת לטרוו).³

יש שם גם קטע של מכתב, שנכתב על ידי חבר הפלמ"ח:
עליה החמישית 14.5.48 . . . מכם כבר קיבלתי הרבה מכתבים. . . איר רוזנבלט, נפל
בסביבת לטרוו).⁴

ישנה גם עדות בעל-פה, שנמסרה לי ע"י זיווה גולן, מזכירת גדור "הפורצים" בעת ההיא. ואלו דבריה: עד להפוגה הראשונה הגיעו רק מספר קטן של מכתבים, שהובאו ע"י ישראל גليل שהגיע לירושלים בפייפר. אחרי ההפוגה הגיעו מכתבים ע"י ג'יפים בדרך ברומה או בפייפר לירושלים ומשם ע"י חיל הגדוד לבית פרמן.

בידי נשארו ארבע מעطפות מאotta תקופה שמעונו לדוד "הפורצים". שלוש מהן הוחתמו בחותמתה ה"ירוזטה" של דואר מילון ירושלים, בדרכם לנמענים במעלה החמישית (צלום 3). במקרים אלו לא מזוכרת כתובת הקשר הנ"ל בתל אביב, וכנראה שஸלולם היה שונה. שתיים מהמעטפות נשאות חותמות מנהלת העם ולכנן ברורו שנשלחו טרם הכרות המדינה (2 - 14 במא). השלישית, מעופלה, נשאת בול מנדט בערך 10 מא"י עם הדפס רכב "דוור לשעת חירום עפולה", וכנראה נשלחה בין השניים לרבייע במא, אך אין על הבול חותמת כלשהי (צלום 4).

המכتب לא חותמתה ה"ירוזטה" נשא חותמת מוצאתה של דואר ישראל. 16.5.48 יש אפשרות שמכتب זה הוא אחד מהמכתבים שהובאו ע"י ישראל גليل בפייפר בעת ביקורו בגדור "הפורצים" או ע"י אחד הג'יפים שהגיעו בדרך ברומה" עם צוות חיילים לדוד "הפורצים".

הערות וביבליוגרפיה:

- .1. ברצוני להזכיר לממר הנס מינך ולד"ר צבי שמעוני על עזרתם בעריכת מאמר זה.
- .2. Y. Rimon, "The Forwarding Addresses of Besieged Jerusalem", *Holy Land Postal History* #32 (1987)
- .3. ספר הפלמ"ח, כרך שני (הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"י, 1953) עמ' 506
- .4. שם, עמ' 255

בולי דיזנגוף STAMPS DIZENGOF

**МОТИ БРШ
BARASH MOTI**

שטרות, טלכרט PAPER MONEY, TELECARDS

בולי ישראל וזו"ל - קניה ומכירה

ISRAEL & WORLDWIDE STAMPS

אלבומי בולים ואביזרים הטוביים בעולם

"LEUCHTTURM" יבואני תוכרת

דיזנגוף סנטר ת"א, קומה ב', דנוות 420 (ליד בנק הפועלים) פקס: 03-5715228
בבית 03-5251552 03-5715228

- ובמחלקה לchinוך ...
המתאימים "בול לכל אירוע"
■ מוגון של חברות
■ מסדרת "לדעת בול"
■ אלבומי בולים
■ מותאמים לאירועים
■ דפיות מתנה
■ חוגי בולאות
■ השתלמויות למורים
ועוד ...
לרשוטר מגוון מתנות
המתאימים "בול לכל אירוע"

לפרטים נוספים:
השירות הבולאי - 03-5123933
מחלקתchinוך - 5123905-6/6
כתובתנו: שדר' ירושלים 12, ת"א - יפו 68021

Soldiers mail

Fig. 2 shows a cover that was sent from a soldier of the "Haportzim" battalion to Tel-Aviv on May 16². This cover shows one of the soldiers' postal channels, and it notes the gathering place for letters to the addressee. On the top of the cover was written and erased "to member Ya'acov Schechter, Central Station second floor, room 5". On the back is written "In the address to the Central Station it should be underlined to Arie Katz, "Haportzim" battalion, Kiryat Anavim".

We also find the following in the Palmah Book:

"Jerusalem front, 13.5.48... Well, write quickly and put in an envelope addressed to (and inside a heavy and valuable letter) Ma'ale ha-Hamisha, B. Fridman, and my name to the "Egged" office in the Central Station, room 5... Yehuda (Yehuda Sfati, fell in the Latrun area battles)."³

There is also a part of a letter sent by a Palmah member:

"Ma'ale ha-Hamisha 14.5.48... from you I've already received many letters... Yair Rosenblat" (fell in battle around Latrun)."⁴

There is also an oral testimony, given to me by Ziva Golan, secretary of "Haportzim" battalion at that time. She told me: "until the first cease-fire only a small number of letters arrived, brought by Israel Galili, who arrived in Jerusalem by a light aircraft. After the cease-fire letters arrived by jeeps via the "Burma Road" or by light aircraft to Jerusalem and from there by the battalion soldiers to Pfeffermann House".

Four covers from that period, addressed to "Haportzim" battalion, remained in my collection. Three of them were handstamped by the "Rosette" postmark of the Jerusalem sorting post office, en route to addressees in Ma'ale ha-Hamisha (fig. 3). In these cases there is no mention of the above mentioned liaison address in Tel Aviv, and apparently their route was different. Two of the covers carry Minhelet Ha'am postmarks and it is therefore obvious that they were mailed before the declaration of the State (May 2-14). The third, from Afula, carries a 10 mil Mandate stamp with an "Emergency Post Afula" overprint, and was probably mailed between May 2-4, but there is no postmark of any kind on the stamp (fig. 4).

The letter without the "Rosette" postmark carries an outgoing postmark of the first day of the Israel Post, 16.5.48. It is possible that this letter is one of the letters brought by Israel Galili by aircraft during his visit to "Haportzim" battalion or by one of the jeeps that arrived via "Burma Road" with soldiers to "Haportzim" battalion.

Notes and bibliography:

1. I would like to thank Mr. Hans Muentz and Dr. Zvi Shimony for their help in editing this article.
2. Y. Rimon, "The Forwarding Addresses of Besieged Jerusalem", Holy Land Postal History # 32 (1987).
3. Ha'palmah Book Vol. II (1953) p. 506.
4. *Ibid*, p. 255

**Ma'ale ha-Hamisha and it's Postal Connections during the War of Independence,
May - June 1948
Mordechai Sondak, Ma'ale ha-Hamisha**

The postal services in Jerusalem during the War of Independence are well known and documented by many documents, letters and articles. Every small detail in the establishment of this postal service has been examined, noted and published. We know a great deal about the mail dispatches from Jerusalem, by restricted air mail or by devious routes, by individual soldiers who were privileged to leave Jerusalem during the siege and finally by the two mail convoys after the opening of the "Burma Road". But very little is known about mail that arrived to Jerusalem and especially to two kibbutzim in the vicinity of Jerusalem, Kiryat-Anavim and Ma'ale ha-Hamisha¹.

The postal connections of these kibbutzim was conducted through the Jerusalem post already in the Mandate Period. Kiryat Anavim had a local branch post office and Ma'ale ha-Hamisha had a post office box (5032) at the Mea Shearim branch office. This branch, which was located in the Geula neighbourhood, was convenient for us since Tnuva, that acted as an agriculture product receiving centre, was also situated at the same neighbourhood.

Before the beginning of the war, a box was rented at the GPO on Jaffa street, (# 1067) which served kibbutz Ma'ale ha-Hamisha until the inauguration of a mobile post line in 1954. With the fencing off of the area in Jerusalem known as "Bevingrad", which included the GPO and the Mandate sorting centre, access to this box became impossible, except for the Jewish postal employees that used to take the letters out of the box and bring them to me or to another address in Jerusalem. Due to my work at Tnuva and my daily trips to Jerusalem, I became the Kibbutz's "mailman". Every day I took the letters from the kibbutz and in the evening I would come back with the letters given to me by the post that day. This arrangement, albeit the many difficulties, operated until the opening of the Minhelet Ha'am post office in Jerusalem on May 9, when the letters arrived again to the Mea Sheraim branch near Tnuva.

The letters that arrived during that period of the Jerusalem siege should be classed into two types: civilian mail for the kibbutz and its members and "soldiers mail" for the soldiers of the Palmah "Haportzim" battalion, who were staying in tents in the kibbutz or in the guest house's "Pfeffermann House", that during the War of Independence became living quarters for soldiers.

Civilian mail

Only four letters of this kind remained in my collection from that period, and that is only due to their being addressed to the kibbutz secretariate and not to individuals. The letters carry an outgoing postmark of Tel Aviv and an arrival postmark of Jerusalem sorting branch office (the "Rosette"). On three of them the dispatch postmark is from the Minhelet Ha'am period, the franking being a KKL "Tirat Zvi" 3 mil stamp with purple "Doar" overprint (fig. 1). 3 mils was the rate for "printed matter", as was noted on some of the covers. The fourth cover is cancelled by the trilingual Tel-Aviv postmark from May 18. How these letters arrived in Jerusalem during the siege is an obvious question that we would try to answer later, after describing some covers addressed to Palmah troops of the "Haportzim" battalion.

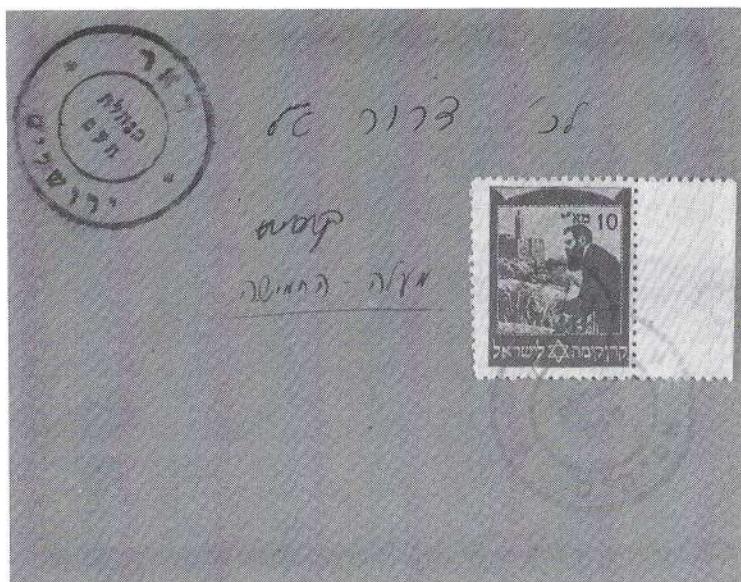
ציילום 1 : מעטפה ממוענת למצוירות קבוצת מעלה החמישה, ת. ד. 1067, ירושלים.
נשלחה מתל אביב ומוחתמת בחותמת מנהלת העם. בנוסף מוחתמת בחותמת דואר מיון ירושלים.

Fig. 1: A cover addressed to Ma'ale Ha'misha, P. O. Box 1067, Jerusalem.
Sent from Tel-Aviv, cancelled with "Minhelet Ha'am" postmark and with Jerusalem sorting office
"Rosette" on transit.

ציילום 2 : מעטפה מלוחם פלמ"ח בגדי הפלמ"ח בקרית ענבים שלוחה לתל אביב ב- 16 במאי 1948.
מאחור כתובת השולח עם ציון כתובת המשולח באמצעות המשרד בתחנה המרכזית בתל אביב.

Fig. 2: Cover from a Palmah soldier in Qiryat Anavim flown to Tel-Aviv on 16 May 1948.
Forwarding return address via the office in the Tel-Aviv central bus station is noted but crossed at
the top.

צילום 3: מעתפה ממוענת אל לוחם פלמ"ח במאלה החמישה שנשלחה מאפיקים. מוחודמת באפיקים ובסיבת המיוון בירושלים (חותמת ה"רוזטה").

Fig. 3: Cover addressed to a Palmach soldier in Ma'ale Ha'hamisha sent from Afikim. Postmarked in Afikim and in the Jerusalem sorting office (the "Rosette" cancel).

צילום 4: מעתפה ללוחם פלמ"ח במאלה החמישה. נשלחה מעופלה, כנראה בין הימים 2 - 4 במאי 1948. מבוילת בבול מנדט של 10 מיל עם הדפס רכב "דאר לשעת חרום עופלה" בלתי מוחודמת.

Fig. 4: Cover to Palmach soldier in Ma'ale-Ha'hamisha from Afula, probably sent between 2 - 4 May 1948. Franked with an uncancelled 10 mils Mandate stamp with an "Emergency Post Afula" overprint.

אריות בולאים בירושלים

רונן ברגר

ירושלים חוגגת בימים אלה 3,000 שנים לכיבושה בידי דוד מלך ישראל, אך ככל הנראה מגע גילה עד למאה מ- 5,000 שנים. כאשר כבש דוד המלך את ירושלים הוא בחר לעשותה לבירת ממלכתו בזכות מיקומה המרכזי בשטхи שלטוונו ומאהר והוא הייתה מחוץ לשטח נחלותיהם המסורתית של השבטים, וכך לא סימלה העיר עליונות של שבט אחד על האחרים. עם חלוקת הממלכה לאחר מות שלמה הייתה ירושלים לבירת ממלכת יהודה והפכה להיות מזוהה עם שבט זה. סמלו של השבט היה האריה (צלום 1) כאמור עקב בברכתו לבניו "גור אריה יהודה" (בראשית מ"ט, ט') ואירוע יהודה הפך גם לסמלת של העיר.

מאז ידעה ירושלים שליטים רבים - אשורים, פרסים ויוונים, שחמוניים ובית הורדוס, רומיים וביזנטים, ערבים וצלבנים, סלאח א-דין וממלוכים, עות'מאנים ובריטים שלטו בה בזאת זה. לגבי חלקם הייתה העיר מרכז הממלכה, לגבי אחרים עיר ספר קטנה בשולי אימפריה. אבל לא בתולדותיה של העיר עסקינו, אלא בסימלה - האריה.

באירופה הסמל הריאלי המקובל של ירושלים הוא "צלב ירושלים" - צלב גודל עם ארבעה צלבים קטנים בין זרועותיו (מסמלים בונראא את ישוע מנצרת וארבעת האונגנגליסטים) בצעב זהב על רקע כסף - הרכיב קבועים נדרי בסמלים הריאליים. לג'ופרי מבוילון (Geoffroy de Bouillon) מלכה הראשון (1100 - 1061), היה סמל הריאלי (משוער) שהראה אריה (צלום 2), אבל מן הראו לציין שם אם של ירושלים הצלבנית, היה סמל הריאלי, מקור האריה בשטחים שהיה בידי בצרפת (כיוון בבלגיה). היו מלבנים צלבניים נוספים שהשתמשו בסמל האריה במוגניותם, מלכי ירושלים ופריסון מבית דה ליזיניאן (Lusignan), סמלם מעטר כמה מבולי קפריסין (צלום 3), אבל גם אריות אלה מקורים באירופה.

ירושלים הצלבנית נפלה לידיים מוסלמיות בשנת 1244, אבל רק בשנות הששים של המאה השלישי עשרה נבנו חומותיה מחדש על ידי הסולטן הממלוכי ביברס (1223 - 1277). ביברס התפרנס בנאות שנשא לפניו ובו הבטיח להם שם ימচצו את צבאות הצלבניים "הគופרים" כמו שנמרה מוחצת מתחת לכפתה את העבר. דימוי צירוי זה של הנמרה שכפתה הקדמית מורמתת למוחץ את העבר הפך לסמלו של ביברס ועיטר את מרבית מפעלי הבנייה שלו. כאשר הקים ושיקם את חומות ירושלים טבע את סמלו זה על השער הקרוב ביותר למתחם הקדוש של הר הבית, הוא שער סטפאנוס הקדוש הקורי בפינו בטעות "שער הארויות" על שם הנמרות של ביברס (צלום 4).

בתוקופות הממלוכית והעות'מאנית הייתה ירושלים לעיר ספר נידחת. רק עם חזרתם של היהודים והנוצרים אליה מאמצע המאה התשע עשרה התחילה קרינה עלולה מחדש. לאחר כיבושה על ידי הבריטים בשנת 1917 קבע בה הרברט סמואל, הנציב העליון הראשון, את מושבו, בבטאו בכך את יחסם של הממלכה הבריטית הנוצרית והעם היהודי לעיר. ירושלים חזרה לגדולה, אך לא נקבע סמל לעיר. בשנת 1942 הוצע סמל לעיר שהועבר לאישור המכון הבריטי לסמליים (College of Arms). איןנו יודעים מדוין, אבל לא התקבלה תשובה מאנגליה, וכך נותרה העיר ללא סמל רשמי עד תום ימי המנדט.

האריה הירושלמי היחיד השיך לתקופה זו והופיע על כל הווא האריה המכונף הניצב על בניין "ג'נראלי" שבמרכז העיר (צלום 5). מקומו בחזון יחזקאל על ארבע חיות מיתולוגיות: נשר, אדם מכונף (מלאך), שר מכונף ואריה מכונף (יחזקאל א', י-י'). ארבע החיות הופיעו בミיטוס הנוצרי למלווהם של ארבעת האונגנגליסטים (כותבי תולדות חייו של ישוע) וביניהם מרkos, שהאריה המכונף ובעל פניהם האdam היה למלווהו. לאחר מכן ומרקוס היה לפטרונה של העיר ונ齊ה הפך האריה שלו לסמל העיר. את האריה נהוג להציג כשריגו ותומכת בספר פתוח ובסמל רומיים "PAX TIBI, MARCE, EVANGELISTA MEUS" (השלום עליך, מרkos, האונגנגליסט שלי) בהן ביך ישוע את מרkos. חברות הביטוח הכלליות (Generali באיטלקית) שהוקמה ומרוכזת בעיר ונציה אימצה עצמה את סמל העיר והחזיבה אותו בראש הבניין שהקימה בירושלים בשנת 1936. יש ביום חילוקי דיעות מי פיסל והציג את הפסל בראש הבניין.

כבר בימי מלחמת העצמאות הוחלט במועצת העיר של ירושלים היודית לפעול לקביעת סמל לעיר (מועצת העיר הירדנית, שהתקיימה בשנים 1948 עד 1967, לא קבעה סמל לחלק העיר שהיה בשליטתה). נרכחה תחרות פומבית להקלה ונקבע פרס ראשון של 25 לירות. התחרות התקיימה במספר שלבים, ובסיום שנת 1949 התקבלה הצעה של אגודות הגרופיקאים הירושלמיים המציגו מגן ובו אריה ניצב על שתי רגלי האחוריות על רקע של קיר אבני ומשני צדדיו ענפי זית; מעל המגן מופיעה המלה "ירושלים" בעברית (צלילומים 6, 7). עלי הזית הם סמל לשalom ולשלוחה על פי הפסוק בפרשנות נח "וְתַבָּא אֲלֵיו הַיּוֹנָה לְעֵבָה וְהַנֶּה עַלְהָ זִית טְרֵף בְּפִיה וַיַּדַּע נָח כִּי קָלוּ הַמִּים מִלְּעָלָה הָרֶץ" (בראשית ח', י"א), האבניים מסמלות את חומות העיר העתיקה או את הכותל המערבי והאריה הניצב שומר על העיר ומסמל את אריה יהודה. באירועים גרפיים שונים האריה מוטוך המגן מסמל את ירושלים והוא מופיע בתפקיד זה בפרייטים בולאים שונים (צלילום 8).

אני מודה למר מנחם לוין, מנהל ארכיון העיר ירושלים, ומר נחום שרשבסקי על עזרתם בהכנות המאמר.

בולי הבירה CAPITAL STAMPS מכירות פומביות *Auctions*

רחוב בנ יהודה 23 ירושלים ת.ד. 3769
TEL. 02-245623

- *** HIGH QUALITY MATERIAL, FULLY GUARANTEED
- *** WORLDWIDE, HOLYLAND AND JUDAICA
- *** CLEAR AND ACCURATE DESCRIPTIONS
- *** PROMPT AND HIGH QUALITY SERVICE

THAT IS WHY WE ARE A LEADING AUCTION HOUSE IN
ISRAEL

MEMBERS IN MAJOR STAMP ASSOCIATIONS AROUND THE WORLD.

CONSTANTLY RECEIVING GOOD QUALITY MATERIAL

מקבלים חומר באיכות טוביה למכירות הבאות. פרטיים ותנאי מכירה לפי דרישת.
קטלוגים חינם לאספנים וקונס רציניים.

נציגים בלבדים של החברות המובילות בייצור
והוצאה לאור של קטלוגים, אלבומים ואביזרי בולים.

צילום 3
אריה בית ליזיניאן
The lion of Lusignan

צילום 1
גור אריה יהודה
Judah is a lion's whelp

צילום 2
ג'ופרי מבוינון
Geoffrey of Bouillon

צילום 8 האריה של ירושלים כסמל אירוע
The lion of Jerusalem used as a symbol of an event

צילום 6 סמל העיר ירושלים
The arms of Jerusalem

צילום 5 בניין "גנראלי" מימין
"Generale" building

צילום 7: סמל עיריית ירושלים
Fig. 7: The arms of the Municipality of Jerusalem

The only Jerusalem lion that belongs to this period and which appears in a stamp is the winged lion on top of the "Generale" building in the centre of town (figure 5). It originates in the Vision of Ezekiel of the four beasts: an eagle, a winged man (an angel), a winged bull and a winged lion (Ezekiel 1, 6-10). These four beasts entered Christian Symbolism as the companions of the four Evangelists, including Mark, whose companion was the winged lion with the human face. Because Mark was the patron saint of Venice his lion became the city's emblem. The lion is usually displayed standing with a fore foot supporting an open book with the inscription "PAX TIBI MARCE, EVANGELISTA MEUS" (Peace onto thee, Mark, my Evangelist) with which Jesus blessed Mark. The "Generale" insurance company, founded and based in Venice, adopted the city's emblem as it's own and put a statue of it on top of the office building it erected in Jerusalem in the 1930's. It is not clear today who made the statue and placed it on top of the building.

Already during the War of Independence the city council of Jewish Jerusalem decided to act towards creating an emblem to the city (the Jordanian city council of 1948-1967 never created or adopted an arms). An open competition was held and a first prize of IL25 was set. The competition was performed in a few stages, and at the end of 1949 the city council adopted an offer submitted by the Jerusalem Graphic Artists Association showing a shield with a lion standing up on it's two rear feet (a *lion salient* in heraldic language) with a background of a wall of stones between two olive branches, and the word "Jerusalem" in Hebrew on top of the shield (figures 6, 7). The olive branches are symbols of peace and tranquillity, according to the proverb in the story of Noah "And the dove came in to him in the evening, and, lo, in her mouth was an olive leaf plucked off: so Noah knew that the waters were abated from off the earth." (Genesis 8, 11): the stones symbolize the walls of the old city and the Wailing Wall and the lion guards the city and is a reminder of the lion of Judaea. The lion from the shield symbolizes Jerusalem in graphic art and appears in that role in different philatelic items (figure 8).

Philatelic Lions of Jerusalem

Ron Berger

Jerusalem celebrates the 3,000th anniversary of it's conquest by king David, but most probably it's true age is more than 5,000 years. When king David conquered Jerusalem he chose it to be the capital of his kingdom because of it's central position in his domains and because it was outside the traditional patrimonies of the tribes, thus indicating that no tribe had a supreme position over it's neighbours. When the kingdom was divided after the death of Solomon Jerusalem became the capital of the kingdom of Judea and was identified with this tribe ever since. The emblem of the tribe of Judah is the lion (figure 1), following Jacob's blessings to his sons "Judah is a lion's whelp" (Genesis 49. 9), and the lion of Judah became the emblem of Jerusalem too.

Since then Jerusalem had many masters - Assyrians, Persians and Greeks, the Hasmoneans and the house of Herod, Romans and Byzantines, Arabs and Crusaders, Saladin and the Mameluks, Ottomans and the British all ruled it one after the other. To some it was the centre of the kingdom, to others a small settlement at the rim of an empire. But we are not concerned with the story of the city itself, we are following it's emblem, the lion.

The accepted heraldic arms of Jerusalem is the "Jerusalem Cross" - a cross potent between four crosslets (possibly symbolizing Jesus and the four Evangelists) in gold on a silver background - a very rare heraldic colour combination of the two "metals". Geoffrey of Bouillon (1061-1100), the first king of crusader Jerusalem, had an heraldic shield (assumed) showing a lion (figure 2). but it should be mentioned that, even if this was indeed his shield, this lion stems from his domains in Northern France (now Belgium). There were other crusader kings who used the lion in their shields, namely the kings of Jerusalem and Cyprus of the house of de Lusignan, whose arms adorn a few stamps from Cyprus (figure 3), but these lions too were of European origin.

Crusader Jerusalem fell into the hands of the Moslems in 1244, but it was only in the 1260's that it's walls were rebuilt by the Mameluk sultan Baybars (1223-1277). Baybars is famous for his speech to his troops in which he promised them that they will crush the armies of the "heretic" crusaders like a leopardess crushing a mouse under its paw. This picturesque image of the leopardess with it's fore paw raised to crush a mouse became his emblem and adorned many of his buildings. When he raised anew the walls of Jerusalem he put his emblem at the two sides of the gate closest to the sacred area of the temple mount, St. Stephen's Gate which is called erroneously "The Lions' Gate" in Hebrew because of Baybars' leopardesses (figure 4).

In Mameluk and Ottoman times Jerusalem was a remote townlet of no importance. Only since the middle of the 19th century, when the Jews and Christians returned to it, did it regain some status. After the British Army took it in 1917 Herbert Samuel, the first High Commissioner, settled here, expressing it's central position in the minds of the Christian British Empire and the Jewish people. Jerusalem returned to it's glorious standing, but no emblem was chosen for it. In 1942 an emblem was offered and it was even sent for approval to the College of Arms. It is unclear why no reply was ever received from England, but the city remained without an official emblem to the end of the British Mandate.

חָגִים פְּנִים!

הציפוריים הנודדים לא יודעת גבולות

לראשונה בישראל!

אוגד המכיל שלושה פריטים אספנויים הופולריים ביותר: מדליה, כרטיס טלכרט ומעטפת דואר – וכולם באותו נושא!

מוצר מושתף לחברת למדיות, חברה בזק והשירות הבולאי:

מדלית נחושת-nickel 30 מ"מ, מעטפת דואר עם בול ציפורים וחומרה מיוחדת וכרטיס טלכרט – כולם מוקדשים להסידר!

כמות מוגבלת: 10,000 אוגדים בלבד! מחיר: 99 ש"ח

להשיג בביטן החברה הממשלתית למדיות ולמטבעות – ביתן 6

פו' מוגנות, רח' הלל 2, ירושלים

החברה הממשלתית למדיות ולמטבעות

ירושלים: רח' אחד העם 5, טל' 02-600100, פקס 02-612298 ; תל-אביב: רח' מנדי 3, טל' 03-5227428

פינת האספּן

חנות לקלפי ה- N.B.A.

הארה היכלה עם היחידה אספּן באלוף
באלוף קבאים אלי הצלחה האכזרית

*הופס *סקי בוקס

*פלילייר *אפר-דק

*טופס *פלילייר אולטרא

◆ אלף קלפים ייחדים כולל גירזון ומשקל ◆ סטים של קבוצות ◆ סטים של לממים

◆ שרולי פלסטיק, קופסאות איקסון מפלסטיק, אלבומים ועוד...

מחלקה העוסקת בטלכרטים – פריט אספני חם!

בכינובט של – ★ שkil ★ חקים ★ גייסון קיד ★ מורנינג ★

★ רובינזון ★ ביורד ★ מגיק ואחרים – טלכרטים גם בנושאים אחרים.

באלוף קביען 22/11/24 כי איי הגזע/כח!

פינת האספּן – שמואל הנגיד 6 ירושלים טל: 02-252933 פקס: 02-249240

חדש

תמונה מירושלים לסיאן מיילס

תולדותיה של ירושלים, שרשות האישים שחיו, חלמו ולחמו בין וסביבה חומרותיה, השילוב הקיים בה של ישן וחידש, הערובב של בתים נס pits, מסגדים, כל אלה מעניקים לירושלים אופי וממד מיוחדים בין ערי גבעותיה, אבניה ופסיפסיה של העיר, על בוניה ומקדשיה, על מעצביה והורסיה, כובשיה וושביה נכתבו מאות ואלפי ספרים ומחקרים המהווים נדבך חשוב להיסטוריה של העם היהודי בפרט ולתולדות העמים בכלל. ירושלים היא מוקד רוחני ודתי ומרכז קוסמопוליטי חשוב. לנו, לבואים, היא גם יעד בולאי מרתק ומשמעותי.

רחובות העיר העתיקה של ירושלים צרים ומפותלים, ולעתים קרובות הם משופעים בזיות דלה. רחוב ירושלמי טיפוסי מופיע בגלוייה בהוצאה חברת Fr. VESTER & Co. (צלום 1) ששימשה בסיס לפרט מיוחד מהתקופה הפרה-מקסימיליאנית (V. T. C. - הבול הצד של התמונה) הנושא חותמת של ירושלים מיום 6 במרץ 1922. בין חורקיה של ירושלים והמבקרים בה בראשית המאה ובתחילת תקופת המנדט הבריטי היו גם אספנוי בולים וגלויות מאויירות, אחד מהם היה יוצרו של פריט זה.

המצודה ומגדל דוד (צלום 2) מתנשאים מעל לחומות העיר העתיקה דרומית לשער יפו. "מגדל דוד" הוא למעשה צריח של מסגד מן המאה הערבית עשרה וה"מצודה" בצורתה הונכחת עוצבה בידי הצלבנים הממלוכים והטורקים על יסודות המצודה ההרודיאנית / רומאית.

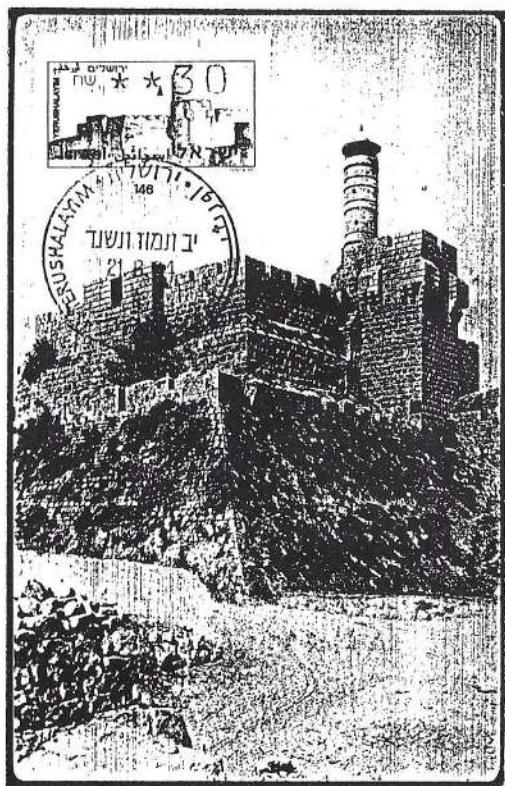
ירושלמים, עיר הרוח והנפש, היא יעד עלייה לרגל ביום ומועד. ליד הכותל, שריד בית המקדש, נושאים היהודים את תפילהיהם וمبיעים את כמיחתם לשולם בין כל העמים עם שופר (צלום 3) או עם ספר תורה (צלום 4).

מבקר מפורסם בירושלים היה האפיפיור פאולוס השישי, שביקר בעיר בנואר 1964. האפיפיור התחיל את ביקורו בעיר המערבית, עבר דרך הר ציון לעיר המזרחית (שהיתה אז בידי הירדנים), נכנס לעיר העתיקה דרך שער ציון ולאחר ביקור ותפילה בכנסיית הקבר יआ את העיר העתיקה דרך שער שכם. ירדן הנפה בול מיוחד ציון ביקורו של האפיפיור בעיר, והבול הוחתם ביום הביקור על גבי הגלואה המראת אף היא את המבקר הנכבד (צלום 5).

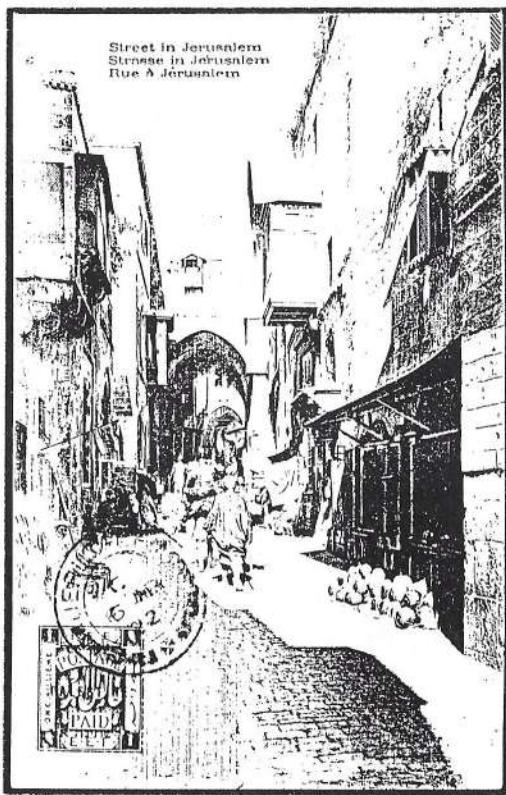
איחוד חדש של ירושלים בשנת 1967, בתום מלחמת ששת הימים, האיץ את המחקר הארכיאולוגי שלה וזרז את שיקומם ופיתוחם של העיר וסביבותיה. לאחר האיחוד חזרו היהודים לרובע היהודי. ברחוב היהודי, במרכזו הרובע היהודי, נמצאו שרידי בית הכנסת "חוֹרְבַת רַבִּי יְהוָדָה חֶסֶד" (צלום 6). בית הכנסת נחנך בשנת 1864 והוא מבנה מפואר שככל ארונו קודש ובו יותר ממאה ספרי תורה. נבאי 1948 פיצצו הירדנים את כיפת המבנה שקרסה וקברה תחתיה את בית הכנסת. בغالל מצבם של שרידים המוחללים הוחלט שלא לשקם את בית הכנסת ולהשאירו במצבה לזכר ימי היישוב הישן.

מחוץ לחומות העיר העתיקה, ברוח המלך דוד ניצב לתפארה בניין ימק"א (צלום 7) שנחנך בשנת 1933 על ידי הפילדמרשל לורד אלבני. במקום מתקימות פעילותות תרבותיות וספורטיביות שונות. הבניין הירושלמי נחשב לבניין ימק"א היפה ביותר בעולם.

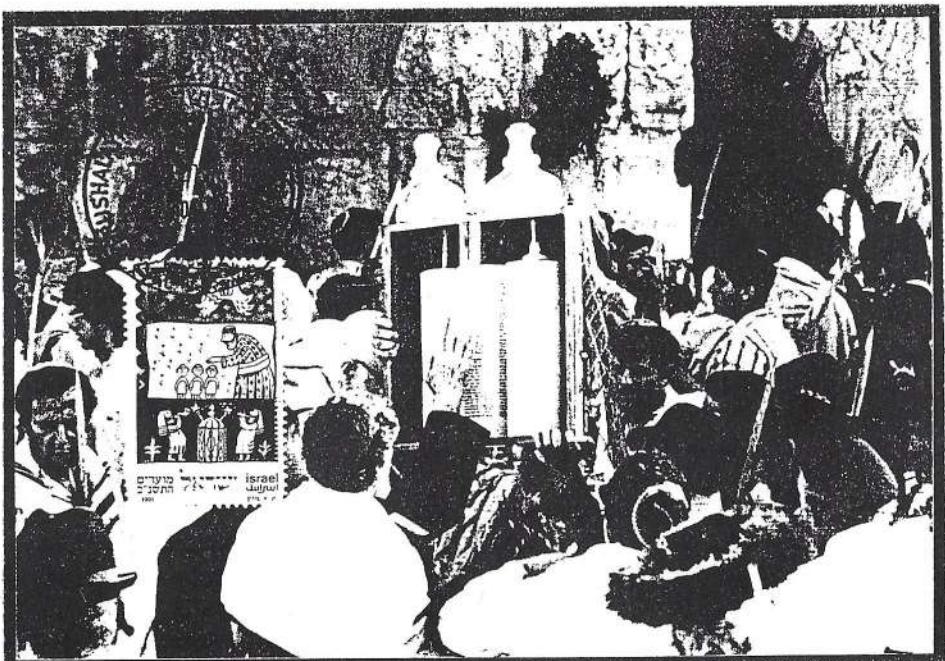
צילום 2 : מגדל דוד בתוית דואר, בהזמנה ובלוקה
Fig. 2: The Tower of David

צילום 1 : רחוב בירושלים העתיקה, בערך 1920
Fig. 1: An Old City street, circa 1920

צילום 3 : חגיגות סוכות ליד הכותל המערבי עם תוקעים בשופר
Fig. 3: Sukkot festivities near the Wailing Wall

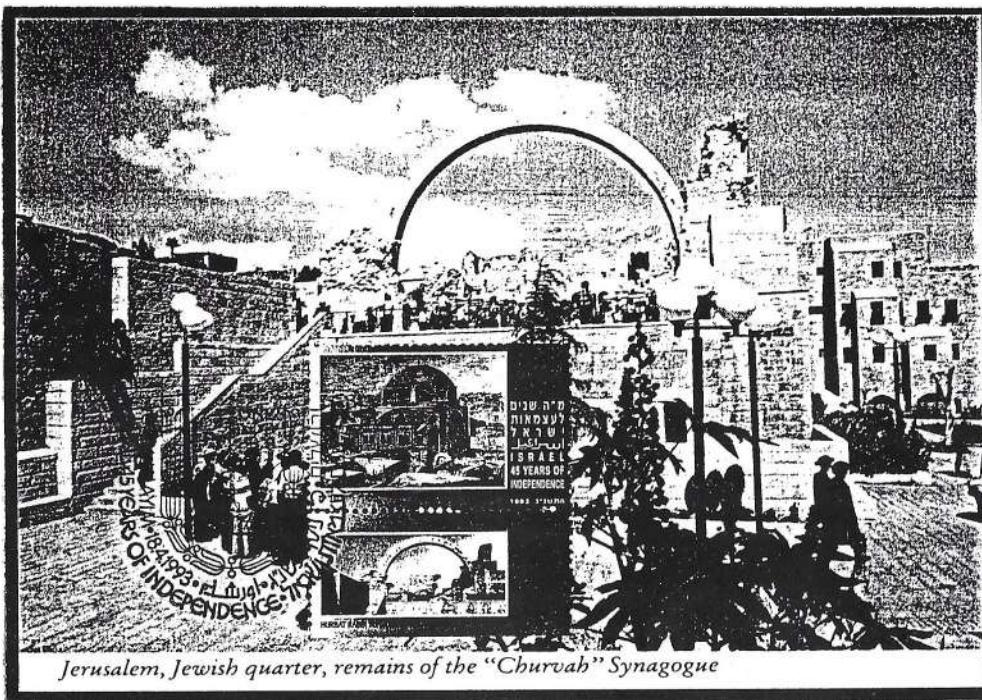
צילום 4: יהודים מותפללים ליד הכותל המערבי וספר תורה פתוח נישא בידיהם

Fig. 4: Praying Jews near the Wailing Wall with open Torah Scrolls

צילום 5: האפיפיור פאולוס השwi בגלויה ובבול ירדני לכבוד ביקורו בעיר

Fig. 5: Pope Paul VI in a postcard and in a Jordanian stamp issued to commemorate his visit to Jerusalem

צילום 6 : בית הכנסת "חורב" רבי יהודה חסיד" שבלב הרובע היהודי
fig. 6: Khurvat Rabbi Yehuda Chassid synagogue at the heart of the Jewish Quarter.

צילום 7 : בניין ימק"א היפה ברח' המלך דוד
Fig. 7: The beautiful "YMCA" building on King David St.

Images of Jerusalem

Lucian Millis

The story of Jerusalem, of the long chain of personalities that lived, dreamed and fought within and around it's walls, the present mixture of old and new, of synagogues, churches and mosques, all give the city a unique character and standing among the cities of the world. It's hills, stones and mosaics, it's houses and temples, it's builders and destructors, conquerors and inhabitants all inspired hundreds and thousands of articles and books that form a major stepping stone in the history of the Jewish people and of the whole world. Jerusalem is a spiritual and religious focal point and a major cosmopolitical centre. To us stamp collectors it is also a fascinating and exciting philatelic objective.

The streets of the Old City are narrow and meandering and often slope in a sharp angle. A typical Jerusalem street appears in a postcard issued by Fr. VESTER & Co. (figure 1) that was used as a basis for a special item from the pre-maximaphily era (a T. C. V. - the stamp is at the picture side) that carries a March 6, 1922 Jerusalem cancellation. Among the many visitors in Jerusalem at the beginning of the British Mandate were some collectors of stamps and picture postcards, and one of them was the creator of this item.

The Citadel and David's Tower (figure 2) rise above the walls of the old city just south of the Jaffa Gate. The so called "David's Tower" is in fact the minaret of a 14th century mosque, while the Citadel in it's present form is the accumulation of Crusader, Mameluke and Ottoman structures based on Herodian \ Roman foundations.

Jerusalem, the city of spirit and soul, is a favourite site of pilgrimages throughout the year and especially during the holidays. Near the Wailing Wall, a relic of the Second Temple, Jews from the world over pray for peace among the nations with a ritual horn (a "shofar" figure 3) or with the Scrolls of the sacred Torah (figure 4).

One of the famous visitors to Jerusalem was Pope Paul VI, who made a pilgrimage to the city in January 1964. His visit began in Western Jerusalem and then he passed through Mount Zion to the Eastern part of the city (that was ruled by the Jordanians at the time). He entered the Old City via the Zion Gate and after a visit and a prayer at the Church of the Holy Sepulchre exited through the Nablus Gate. Jordan issued a special stamp to commemorate the Pope's visit, and the stamp was cancelled on the day of the visit on a postcard showing this esteemed visitor (figure 5).

The reunification of Jerusalem in 1967, after the Six Days War, gave a boost to the Archaeological study of the Old City and greatly accelerated the reconstruction and development of the city and its environs. After the city was reunited the Jews returned to the Jewish Quarter of the Old City. In Rekhov Ha'Yehudim (The Street of the Jews), at the centre of the Quarter, were found the ruins of the Khurvat Rabbi Yehuda Chassid synagogue (figure 6). The synagogue was consecrated in 1864 and was a grand structure that included a holy ark that contained well over one hundred Torah Scrolls(!). In May 1948 the Jordanians blew up the dome of the synagogue that collapsed and buried beneath it the synagogue. Because of the condition of the desecrated ruins it was decided not to rebuild the synagogue but to leave it as a relic to the pre-1948 Jewish settlement in the Old City.

Outside the walls of the Old City, on King David St., stands the magnificent YMCA building (figure 7), consecrated in 1933 by Fieldmarshal Lord Allenby. The YMCA is the site of various cultural and sports activities. The Jerusalem YMCA building is considered the most beautiful "Y" in the world.

The Exhibition - Day by Day

Saturday, December 16 **Opening Day**

- 18.30 Opening Ceremony - *by invitation only*
19.30 - 24.00 Exhibition open for the public

Sunday, December 17 **Youth Day**

- 09.00 - 22.00 Exhibition open for the public
10.00 - 12.00 Performance by artist Uzi Uzi'el - rapid painting
12.00 - 14.00 Performance by artist Uzi Uzi'el - rapid painting
"Peace Flight" of a balloon and an air-ship from Eilat to Akabba

Monday, December 18 **Europe Day**

- 09.00 - 22.00 Exhibition open for the public
10.00 - 12.00 Performance by artist Uzi Uzi'el - rapid painting
12.00 - 14.00 Performance by artist Uzi Uzi'el - rapid painting
17.00 Reception by the ambassadors of the participating countries - *by invitation only*

Tuesday, December 19 **Telecard Day**

- 10.00 - 22.00 Exhibition open for the public
10.00 - 15.00 Telecard collectors meeting - *by invitation only*

Wednesday, December 20 **Philately & Postal Authority Day**

- 10.00 - 22.00 Exhibition open for the public
14.00 Guided tour with members of the jury in the thematic section
16.00 Palmares
10.00 - 16.00 Philately Day events - *by pre-booking tickets only*
10.00 - 11.00 Get-Together
11.00 - 11.45 Speech by Mr. Michael Adler: "The State of Philately in Europe"
11.45 - 12.15 I.P.F. Awards and Diplomes ceremony
12.15 - 13.00 Speech by Mr. Bernard Jimenez: "About Small Details and about Stressing Points in Thematic Philately"
15.30 Declaring the results of the "Most Beautiful Stamp and Best Postmark" contest for 1995

Thursday, December 21 **Jerusalem Day**

- 10.00 - 18.00 Exhibition open for the public
10.00 Reception by the Mayor of Jerusalem - *by invitation only*
14.00 Jury - exhibitors meeting ("critique")

Daily events (Sunday - Thursday)

- Every hour on the hour Guided tour of the exhibition
13.00, 17.00, 19.00 (Sun. - Wed.) Guided tour in the thematic section

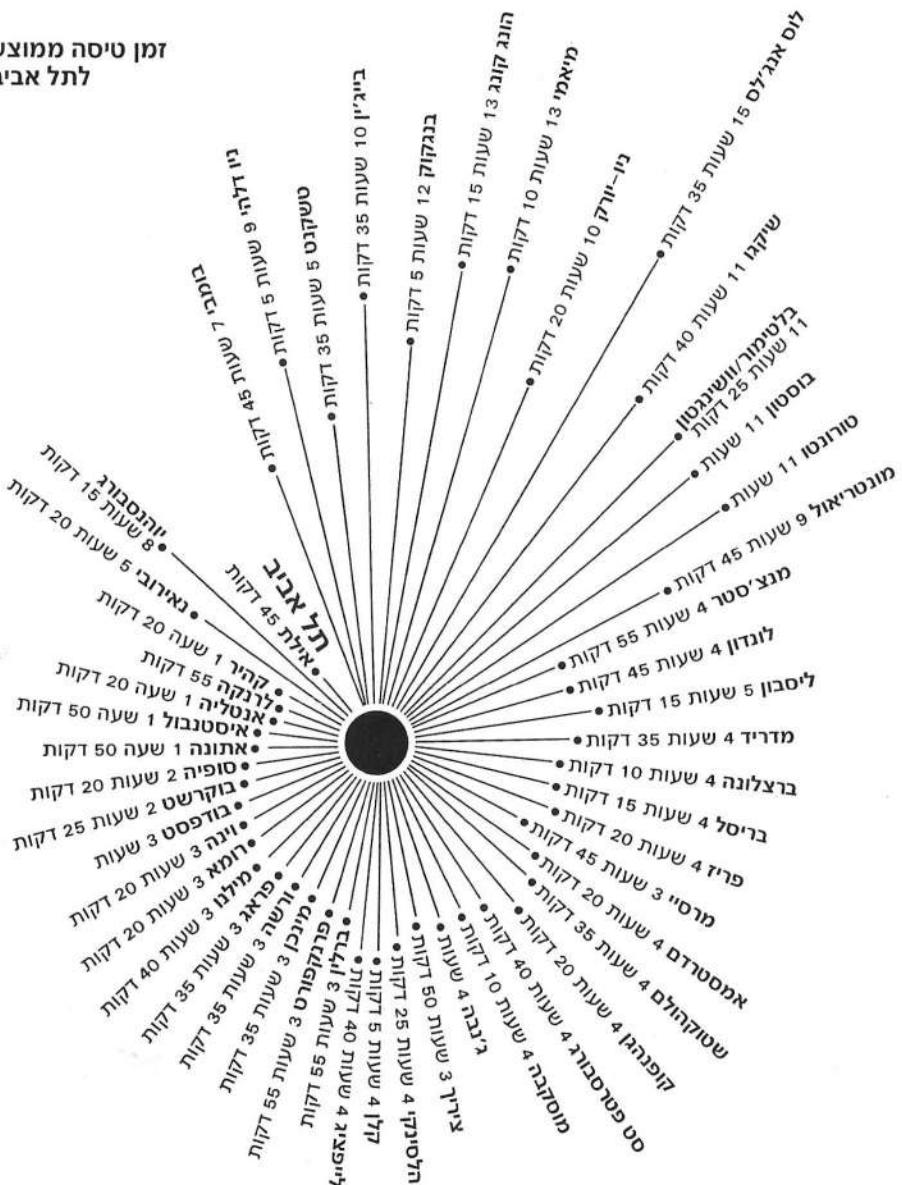
לוח האירועים

יום שבת, כ"ג בכסלו, 16 בדצמבר יום הפתיחה	
טקס הפתיחה - למוזמנים בלבד	18.30
התערוכה פתוחה לקהל	24.00 - 19.30
יום א', כ"ד בכסלו, 17 בדצמבר יום הנעור	
התערוכה פתוחה לקהל	22.00 - 09.00
מייצג של האמן עוזי עוזיאל בציור מהיר	12.00 - 10.00
מייצג של האמן עוזי עוזיאל בציור מהיר	14.00 - 12.00
"טייסת השלום" של כדור פורת וספינת אויר מאילת לעקבה.	
יום ב', כ"ה בכסלו, 18 בדצמבר יום אירופה	
התערוכה פתוחה לקהל	22.00 - 09.00
מייצג של האמן עוזי עוזיאל בציור מהיר	12.00 - 10.00
מייצג של האמן עוזי עוזיאל בציור מהיר	14.00 - 12.00
קבלת פנים על ידי שגרירי המדינות המשתתפות - למוזמנים בלבד	17.00
יום ג', כ"ו בכסלו, 19 בדצמבר יום הטלכרט	
התערוכה פתוחה לקהל	22.00 - 10.00
כנס אספני טלכרט - למוזמנים בלבד	15.00 - 10.00
יום ד', כ"ז בכסלו, 20 בדצמבר יום הבולאות ורשות הדואר	
התערוכה פתוחה לקהל	22.00 - 10.00
AIRPORT DAY יום הבולאות - לנרגשיים מראש בלבד	10.00 ואילך
התכנסות והרשמה	10.00
הרצאת מר מיכאל אלדר : "מצב הבולאות באירופה"	11.00
חלוקת תעוזות ומדליות מטעם התאחדות בולאי ישראל	11.45
הרצאת מר ברנאר חימנו : "על הפרטים הקטנים ועל דגשpoints באיסוף תימאטי"	12.15
הכרזות "הבול חיפה והחותמת המוצחת לשנת 1995"	15.30
סיוור מודרך עם שופטים בגין התימאטי של התערוכה	14.00
טקס חלוקת המדליות והפרסים של התערוכה	16.00
יום ה', כ"ח בכסלו, 21 בדצמבר יום ירושלים	
התערוכה פתוחה לקהל	18.00 - 09.00
קבלת פנים בלשכת ראש עיריית ירושלים - למוזמנים בלבד	10.00
פגישת שופטים עם מציגים (קוריטיק)	14.00
AIRPORT DAYS (בימים א' - ה')	
פעילות נוער	19.00 - 11.00
סיעורים מודרניים בתערוכה	mdi שעה עגולה
סיעורים מודרניים באגף לבולאות נושאית	בימי א' - ד' 19.00, 17.00, 13.00

תראָה לאָן אַתָּה יִכְלֶל הָגֵיָעַ נַעֲמָל עַל

למן טיסה ממוצע
לטל אביב

אל על

רשימת התצוגות
List of the Exhibits

Invited (red)	מוזמנים (אדום)	
"Mr. Shir", Israel דוואר האוויר הראשון לירושלים, באמצעות כדור פורח ("בלון מונטה") The First Air Mail Letter to Jerusalem, via "Ballon Monte"	1	"מר שיר", ישראל דוואר האוויר הראשון לירושלים, באמצעות כדור פורח ("בלון מונטה") מכتب "בלון מונטה" שנשלח מפריס הנזרה ב- 1870 ע"י ד"ר אלברט כהן לד"ר לננון בירושלים, דרך מסרי, אלכסנדריה ויפן.
Bezeq, Israel Telecards of Israel	3 - 2	בזק, ישראל טלכרטים של ישראל
Eliezer Saraf, Israel Ask for the Peace of Jerusalem (Philatelic Caricatures)	4	אליעזר שרף, ישראל שאלות שלום וירושלים קריקטורותopolities about Jerusalem.
Eliezer Saraf, Israel From War to the Peace Process (Philatelic Caricatures)	5	אליעזר שרף, ישראל מלחמתה להיליך שלום קריקטורותopolities about the war and peace process.
Yeremiyahu Rimon, Israel The History of Jerusalem in Picture Postcards	8 - 6	ירמייהו רימון, ישראל תולדות ירושלים בגלויות מאories תולדות ירושלים על היבטים: ההיסטוריה, הגיאוגרפיה והאנושי, כפי שבאים לידי ביטוי בגלויות מאories מסוף המאה שעברה ועד ימינו.
"Anon Amos", Israel The Greeting Telegrams of the Jewish National Fund	12 - 9	"anon amos", ישראל مبرקי הברכה של הקרכן הקיימת לישראל مبرקי הברכה המאויירים שהשתמשו בהם לשם גיוס תרומות לקק"ל.
Shai Shabtai, Israel Ten Fateful Years in the History of the Jewish People 1939 - 1948	17 - 13	שי שבתאי, ישראל עשר שנים גורליות בחיה העם היהודי, 1948 - 1939 השפעת מלחמת העולם השנייה, ההעפלה, המרי ומלחמות העצמאות על קשרי הדואר של יהודים אל, מותך ובתווך היישוב היהודי בארץ-ישראל.
Holy Land and Judaica (orange)	ארץ הקודש ויהודיקה (כתום)	
Joseph Hackmey, Israel Holy Land to 1948 בתיהם דואר טורקיים, גרמניים, אוסטריים, צרפתים, איטלקים, רוסיים ומצרים בא"י והמנדט הבריטי.	25 - 19	יוסף חכמי, ישראל ארץ ישראל עד 1948 בתי דואר טורקיים, גרמניים, אוסטריים, צרפתים, איטלקים, רוסיים ומצרים בא"י והמנדט הבריטי.
Itamar Karpovsky, Israel Holy Land - Forerunner Postal Services up to the Year 1918	32 - 26	איתמר קרповסקי, ישראל ארץ הקודש - שירותי דואר קודמים עד שנת 1918 דפים נבחרים מתוך הדואר הארץ הארץ תחת שלטון האימפריה העות'מאנית, הדואר הטורקי, בתיהם הדואר הזרים, דואר המושבות היהודיות, חוותות נדירות ומכתבים ראשומים.

Bernardo Grosser, Israel Holy Land - Forerunners	36 - 33	ברנארדו גROSSר, ישראל ארץ הקודש - מוקדמים משדי דואר זרים בתקופה העותומנית.
Jurgen Falk, Germany The German Post in Palestine 1898 - 1914	42 - 37 1914 הדוואר הגרמני בארץ ישראל 1898 - 1914 הасפקטים של הדואר, משדריו ונתיביו : סוגים שירותים, תעריפים, בולים ודברי בולים.	יורגן פALK, גרמניה הדוואר הגרמני בארץ ישראל 1898 - 1914 הסיפורה הבולאי של תולדות הטמפלרים בארץ-ישראל 1868 - 1948
Yoel Amir, Israel	46 - 43 1948 - 1948	yoel Amir, ישראל הסיפור הבולאי של תולדות הטמפלרים בארץ-ישראל 1868 - 1948
The Postal Story of the German Templars in Palestine 1868 - 1948		תשעה חתכים בולאים של 80 שנות ההתיישבות הטמפלרים בא"י : ארגון הקהילה, שירות בריאות, המתיישבים מושפחוותיהם, תעשייה ומלאכה, מסחר, תיירות, בנקאות, מלחמת העולם הראשונה, מלחמת העולם השנייה.
Avraham Zakai, Israel World War I - From Egypt to Jerusalem	51 - 47	abhängig זכאי, ישראל מלחמות העולם הראשונה - ממכרים לירושלים דואר של צבאות גרמניה וטורקיה ודואר של יחידות בריטיות, אוסטרליות, ניו-זילנדיות, צרפתיות ואיטלקיות.
Zvi Aloni, Israel Domestic Mail between Three Postal Authorities	56 - 52	צבי אלוני, ישראל בין שלוש רשותות דואר בולים, תעריפים דואר וחותמות בתקופת המעבר ב- 1948 בין שלוש רשותות דואר : מנדט, מנהלת העם ודואר ישראל.
Mordechai Sondak, Israel Minhelet Ha'Am Stamps of the Jerusalem Siege, May 1948	60 - 57	מרדכי סונדק, ישראל בולי מנהלת העם במצור על ירושלים, Mai 1948 מחקר בולים ירושלים ופעולות הדואר בעיר בעת מלחמת השחרור - Mai 1948
Itamar Karpovsky, Israel Transition Period 1948 - the Postal History of Jerusalem	67 - 61	איתמר קרповסקי, ישראל תקופת המעבר 1948 - תולדות הדואר של ירושלים מלחמות העצמאות ותקופת המעבר ממנדט בריטי למدينة העברית, כפי שמשמעותן בתולדות הדואר של ירושלים
Josef Levkovits, Israel Revenues of the Holy Land	71 - 68	יוסף לבקוביץ, ישראל בולי מסים בארץ הקודש בולים לא דואריהם שבאמצעותם גבו השלטונות סוגים מייסים שונים, כגון : מס הכנסה, מס מותרות, מס קניה, חובנות מכס ובלו, מס פרוסום.
Avraham Citron, Israel Mistakes in Israeli Stamps 1948 - 1995	75 - 72	abhängig ציטרון, ישראל טעויות בבול ישראל 1948 - 1995
Symcha Blusztein, Israel Concentration Camps & Ghettos Mail and W.W.II Jewish Mail	80 - 76	שמעה בלושטיין, ישראל דואר מחנות ריכוז וגטוות ודואר יהודי במלחמות העולם השנייה באירופה מחנות אל ומחנות ריכוז וגטוות, התכתבות יהודים עם קרוביהם בארץ ישראל ובמקומות מחוץ לאיירופה.

Thematic Philately (dark green)

בולאות נושאית (ירוק כהה)

Dasa Metzler, Israel My Travels in the Land of Succulentia	85 - 82	דשה מצלר, ישראל מסעות אל ארץ הסוקולנטים התצוגה מראה כיצד אנו יכולים ללמידה על טיפוח סוקולנטים דרך ביקור בסביבתם הטבעית.
Moshe Rimer, Israel The Use of Molluscs by Man	90 - 86	משה רימר, ישראל ニיצול貝類による人の活動 הדריכים השונות בהן ניצל האדם את החלזונות, הצדפות ויתר בעלי החיים השיעכניים לשפחחת הרכיכות.
Yohnan Mey-Raz, Israel Safety, Hygiene and Health at Work	94 - 91	יוחנן מי-רז, ישראל בטיחות, גיהות ובריאות בעבודה התפתחות הבטיחות בעבודה, השימוש בכך מגן ופעולות למניעת תאונות.
Nahum Shereshevsky, Israel Behind the Shield - the Story of Heraldry	98 - 95	נחום שרשבסקי, ישראל מאחוריה המגן - סיפורה של heraldika heraldika היא שיטה של סמלים שתחילה באבורי אירופה במאה ה-12. האוסף מספר על תולדותיה מזמן ועד ימינו, על מרכיבי השלט heraldi ועל מה שאפשר ללמוד ממנו על בעלי.
Ron Berger, Israel King of the Lions (and Some of his Colleagues) - A Look at the Place of the Big Cats in our World	103 - 99	רון ברגר, ישראל מלך האריות (וכמה מחבר מרעיו) - מבט על מקומות של החתולים הגדולים בעולם התפתחות יחסית האדם עם החתולים הגדולים (ובמיוחד האריות והטיגריסים) מתקופה ההיסטורית ועד מקום בתרבות האנושית המודרנית.
Michel Abram, France Encounter with the Horse	111 - 104	מישל אברם, צרפת מפגש עם הסוס בולים, חותמות ומסמכים דוארים המתארים את הסוס.
Steve Lasar, Luxemburg The Elephant	115 - 112	סטיב לזר, לוקסמבורג הפיל 아버지 הפיל, מינים שונים וקשרים עם בני האדם.
Peter Riebe, Germany Northern Dogs in Action	119 - 116	פייטר ריבֶּ, גרמניה כלבי הצפון בפעולה תיעוד ע"י מעתופות של השימוש הרבעוני בכלבי מזחלות, כגון חובלת הדואר במקומות ובמרוצים.
Pinhas Ofek, Israel Mail-Horn - French-Horn	123 - 120	פנחס אופק, ישראל קרון-דוואר - קרון-יער קרון הדואר, שימושה הדוארים ומה היא מסמלת בשירות הדואר בתצוגות - עד קרן העיר, בעולם המוזיקה ועל בימת הקונצרטים.
Frederic Grosz, Israel Man and Music in the Romantic Era	127 - 124	פרידריך גראס, ישראל אדם ומוסיקת בתקופה הרומנטית המושיקאים, חיים ועבדתם מסוף המאה ה-18 עד לשנים הראשונות של המאה ה-20 והקשר בין מוסיקה ורומנטית לספרות, לפילוסופיה ולאמנות.

Bernard Jimenez, France The Night	132 - 128	ברנאר חימנס, צרפת הלילה מקום כדור הארץ ביחס לשמש, חי בעלי החיים ופעילותם בני האדם, שליחי הלילה והקסם של הלילה.
Arieh Lavee, Israel Photography: Capturing the Moment	136 - 133	אריה לביא, ישראל צלום: להנציח את הרגע ההיסטוריה של הצלום, טכניקות, מצלמות לминון והשימוש בהן בחיי היום-יום שלנו, בחיל, במלחמה ובשירות הדואר.
Moshe Ben Zvi, Israel Meteorology: History, Techniques and Importance	141 - 137	משה בן צבי, ישראל מטאורולוגיה: ההיסטוריה, טכניקות וחשיבות התפתחות המטאורולוגיה מימי קדם עד ימינו, כולל איליים, אישים, תופעות, כלים ושירותים.
Robert Kammerer, France Railways and their Contribution to the Modern World	148 - 142	רוברט קמרר, צרפת מסילות הברזל ותרומתן לעולם המודרני השפעת מסילת הברזל מאז הולדתה על תחומי השונות של הפעילות האנושית: התקשורות, הפיתוח הכלכלי, השינויים החברתיים, שיפור השירות הדואר ותידוש האומנות הצבאית.
Itzhak Barak, Israel History of Aviation and Air Mail until 1914	153 - 149	יצחק ברק, ישראל תולדות התעופה ודואר אוויר עד לשנת 1914 התפתחות התעופה מהכדור הפורה ועד לטוטסים, כיצד הובילו התפתחות זאת לדואר אווירי.
Henri Castanier, France The Middle Ages in France	158 - 154	הנרי קסטניא, צרפת ימי הביניים בצרפת
Grigor Zvetanov, Bulgaria Europe and Fascism	163 - 159	גריגור צבטנוב, בולגריה אירופה והfasismo
Irachmiel Bahir, Israel The European Union - Idea and Realization	168 - 164	ירחמיאל בהיר, ישראל אירופה המאוחדת: הרעיון וההגשמה מבט היסטורי על רעיון איחוד אירופה: אבני דרך בדרכן של התנועות השונות שפיעלו למען רעיון האיחוד וכן אישים, ארגונים ומוסדות שונים.
Lawrence Fisher, Israel From War to Peace - the Arab Israeli Conflict	172 - 169	לורנס פישר, ישראל מלחמה לשלים - סכסוך ארץ ישראל עם ארצות ערב חומר בולאי המדגים את התיחסותם של ארצות ערב לישראל, טיפול במקتبים אליה וההתפתחות היחסים מלחמת העצמאות ועד להסכם השלום.
Jan Billon, Germany The Near East	178 - 173	יאן ביליוו, גרמניה האזור הקרוב הקובפליקט במזרח הקרוב ושורשיו מ- 1880 ועד זמנו כולל המשימות הראשונות של האו"ם.
Simeon Jordanov, Bulgaria For the Liberty of Bulgaria 1396 - 1912	183 - 179	סימאון יורדןוב, בולגריה לחירות בולגריה 1396 - 1912
Jacques Bertin, France Famous People Buried in Paris	188 - 184	ז'אק ברטאן, צרפת אישים מפורסמים הקבורים בפריס אנשים צרפתיים מפורסמים הקבורים בבית קברות, נסיבות ומקומות אחרים בפריס.

Ivan Kaldor, Germany Rotary International	195 - 189	איבן קלדור, גרמניה רוטרי העולמי
		הדוגמאות היפות ביותר ביותר מושלם ותיעוד דוארי, המוקדשים לארגון רוטרי העולמי, החל מההנפקות הראשוניות ביותר וחותמות דואריות.
Hedy Faibel, Israel The Continuous Fight Against Infectious Diseases	200 - 196	הדי פייבל, ישראל המלחמה המותמדת נגד המחלות הזיהומיות
		מאז ומתמיד התמודדנו עם מחלות זיהומיות; מי הגורם, אילו מחלות פוקדות אותנו, איך התמודדנו בעבר ואיך מתמודדים היום, מי ניסח ומילחץ במחקרינו.
Naomi Koeppler, Israel The World of Medicines	204 - 201	נעמי קופלר, ישראל עולם הרופאות
		התיפש אחר מרפא לכאב ומחלות הטרידו את האדם משחר ההיסטוריה ועד ימינו. גילויין של תרופות והשפעתן על בריאותנו.
Moshe Vigodsky, Israel Medical Plants, Modern Drugs & Homeopathic Doctors & Congresses	209 - 205	משה ויגוצקי, ישראל צמחי מרפא, קונגרסים ורופאים הומואופטיים
		צמחי מרפא, קונגרסים ורופאים הומואופטיים. האוסף מסוג לפי סיווג של אגודות הרוקחים בארץ"ב.
Moshe Michaeli, Israel A Look into the Greatest Humanitarian Volunteer Organization	214 - 210	משה מיכאלி, ישראל מבט לתוך המוסד החומניטרי ההטנדובי הגדול בעולם
		פעילות ארגון הצלה האדום הבינלאומי בזמן מלחמה ובזמן שלום.
Joachim Maas, Germany The Universal Postal Union	221 - 215	Յואכימ מאאס, גרמניה איגוד הדואר העולמי
		איגוד הדואר העולמי כגוף המבטיחה את יעילות שירות הדואר הבינלאומי מאז 1875.
Roger Thill, Luxemburg The Secret World of Mushrooms	226 - 222	רוזה תיל, לוקסמבורג העולם הסודי של הפטריות
		הפטרייה כבית, בוטניים רפואיים ואנמים וקשריהם עם פטריות, שימור פטריות ואיסוף.
Maximaphily (light green)		גלוויות מירב (ירוק בהיר)
Mayer Gozes, Israel The Play of Light	230 - 227	מאיר גוזס, ישראל משחק האור
		משחק האור של האיפרסיונים והפוסטאיימפרסיונים - תחילתה של האמנות המודרנית. חלוקה של גוונים, ניתוח של אפקטים של האור, שימוש בצבעים טהורים.
Robert Muller, Luxemburg Maximaphily of Luxemburg	234 - 231	רוברט מולר, לוקסמבורג מקסימפיליה של לוקסמבורג
		תולדות לוקסמבורג על גלוויות מירב.
Lucian Millis, Israel From Defence to Comfort and Decoration	238 - 235	לוסיאן מיליס, ישראל טירות וארמונות באירופה
		תցוגה קרונולוגית של טירות וארמונות באירופה החל מהמאה ה-9: מבנייה מוצצת הקפית עד להפיכתה לאחוזה מפוארת וסימן היסטורי בלבד.

Traditional Philately (dark brown)

בולאות מסורתית (חום כהה)

Moshe Burshtein, Israel	244 - 240	משה בורשטיין, ישראל בלגיה הקלסית
Classic Belgium		קשרי הדואר בבלגיה ובין הבלגיה למדיינות אחרות מהמאה ה- 18 ועד סוף המאה ה- 19, כולל בולים עד סוף תקופה זאת, חותמות ותעודות דואר.
Zeev Barak, Israel	251 - 245	זאב ברק, ישראל אנגליה - מה-"ויאוון" עד לחריטת הקוו
Great Britain From "Wyon" to Line Engraved		מחצאות בולים ונסימנות צבע-ל-" "מלרדייז" והפני החזרה, הפני האדום ושני פנס כחול.
Gunter Theile, Germany	256 - 252	גינטר תילה, גרמניה שנתה הכבוש הסובייטי בגרמניה מ- 1948 ועד הקמת מזרח גרמניה ב- 1949
Soviet Occupation Zone from 1948 to the D.D.R. in 1949		שנתה הכבוש הסובייטי בגרמניה משנת 1948 ועד הקמת הרפובליקה העממית הגרמנית ("מזרח גרמניה") בשנת 1949.
Sigmund Reichl, Germany	261 - 257	זיגמוד ריכל, גרמניה סידרת הבניינים של גרמניה 1948 - אוסף מחקר
The Buildings Series of Germany 1948 - a Specialized Study		האוסף עוסק רק בסידרה מסויימת זאת והמאפיינים של המופיעים בבולי "הכנסיה" מטיפוס III.
Paul Schwartz, Israel	265 - 262	פאול שוורץ, ישראל הודכות הגדולה של לוקסמבורג 1852-1918
Grand Duchy of Luxemburg 1852-1918		בולי לוקסמבורג, כולל שניויי צבע והדפסי נסיוון, ושימושם הדוארי בין השנים 1852 - 1918.
Heinrich Guzy, Germany	270 - 266	היינריך גוזי, גרמניה רוסיה הצארית
Czarist Russia		תצוגה קרונולוגית של תקופת האימפריה הצארית בתיעוד בולאי.
Michael Nudler, Israel	274 - 271	מייכאל נדר, ישראל בולים מן המניין של ברית המועצות
Soviet Definitive Stamps		מכילול הוצאות הבולים מן המניין של בריה"ם, כולל הוצאות נדירות במיוחד, טעויות בצבע, בשינון בהזות דפוס ועוד.
Shlomo Shtern, Israel	279 - 275	שלמה שטרן, ישראל בולי דואר ר.ס.פ.ס.ר. (1923 - 1917)
RSFSR Postal Stamps (1917 - 1923)		הוצאות בולי הדואר של ר.ס.פ.ס.ר. בין השנים 1917 - 1923, כולל בולי נסיוון, דוגמאות ושגיאות. מוצגים גם בולים על מעטפות, גלויות ודרכי דואר אחרים.
Pierre Vattepain, France	286 - 280	פייר ווטפן, צרפת MBER של בולים הונגריים
A Selection of Hungarian Stamps		ההוצאות הראשונות של הונגריה - חופשיים ועל מכתבים, חותמות מעורבות.
Moshe Shmuely, Israel	293 - 287	משה שמעלי, ישראל ה דואר בבולגריה במאה ה- 19
The Post in Bulgaria during the XIX Century		מודדים: דואר טורקי, אוסטרי, צרפתי ורוסי. הסדרות הקלסיות של הדואר הבולגרי ושימושן הדוארי.

Moshe Shmuely, Israel	298 - 294	משה שמעלי, ישראל
The Post in Bulgaria during the Period 1901 - 1918		הדוואר בבולגריה 1901 - 1918
		בולי הדואר של בולגריה בתקופה 1901 - 1918 והשימוש הדוארי בהם.
Zdravko Tornev, Bulgaria	303 - 299	זרבקו טורנוב, בולגריה
Perforations of Bulgarian stamps		נקודות בבולי בולגריה
Ladislau Rothman, Israel	310 - 304	לאיסלאו רוטמן, ישראל
Rumania XIX Century		רומניה - אוסף מחקר
		רומניה: מחקר של התקופות הקדם-בולאית והקלסית.
Avraham Citron, Israel	314 - 311	אברהם ציטרון, ישראל
Posta Romana 1860 - 1900		דואר רומניה 1860 - 1900
		מעטפות ובולים של רומניה 1860 - 1900, דואר אריג'ס.
Gunthart Koch, Germany	319B - 315	גונתרט קוך, גרמניה
Cape of Good Hope		כף התקופה הטובה פריטים מיוחדים ונדרים ביותר, כולל טעויות ופריטים יוצאי דופן.
Mordechai Kremener, Israel	324 - 320	מרדכי קרמנר, ישראל
Egypt: the Pyramid Issues 1867 - 1905		מצרים: בולי הפירמידות 1867 - 1905 שינויים ומוגוונים בבולי הפירמידות, בולים ומכתבים.
Ram Reshef, Israel	328 - 325	רם רשף, ישראל
Falkland Islands 1883 - 1964		איי פוקלנד 1883 - 1964 מושגים בולי פוקלנד ומעטפות תוך הסברת תערIFI הדואר.
Yves Souchard, France	335 - 329	ายיב סושאר, צרפת
A Selection of Gandon's "Marianne": Typographed and Engraved		MBER בולי "מריאן" של גנדון: בלט וחרוטים
בולי נסיוון, תשניות, ذكورים, حرقوתים, קונטרסים, תעפיפים, ירושלים, שטחים שמעבר להם.		
Robert Dedecker, France	340 - 336	רוברט דדק, צרפת
The Perforated Stamps of the POKO Franking Machine		הבולים המחוררים של מכונת הבילוי "פוקו" התפוצה האירופית של מכונת הבילוי והחירור - מחקר של מאפייני המכונה.
Yigal Nethanel, Israel	345 - 341	יגאל נתנאל, ישראל
Japan - The Koban Issue		יפן - סידרת הקובן
Joseph Hackmey, Israel	349 - 346	יוסף חכמי, ישראל
Chile - the Classic Period		צ'ילה - התקופה הקלסית הסדרות הראשונות של צ'ילה. הדפסות לנדוון והדפסות מקומיות.

Revenues (light brown)

בולי הכנסה (חום בהיר)

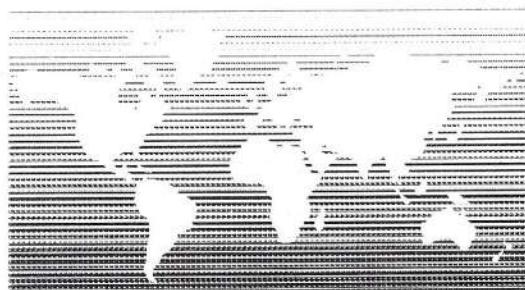
Yves Maxime Danan, France	354 - 350	ายיב מקסים דאנן, צרפת
Fiscal Proofs and Essays of France		דוגמאות והדפסות נסיוון של בולי הכנסה צרפתיים
MBER בולי הכנסה של צרפת מאז 1860, כאשר הקו המנחה של האוסף הוא שנייני המטריצים אשר מהפאה ה- 19 ועד המאה ה- 20, השפיעו על בחירת הסמלים שהופיעו על בולי הכנסה הצרפתיים.		

Daniel Spano, France	359 - 355	דניאל ספאנו, צרפת
Fiscal Stamps and Large Fiscal Entires of 1862 - 1948	1948 - 1862	בולי וכלי הכנסה גדולים מ-
מחקר תעריפי של השנים 1862 - 1948. המחבר כולל בולים ברודדים ובולטים על מסמכים.		
Stationery (light brown)		דברי בולים (חום בהיר)
Hubert Tretner, Germany	364 - 360	הוברט טרטנר, גרמניה
History of Postal Stationery of the German Private Mail		ההיסטוריה של דברי בולים של הדואר הגרמני הפרטני
תיעוד ע"י דוגמאות של מגוון דברי הבולים של רשות הדואר הפרטנית בגרמניה בסוף המאה ה-19.		
Alain Candoni, France	372 - 365	אלן קנדוני, צרפת
France: Postal Stationery of the SAGE Type		צרפת: דברי בולים מטיפוס SAGE
Spass Pantchev, Bulgaria	377 - 373	ספאס פנטשев, בולגריה
Postal Cards in Bulgaria 1879 - 1900		גלוויות דואר בבולגריה 1879 - 1900
Postal History (dark blue)		תולדות הדואר (כחול כהה)
Avinoam Tzabari, Israel	382 - 379	אביינעם צבארי, ישראל
Kingdom of Yemen 1926 - 1969	1969 - 1926	תימן בתקופה המלוכנית 1926 - 1969
סדרות בולים ומעטפות מתחילה פתיות משרד הדואר בשנת 1926 בתקופת השלטון האימאני הנקני ועד לסיום השלטון המלוכני בשנת 1969. האוסף כולל גם מעטפות של היהודי תימן שנשלחו בתקופה זאת.		
Albert Fillinger, France	390 - 383	אלברט פילינגר, צרפת
The Great Army of 1804 - 1814		הצבא הגדול של 1804 - 1814
Jacques Senilh, France	398 - 391	ז'אק סניל, צרפת
The Use of the "Blanc" type Stamps for Journals and Printed Matter		השימוש בbolels מסוג "בלנק" של צרפת עבור עיתונים ודברי דפוס
מחקר על בול עיתונים ודברי דפוס בהקשר של תעריפי דואר מיוחדים או יוצאי דופן בתקופה 1935 - 1900		
Yvan Kramer, France	405 - 399	איון קראמר, צרפת
Administrative Franchise Marks of the First Republic (1792 - 1804)	1804 - 1792	סימוני פטור מינהליים ברפובליקה הראשונה (1792 - 1804)
סימני פטור מדמי דואר ארכיטים, אוורים, של מינהל הדואר ובתי הסוהר המהפקנים מתקופת המשטרים של הקונברט הלאמי, הדיקטוריום והקונסולט המרכיבים את תקופת הרפובליקה הצרפתית הראשונה (1792 - 1802).		
Henri Siranayan, France	411 - 406	הנרי סיראניאן, צרפת
The Mail of the Siege of Paris 1870 - 1871	1871 - 1870	דואר המצור על פריס 1870 - 1871
דואר במיצועים צדוריים פורחים, מכילים תת-ימיים ויווניים.		
Piere Nicilas, France	416 - 412	פייר ניקולא, צרפת
POSTA EUROPEA		פוסטא אירופאה
ה דואר (הפרטני) המוקדם במצרים מ- 1840 עד 1867 שנהף לדואר המצרי הרשמי בעקבות עסקה בין הבעלים לחדיב איסמעיל.		

Ebert Wolf, Germany	421 - 417	אברט וולף, גרמניה
Mecklenburg - Schwerin, Definitive Stamps on Covers and Postal Stationery		מקלנבורג - שברין, בולים מן המניין על מעטפות ודרכי בולים
		מכתבים המתעדים את דמי הדואר לפניו ואחרי שינוי התעריפים.
Manfred Brinkman, Germany	427 - 422	מןפרד ברינקמן, גרמניה
Three Different Periods in German History as Mirrored in Postal History		שלוש תקופהות שונות בתולדות גרמניה בראוי תולדות הדואר
Symcha Blusztein, Israel	432 - 428	שמחה בלושטיין, ישראל
Mail of P.O.W. in Germany 1939 - 1945	1945	דואר מחנות שבויים בגרמניה 1939 - 1945
		דברי דואר מסווגים אל ומאות שבווי מלחמה ושומרי מחנות בגרמניה בזמן מלחמת העולם השנייה.
Dimiter Diamandiev, Bulgaria	437 - 433	דימיטר דיאמנדייב, בולגריה
Russia - Postal System and Postal Services		רוסיה - מערכת הדואר ושרותי הדואר
Vladimir Berdichevskiy, Israel	441 - 438	ולדימיר ברדיצ'בסקי, ישראל
The Postal Correspondance of Czarist Russia and USSR Navy		דוואר חיל הים של רוסיה הצארית ובריה"מ בתקופת מלחמות רוסיה, יפן, במלחמות העולם הראשונה, לאחר מהפכת 1917 ברוסיה, במלחמות העולם השנייה, כולל צנזורה בחיל הים.
Jakov Perelmuter, Israel	445 - 442	יעקב פרלמוטר, ישראל
The War Mail in Russia 1914 - 1917	1917	דוואר המלחמה ברוסיה 1914 - 1917
		תעריפים מיוחדים אל הצבא והצבי ומהם, משרד דואר שדה.
Shlomo Shtern, Israel	452 - 446	שלמה שטרן, ישראל
RSFSR Postal Rates (1917 - 1923)	(1923 - 1917)	תעריפי דואר ר.ס.פ.ס.ר. (1923 - 1917)
		שינויים בתעריפי הדואר של ר.ס.פ.ס.ר. בין השנים 1917 - 1923, כולל כל התעריפים המקומיים, הבין-עירוניים והבינלאומיים של מכתבים וגלויות, וכן המחאות דואר, המחאות בסך דואר שדה.
Panajot Kourdalanov, Bulgaria	459 - 453	פנאיאוט קורדלנוב, בולגריה
19th Century Postmarks of Sofia		חותמות דואר של סופיה במאה ה- 19
Bogdan Stefanov, Bulgaria	464 - 460	בוגדן סטפנוב, בולגריה
The Postal Service in Bulgaria 1879 - 1939		שירות הדואר בבולגריה 1879 - 1939
Bonev Bontcho, Bulgaria	469 - 465	bonev בונציו, בולגריה
Military Censorship during the First World War		צנזורה צבאית במלחמות העולם הראשונה
Walter Rauch, Germany	475 - 470	וולטראוך, גרמניה
Czechoslovakia: Documents of Resistance 1936 - 1946	1946 - 1936	צ'כוסלובקיה: תעוזות של התנגדות 1936 - 1946
		התנגדות הקשורה בהחרמה, רדיפה גזעית, הגירה, נישואים מעורבים, מצער, מחנות ריכוז ועבודת כפייה. מסמכים דואריים אל ומאות מחנות שונים בריך ובשטחי הכיבוש המורחחים.
Goetz Schneider, Germany	482 - 476	גוץ שנידר, גרמניה
Liechtenstein - The Golden Twenties		ליכטנשטיין - שנות העשרים הזהובות 1929 - 1920
		תולדות הדואר של נסיכות ליכטנשטיין.

Goetz Schneider, Germany Cambodia - Postal History to 1975	489 - 483	גוץ שナイדר, גרמניה קמבודיה - תולדות הדואר עד 1975 אזור חסוט צרפתי, ממלכה עצמאית, הרפובליקה של חמר.
		דואר אויר (תכלת)
Ivan Kostov, Bulgaria Air Mail - Bulgaria	494 - 490	איבן קוסטוב, בולגריה דואר אויר - בולגריה
Boris Kalinkov, Bulgaria Air Mail in Bulgaria to 1950	499 - 495	בוריס קלינקוב, בולגריה דואר אויר בבולגריה עד 1950
Goetz Schneider, Germany The Austrian Zeppelin Post	506 - 500	גוץ שナイדר, גרמניה דואר הצפלינים האוסטרי טיסות הצפלין LZ-127 בין השנים 1929 - 1931 לאוסטריה ומכתבים נבחרים של התקשרות הדואר האוסטרי עם חברות צפלין.
Robert Mayer, Luxemburg Aviation in Luxemburg	511 - 507	רוברט מייר, לוקסמבורג תעופה לוקסמבורג 1906 - 1940 דואר האוויר של לוקסמבורג על כל היבטים: מוקדים, כדורים פורחים, צפלינים, בייל-D, מיעוט (קטפולט), טיסות מיווזות, טילים ובוילם מעורבים.
Udo Sassenhausen, Germany	516 - 512	אודו ססנהוזן, גרמניה בול דואר האוויר הראשון בעולם - איטליה, Mai 1917
The World's First Air Mail Stamp - Italy, May 1917		טיסות דואר נסיעיות בין טורינו ורומא במאי 1917 - הביל בבול דואר האוויר והחותמות השונות.
Barbara Levine, Israel Haiti - Development of Air Mail Service	521 - 517	ברברה לויין, ישראל תולדות דואר האוויר בהאיטי האוסף עוקב אחרי התפתחות מטיסות חלוציות של כיבוש הנחתים האמריקאים (1934) עד לעזין הסילון המודני וככל גם תעשייתי דואר אויר.
Zvi Aloni, Israel U.S.Domestic Routes, Crash and Interrupted Flight Covers	526 - 522	צבי אלוני, ישראל נתיבים פנימיים בארה"ב, תאונות מטוסים
Oded Eliashar, Israel Pigeon Post	533 - 527	עודד אלישר, ישראל דאר יונים שיכון דואר יונים בארצות שונות במהלך השנים האחרונות, כגון הצבא הצרפתי באלג'יריה, מלחמת פרוסיה-צרפת, גרייט בריר איילנד בניו זילנד.

Youth (violet)	נער (סגול)	
Youth A (Age to 15 years)	נער קבוצה א' (עד גיל 15)	
Yuval Ronen, Israel The Child's World	538 - 535	יובל רונן, ישראל עולם הילד שלבי ההתפתחות של הילד מגיל הינקות עד גיל ההתבגרות, השתלבותו במסגרת הגוף ובית הספר, תחביביו ועיסוקיו בשעות הפנאי.
Keren Barak, Israel Toys and Games	540 - 539	קרן ברק, ישראל צעצועים ומשחקים
Philippe Origer, Luxemburg The Dawn of Flight	542 - 541	פיליפ אוריזה, לוקסמבורג ראשית התעופה
Severine Daviet, France The Bees	545 - 543	סברין דיביה, צרפת הבדורים החרק ובית גידולו, ארגון הכוורת, המוציאים, האויבים והסימבוליזם.
Martin Freudenberg, Germany Our Domestic Cats	547 - 546	מרטין פרודנברג, גרמניה חתולי הבית שלנו
Ayelet Tugendhaft, Israel American Football	548	איילת טוגנדהפט, ישראל פוטבול אמריקאי סוגים שונים של פוטבול ושל אליפויות פוטבול.
Hennig Martiens, Germany A Bicycle Round Tour in the Dukedom of Lauenburg	550 - 549	הניג מרטיינס, גרמניה טיול אופניים בדוכסות לאונבורג טיול אופניים של שבילים בדוכסות לאונבורג - מראות נוף ואטריות תיירות.
Alex Frenkel, Israel Trains and Locomotives	553 - 551	אלכס פרנקל, ישראל רכבות וקטרים ההיסטוריה וההתפתחות של רכבות וקטרים מהרכבת הראשונה ועד ימינו.
Nicole Schiller, Germany Postal Stationery of East Germany 1984 - 1990	555 - 554	ניקול שילר, גרמניה דברי בולים של מזרח גרמניה לשעבר, כולל פריטי "דוואר גרמני" וגם בול מעורב. דברי בולים של מזרח גרמניה לשעבר, כולל פריטי "דוואר גרמני" וגם בול מעורב.
Youth (Age 16 - 17 years)	נער קבוצה ב' (גילאי 16 - 17)	
Nicolas Stehle, France The Dog, our Faithful Friend	558 - 556	ニコラ・ステル, ザルフ הכלב, ידידנו הנאמן הכלב בשירות האדם, האדם כמסיע לכלב.
Shlomi Wolfner, Israel Soccer	561 - 559	שלום וולפר, ישראל משחק הכדורגל משחק הכדורגל - החל ממי בעט ראשון בכדור ולמה במאה ה- 16 ועד ימינו-אנו, דרך אליפויות העולם המרגשות ביותר, החוקים המדוייקים ביותר והගלים המשעררים ביותר בהיסטוריה.

Florent Bergeret, France The U.N.O.	563 - 562	פלורן ברז'ר, צרפת האו"ם האו"ם : ההיסטוריה שלו, מטרותיו והארגוני הבינלאומיים המסונפים אליו.
Youth C (Age 18 - 19 years)	נער קבוצה ג' (גילאי 18 - 19)	
Guy Schiftan, Israel Stages in the Development of Maritime Mail	568 - 564	גיא שיפטן, ישראל שלבים בהתפתחות הדואר הימי דברי דואר שהעברו באמצעות אוניות, נשלחו מאוניות או רוחתמו ככלו על היבשה.
Christian Schmidt, Germany Lithuania after 1990	572 - 569	קריסטיאן שמידט, גרמניה ליטא אחרי 1990
Heidelberg Youth Phila. Soc., Germany German Registration Labels (from 1948 to 1993)	575 - 573	אגודות בולאי הנער מהයידלברג, גרמניה תוויות דואר רשום בגרמניה (1948 - 1993)
Maik Schakau, Germany East Germany	578 - 576	מייק שקאו, גרמניה מזרח גרמניה
Dabel Youth Philatelic Society, Germany Shipping in the DDR	582 - 579	אגודות בולאי הנער דבל, גרמניה הספנות במזרח גרמניה
Alon Gens, Israel Conquesters of Sky	586 - 583	אלון גנס, ישראל קובשי אויר התפתחות הציורים מוזחלים קדמוניים, מינימום של ציפורים הקיימים היום, הגות וחקיר של ציפורים, ציפורים באמנות ובסימבוליקה.
Benny Mantin, Israel American Manned Space Programs	589 - 587	בני מנטין, ישראל תוכניות חלל אמריקאיות מאיישות שלבים שונים בהתפתחות תעשיית החלל האמריקאית מהיבטים שונים. כמו כן מוצגים מבראות כגון מדע בדיוני ומבט לעתיד.
Alexander Chiliminsky, Israel Chess - where from and where to	592 - 590	אלכסנדר חילימינסקי, ישראל שחמט - מאייפה ולאן כלי השחמט, וההיסטוריה של המשחק, תחרויות שונות, אלופים וגדולי השחמט.
Literature	ספרות	
Ron Berger (AYELET), Israel NOS'ON 1994 - 1995	L1	רון ברגר (איילית), ישראל "נושאון" 1994 - 1995 בטאון האגודה הישראלית לבולאות תימנית מהשנים 1994 ו- 1995, בעריכת רון ברגר.
Valeriano Genovese, Italy Catalogue of Italian Musical Cancellations 1903 - 1993	L2	ולריאנו ג'נובזה, איטליה קטלוג חותמות מוסיקה איטלקיות 1903 - 1993

Czech Thematic Society, Czech Republic	L3	האגודה התימטית הצ'כית, צ'כיה נושאים של החומר הבולאי שהנפיקה הרפובליקה הצ'כית ב- 1993
Motives of the Czech Republic Philatelic Material issued in 1993		
תיאור תימטי של כל הבולים, צירוי וחותמות מעטפות היום הראשון, דברי בולים, חותמות אירוע, מיחוזות ותעומלה. מדריך לאספן התימטי.		
Swedish Thematic Association, Sweden	L4	האגודה התימטית השוודית, שוודיה איורי בrica של קונטרסי בולים שוודים, חלק 2, 1994 - 1980 , חלק 2, 1980 - 1994
Cover Illustrations of Swedish Stamp Booklets, Part 2, 1980 - 1994		
J. Justin & J. Petrasek, Czech Republic	L5	י. יוסטין ו- י. פטרשאך, צ'כיה הكونגרס האולימפי הבינלאומי פראג 1925
International Olympic Congress Prague 1925		
מדריך של OLYMPSPORT, OL, האגודה הצ'כית הלאומית לבולאות אולימפי. מחקר תימטי ובולאי של פריטים בולאים מסווגים שונים שהונפקו לצוון הקונגרס האולימפי הבינלאומי פראג 1925.		
Robert Migoux, France	L6	רוברט מיגו, צרפת La Philatelie Thematique
La Philatelie Thematique		
Lumir Brendl, Czech Republic	L7	לומיר ברנדל, צ'כיה מאמריהם שהתפרסמו ב- 1994 - 1995 בעיתונות הבולאית הצ'כית והולמית
Articles published in 1994 - 95 in Czech and Foreign Philatelic Press		
מאמרי הסבר על חוקי וכלי FIP לTAGOTOG תימטיות, מחקר בולאי ותימטי, מאמרים אינפורטטיביים.		
Shalom Berger, Israel	L8	שלום ברגר, ישראל קטלוג "אספרנטו - חותמות" (חלק II)
The Esperanto Philatelic Catalogue of Special Cancellations (Part II)		
חותמות מיוחדות בנושא אספרנטו בעולם בין השנים 1914 - 1994 .		
Shalom Berger, Israel	L9	שלום ברגר, ישראל הלקסיקון ליהדות: יהודים ועובדות על בולים (חלק I, C - A - C)
The Lexicon of Judaica: Jews and their Works on Stamps (Part I, A - C)		
KİÇOR הביווגרפיה של האדם, תאור הפריט הבולאי, צילומו ופרטיו הנפקתו.		
Justin Handman, Israel	L10	ג'וסטין הנדמן, ישראל Philately and Jewish History
Philately and Jewish History		
Arieh Ben-David, Canada	L11	אריה בן-דוד, קנדה WPC Newsletter
WPC Newsletter		
חדשנות- מידע, מאמרים, דיווחים ושירות לאגודות חברות בנושאי יודאיקה וא"י.		
Shaul Ladany, Israel	L12	שאלות לדני, ישראל The Greeting Telegrams of the Jewish National Fund
The Greeting Telegrams of the Jewish National Fund		
מברקי הברכה של הקרנו הקימת לישראל מחקר מקין ומפורט על תולדות מברקי הברכה המאוירים של הקק"ל הכלול תאור של כל המברקים הידועים.		
B. Fixler & I. Nachtigal, Israel	L13	ב. פיקסלר ו- י. נכטיגל, ישראל חותמות דואר ישראל
Israel Post Postmarks		
ח. ק. א' - חותמות רגילה, חלק ב' - חותמות אירוע, חלק ג' - חותמות תעומלה ועדכונים לחקלים א', ב'. נערך ע"י ישראל נכטיגל ובן-צ'ון פיקסלר.		

Arieh Ben-David, Canada	L14	אריה בן-דוד, קנדה
The Foreign Post Offices in Palestine 1840 - 1918	1840 - 1918	משרדי הדואר הזרים בארץ-ישראל 1840 - 1918 הדוואר האיטלקי, הכוחות האיטלקיים בא"י 1917-1919, הדואר האוסטרי, הדואר הרומי, המושבות היהודיות, דואר מלונות.
Avraham Zakai, Israel	L15	אברהם זקאי, ישראל תולדות הדואר לישובים בנגב בזמן המנדט וז.צ. בזמן מלחמת השחרור Postal Services to the Negev during the Mandate and War of Indpende
Arieh Ben-David, Canada	L16	אריה בן-דוד, קנדה Book of Holy Land Philately "Safad" ספר בולאות ארץ הקודש "صفת" תקופת המעבר מסיום המנדט הבריטי עד לדואר ישראל.
Nikolay Grantcharov, Bulgaria	L17	ניקולאי גראנץ'רוב, בולגריה הדוואר הצבאי הרומי בבולגריה ובבלקן 1878 - 1879 - מונוגרפיה The Russian Military Mail in Bulgaria and the Balkans 1878 - 1879
Rudolf Dudacek, Czech Republic	L18	רודולף דודאצ'ק, צ'כיה German Postal Service and Inflation 1922 - 1923 שירות הדואר הגרמני והинфציה 1922 - 1923 המדריך עוסק בבולי תקופה האינפלציית והדפסתם, דברי בולים, תערפי דואר, בולי מכתבים אינפלציוניים והשפעת האינפלציה הגרמנית על הטריטוריות של דנציג, ווירטמברג וממל.
Jiri Horak, Czech Republic	L19	ירוי הורק, צ'כיה שירות דואר נסוצ'וסלבקיה, בוהמיה ומורביה וסלובקיה 1937 - 1944 Automobile Postal Service in Czechoslovakia 1937 - 1944 מחקר תימתי ותולדות הדואר של שירות הדואר הנע הצ'וסלובקי, חותמות, סיגנון ותיאורו הנושא בין השנים 1944 - 1937
Stefan Petriuk, Germany	L20	סטפן פטריווק, גרמניה Our Work - Our Hope: Ghetto Lodz 1940 - 1945 בעבודתנו - תקוותנו: גטו לודז' 1940 - 1945
Czech Stamp Collectors, Czech Republic	L21	אספני בולים צ'כים, צ'כיה קטלוג מתחמץ של בולים ודברי בולים של הרפובליקה הצ'כית 1993 - 1995 Special Catalogue of Postal Stamps and Postal Stationery of Czech Republic 1993 - 1995
Bulgarian Philatelic Federation, Bulgaria	L22	התאחדות בולאי בולגריה, בולגריה Philatelic Review פילטלן פרגאל - כתבת עת בולאי
Meyer Marcel Kohn (I.V.P.A.), Israel	L23	מאיר מרסל כהן (I.V.P.A.), ישראל הבולאות הווטרינרית - בטאון האגודה הישראלית של אספני בולאות וטרינריה The Veterinary Philately - Bulletin of the Israeli Veterinary Philatelists Association ההסתוריה וההתפתחות של הבולאות הווטרינרית, חדשות וההיסטוריה של המקצוע
Capital Stamps (distribution), Ralph Mendel	L24	בולי הבירה (ampie),RALF MENDEL The Stamp of Conflict בולי הסכסוך הסכסוך הישראלי-ערבי בראי הבולאות

רשימת המציגים

L10	הנדמן ג'וסטין	111 - 104	אברם מישל
L3	האגודה התיימנית הצ'כית	582 - 579	אגודת בולאי הנעור דבל
L4	האגודה התיימנית השוודית	575 - 573	אגודת בולאי הנעור היידלברג
L22	התאחדות בולאי בולגריה	123 - 120	אופק פנחס
286 - 280	ווטפן פייר	542 - 541	אוריזיה פיליפ
421 - 417	ולף אברט	56 - 52	אלוני צבי
561 - 559	ולפניר שלומי	526 - 522	אלוני צבי
209 - 205	ויגוצקי משה	533 - 527	אלישר עודד
51 - 47	זכאי אברהם	46 - 43	אמיר יואל
L15	זכאי אברהם	12 - 9	"אנון עמוס"
592 - 590	חילימינסקי אלכסנדר	L21	אספני בולימ צ'כים
132 - 128	חימנו ברנאר	168 - 164	בHIR יוחמיאל
349 - 346	חכמי יוסף	469 - 465	בונציו בונב
25 - 19	חכמי יוסף	244 - 240	בורשטיין משה
548	טוגנדהפט איילית	3 - 2	בק
303 - 299	טורנוב זדרבקו	178 - 173	ביבליון יאן
364 - 360	טרטנר הוברט	80 - 76	בלושטיין שמחה
L5	יוסטין .	432 - 428	בלושטיין שמחה
183 - 179	יורדנוב סימאון	141 - 137	בן צבי משה
L23	כהן מאיר מרסל (I.V.P.A.)	L11	בן-דוד אריה
136 - 133	לביא אריה	L14	בן-דוד אריה
71 - 68	לבקוביץ' יוסף	L16	בן-דוד אריה
L12	לدني שאול	103 - 99	ברגר רון
521 - 517	לויון ברברה	L1	ברגר רון (אליל'ית)
115 - 112	לזר סטיב	L8	ברגר שלום
221 - 215	מאאס יואכים	L9	ברגר שלום
511 - 507	מאיר ורוברט	441 - 438	ברדי'צ'בסקי ולדי米尔
234 - 231	מולר ורוברט	563 - 562	ברז'ירה פלורו
L6	מיגו רוברט	188 - 184	ברטאן ז'אק
214 - 210	מייכאלי משה	427 - 422	ברינקמן מנפרד
238 - 235	AMILIS לוסיאן	L7	ברנדל לומיר
94 - 91	מי-דו יהונתן	251 - 245	ברק זאב
589 - 587	מנטינו בני	153 - 149	ברק יצחק
85 - 82	מצלר דשה	540 - 539	ברק קרו
1	"מר שיר"	270 - 266	גוזי היינריך
550 - 549	מרטינייס הניג	230 - 227	גוזס מאיר
274 - 271	נודרל מיכאל	L2	ג'נובה ולריינו
416 - 412	ניקולא פיר	586 - 583	גנס אלון
L13	נכטיגלי ישראל	127 - 124	גורוס פרידריך
345 - 341	נותנאן גיאל	36 - 33	גורוס ברנרדו
60 - 57	סונדק מרדכי	L17	גרנץ' rob ניקולאי
335 - 329	סושאר איב	354 - 350	דאנהן איב מקסים
558 - 556	סטל ניקולא	545 - 543	דביהה סברין
464 - 460	סטפנוב בוגדן	340 - 336	דזקר רوبرט
411 - 406	סיראניאן חנרי	L18	דוזaucik רודולף
398 - 391	סניל ז'אק	437 - 433	דיאמנדיאב דימייר
516 - 512	ססנהאוזן אודו	L19	הורק יורי
359 - 355	ספאנו דניאל		

67 - 61	קורפובסקי איתמר	42 - 37	פאלאק יורון
475 - 470	ראוך וולטר	L20	פטריווק סטפן
310 - 304	רוטמן לדיסלאו	L5	פטרשך י.
538 - 535	רונן יובל	200 - 196	פייבל הדי
119 - 116	ריבבה פיטר	390 - 383	פילינגר אלבר
261 - 257	רייכל זיגמודנד	L13	פיקסלר בן ציון
8 - 6	רימונו ירמיהו	172 - 169	פיישר לורנס
90 - 86	רימר משה	377 - 373	פנצ'ב ספאס
328 - 325	רשף רם	547 - 546	פרויידנברג מרטיין
17 - 13	שבתאיishi	445 - 442	פרלמוטר יעקב
265 - 262	שורץ פאול	553 - 551	פרנקל אלכס
279 - 275	שטרן שלמה	163 - 159	צבטנוב גרגור
452 - 446	שטרן שלמה	382 - 379	צברי אבינעם
555 - 554	שילר ניקול	75 - 72	ציטרון אברהם
568 - 564	שיפטן גיא	314 - 311	ציטרון אברהם
293 - 287	שמעאלי משה	319B - 315	קוֹך גונטהרט
298 - 294	שמעאלי משה	494 - 490	קוסטוב איין
572 - 569	שמעידט כריסטיין	459 - 453	קורדלבוב פנאיט
482 - 476	שנויידר גוץ	195 - 189	קלזרו איין
489 - 483	שנויידר גוץ	499 - 495	קלינוקוב בוריס
506 - 500	שנויידר גוץ	148 - 142	קמרר רוברט
578 - 576	שקוֹו מייך	372 - 365	קנדוני אלון
4	שרף אליעזר	158 - 154	קסטנניה הנרי
5	שרף אליעזר	204 - 201	קפלר נעמי
98 - 95	שרשבסקי נחום	405 - 399	קראמר איין
256 - 252	תיליה גינטר	324 - 320	קרמנר מרדכי
226 - 222	תיל רוזה	32 - 26	קורפובסקי איתמר

◆ ◆ ◆

הוועדה המארגנת מודעה מכרב לב לגופים הבאים על מנת חסות לתערוכת
ירושלים 3000

אצבעוני
גרנד אדוונס
בית הלה / מבחר הספר
יריד הספרים והמוסיקה
גל מכון לשמיעה

רשות הדואר
עיריית ירושלים - האגף לתרבות
בק
אל-על
בנק ירושלים למשכנתאות בע"מ

The Organizing committee is grateful to the following bodies for their support of the
JERUSALEM 3000 Exhibition:

The Postal Authority
The Municipality of Jerusalem
Bezeq
El-Al
Bank of Jerusalem Ltd.

Etzbe'oni
Grand Advance
Beit Hillel books
Yerid Ha'Sfarim V'ha'musica
Gal Hearing Institute

gal

מרכז לשמיעה

- * מכשירי שמיעה מותאמים אישית
- * מכשירי שמיעה שאין נראים
- * רק את/ה תדע שהינך נושא מכשיר שמיעה
- * הבא עמך מודעה זו ותזכה לבחיקת שמיעה

* את הבדיקה יש לתרגם טלפונית: מרכז לשמיעה
רחוב הלו 7, ירושלים
טל. 02-254904.
טל/fax 02-245920.

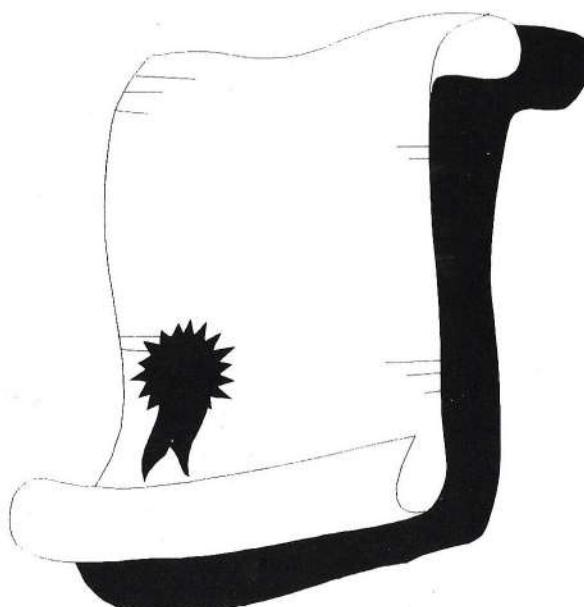

זרי ואלך מכירות פומביות
קניה, מכירה והערכת בולים מקצועית
בבולים, מעטפות, מטבעות, יודאייה.
קהל קונים ומוכרים מוחמש יבשות.
קרדייט בינלאומי במכירת
אוסףים מהנדירים בתהום.

Dr. WALLACH PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL - HOLYLAND - WORLD
STAMPS & POSTAL HISTORY

JUDAICA, COINS, POSTCARDS, JNF, HOLOCAUST
P.O.B. 1414, Rehovot, Israel, Tel: 08-461010, 467274, Fax: 08-464946

Michaeli Moshe	210 - 214	Schneider Goetz	476 - 482
Migoux Robert	L6	Schneider Goetz	483 - 489
Millis Lucian	235 - 238	Schneider Goetz	500 - 506
"Mr. Shir"	1	Schwartz Paul	262 - 265
Muller Robert	231 - 234	Senilh Jacques	391 - 398
Nachtigal Israel	L13	Shabtai Shai	13 - 17
Nethanel Yigal	341 - 345	Shereshevsky Nahum	95 - 98
Nicilas Piere	412 - 416	Shmuely Moshe	287 - 293
Nudler Michael	271 - 274	Shmuely Moshe	294 - 298
Ofek Pinhas	120 - 123	Shtern Shlomo	275 - 279
Origer Philippe	541 - 542	Shtern Shlomo	446 - 452
Pantchev Spass	373 - 377	Siranayan Henri	406 - 411
Petrasek J.	L5	Sondak Mordechai	57 - 60
Perelmutter Jakov	442 - 445	Souchard Yves	329 - 335
Petriuk Stefan	L20	Spano Daniel	355 - 359
Rauch Walter	470 - 475	Stefanov Bogdan	460 - 464
Reichl Sigmund	257 - 261	Stehle Nicolas	556 - 558
Reshef Ram	325 - 328	Swedish Thematic Association	I.4
Riebe Peter	116 - 119	Theile Gunter	252 - 256
Rimer Moshe	86 - 90	Thill Roger	222 - 226
Rimon Yeremiyahu	6 - 8	Tornev Zdravko	299 - 303
Ronen Yuval	535 - 538	Tretner Hubert	360 - 364
Rothman Ladislau	304 - 310	Tugendhaft Ayelet	548
Saraf Eliezer	4	Tzabari Avinoam	379 - 382
Saraf Eliezer	5	Vattepain Pierre	280 - 286
Sassenhausen Udo	512 - 516	Vigodsky Moshe	205 - 209
Schakau Maik	576 - 578	Wolf Ebert	417 - 421
Schifan Guy	564 - 568	Wolfner Shlomi	559 - 561
Schiller Nicole	554 - 555	Zakai Avraham	47 - 51
Schmidt Christian	569 - 572	Zakai Avraham	L15
		Zvetanov Grigor	159 - 163

List of Exhibitors

Abram Michel	104 - 111	Falk Jurgen	37 - 42
Aloni Zvi	52 - 56	Fillinger Albert	383 - 390
Aloni Zvi	522 - 526	Fisher Lawrence	169 - 172
Amir Yoel	43 - 46	Fixler Ben Zion	L13
"Anon Amos"	9 - 12	Frenkel Alex	551 - 553
Bahir Irachmiel	164 - 168	Freudenberg Martin	546 - 547
Barak Itzhak	149 - 153	Genovese Valeriano	L2
Barak Keren	539 - 540	Gens Alon	583 - 586
Barak Zeev	245 - 251	Gozes Mayer	227 - 230
Ben Zvi Moshe	137 - 141	Grantcharov Nikolay	L17
Ben - David Arieh	L11	Grosser Bernardo	33 - 36
Ben - David Arieh	L14	Grosz Frederic	124 - 127
Ben - David Arieh	L16	Guzy Heinrich	266 - 270
Berdichevskiy Vladimir	438 - 441	Hackmey Joseph	19 - 25
Berger Ron	99 - 103	Hackmey Joseph	346 - 349
Berger Ron (AYELET)	L1	Handman Justin	L10
Berger Shalom	L8	Heidelberg Youth Philatelic Soc.	573 - 575
Berger Shalom	L9	Horak Jiri	L19
Bergeret Florent	562 - 563	Justin J.	L5
Bertin Jacques	184 - 188	Jimenez Bernard	128 - 132
Bezeq	2 - 3	Jordanov Simeon	179 - 183
Billion Jan	173 - 178	Kaldor Ivan	189 - 195
Blusztein Symcha	76 - 80	Kalinkov Boris	495 - 499
Blusztein Symcha	428 - 432	Kammerer Robert	142 - 148
Bontcho Bonev	465 - 469	Karpovsky Itamar	26 - 32
Brendl Lumir	L7	Karpovsky Itamar	61 - 67
Brinkman Manfred	422 - 427	Koch Gunthart	315 - 319B
Bulgarian Philatelic Fed.	L22	Koeppler Naomi	201 - 204
Burshtein Moshe	240 - 244	Kohn Meyer Marcel (I.V.P.A.)	L23
Candoni Alain	365 - 372	Kostov Ivan	490 - 494
Castanier Henri	154 - 158	Kourdalanov Panajot	453 - 459
Chiliminsky Alexander	590 - 592	Kramer Yvan	399 - 405
Citron Avraham	72 - 75	Kremener Mordechai	320 - 324
Citron Avraham	311 - 314	Ladany Shaul	L12
Czech Stamp Collectors	L21	Lasar Steve	112 - 115
Czech Thematic Society	L3	Lavee Arieh	133 - 136
Dabel Youth Philatelic Society	579 - 582	Levine Barbara	517 - 521
Danan Yves Maxime	350 - 354	Levkovits Josef	68 - 71
Daviet Severine	543 - 545	Maas Joachim	215 - 221
Dedecker Robert	336 - 340	Mantin Benny	587 - 589
Diamandiev Dimitar	433 - 437	Martien Hennig	549 - 550
Dudacek Rudolf	L18	Mayer Robert	507 - 511
Eliashar Oded	527 - 533	Metzler Dasa	82 - 85
Faibel Hedy	196 - 200	Mey - Raz Yohnan	91 - 94

רשימת הzdוכנים
Dealers' Booths

1.	Philatelic Service	.1
2.	Capital Stamps - "Davo", "Michel", "Gibbons" - Stamps and Accessories	.2
3.	Bezeq	.3
4.	Horovitz Stamps	.4
5.	Gafny Holyland Stamps	.5
6.	Israel Government Coins and Medals Corp. Ltd.	.6
7.	Alik Rynck	.7
8.	Dizengof Stamps - Barash Moti - "Leuchtturm" \ "Lighthouse"	.8
9.	Stamps Centre	.9
10.	Blue White Stamps	.10
11.	K. Rex Stamps	.11
12.	Ilan Rot - Postcards	.12
13.	BI - EL Philatelica Ltd.	.13
14.	Art - Philatelic Products (Israel) Ltd.	.14
15.	Ercole Gloria (Italy)	.15
16.	Romano Stamps - "Lindner"	.16
17.	Judaica Sales Reg'd (Canada) - The Wonderful World of Stamps	.17
18.	Ronald Bouscher (The Netherlands)	.18
19.	Israel Philatelic Federation & Jerusalem Philatelic Association	.19
20.	House of Zion	.20
21.	JeMM Productions	.21
22.	Mougrabi Stamps	.22
23.	Stamp Deal (U. K.) Ltd.	.23
24.	Collector's Corner - N. B. A. Cards	.24
	השירות הבולאי בולי הבירה - "דאבו", "מיכל", "גיבונס" - בולים ואביזרים בק בולי הורביז בולי גפני חברה הממשלתית למידליות ולמטבעות בע"מ אליק רינק בולי דיזנגוף - מוטי ברש - "לויכטורים" / "לייטטהוז" מרכז הבולים בולי כחול לבן ק. רקס בולים אלין רוט - גלויות בי. אל. פילטליקה בע"מ אמנות מוצריים בולאים (ישראל) בע"מ ארקולה גלוריה (איטליה) בולי רומנו - "לינדרר" יודזיקה סיילס (קנדה) - העולם המודפלא של הבולים رونאל בשור (הולנד) התאחדות בולאי ישראל והאגודה הירושלמית לבולאות האו אוף ציון (ארה"ב) הפקות ג'ס בולי מוגרבי סטאטמף דיל (בריטניה) בע"מ N. B. A. Cards	

שירות הדואר

באמצעות מודיעין דואר ניתן לברר
כל מה שרצית לדעת על רשות הדואר

- בתים דואר - שעות פתיחה, מספרי טלפון, מען היחידה ומספר המיקוד.
- מיקוד מענים.
- תעריפים של שירותים בארץ ו בחו"ל וכן מחירי מוצר אשנב.
- דואר בין-לאומי - שירותים שונים בחו"ל וכן מחירי השירות השונים.
- מספרי טלפון וכתובות של מנהלי המרחבים, מנהלי שיוק למרחבים, יחידות פניות הציבור בכל מרחב וכן מספרי טלפון של יחידות אחרות במטה.
- ישובים בשירות דואר נס - לוח הזמנים המשוער של קווי דואר נס.
- ועוד...

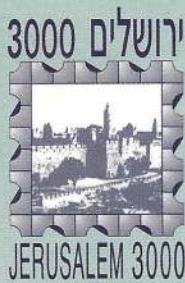

השיחה על חשבוננו...

ח'יא 1 2121-022-177
וקבל המידע הדורש

השירות פועל ביום העבודה מן השעה
0:00:00 בוקר עד השעה 20:00 בערב.
בימים שישי ובערב חג ומועד מן השעה
0:00:00 בוקר עד 12:00 בצהרים.

השירות הדואר
דוארים קרייה

שנה
ל ים
ל ירושם

תערוכת
בולים אירופית
ירושלים 3000
כד' - כה' כסלו התשנ"ו
16 - 21.12.1995

European
Stamp Exhibition

JERUSALEM 3000
16-21.12.1995

CATALOGUE